

ఆంధ్ర సచిత్రవారి

పత్రిక

మీరు ప్రేమిస్తారు

26-6-64

30నాటి

२३५५

ఈ నలుగురి
జీవితాలలో చెలరేగిన
అపారహం హాలూలూనికి హృద్యతే
ఎవరిది? - మంచిమనసును అర్థం
చేసుకోలేని లోకానిదా?... లోకంతోకుని
బుట్టి మెలగాలని తెలుసుకోలేని అమాయకులదా?..

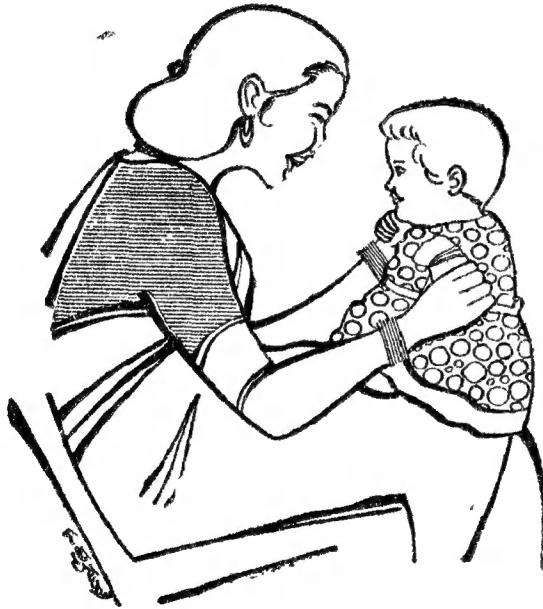
అక్షరార్థం వారి

డాక్టర్ చక్రవర్తి

పిల్లల డిప్యూటీ సూపర్ వైజ్ కళాకారుల తిరుమల సుబ్బారావు

అంతర్జాతీయ ప్రతిభ

సంగీతం - ఎస్.కౌశిక్ వీరరావు • నిర్మాణం - శ్రీహరభి స్టూడియోస్ హైదరాబాద్ • నవయుగ పబ్లికేషన్స్

పాపాయిలకు కడుపులో ఆహారము
 దొండలు కట్టకుండా జేయును.
 జీర్ణకోశము సక్రమముగా పని
 జేయునట్లు చేసి జీర్ణశక్తిని
 వృద్ధిపరచును
 లక్షలాది కుటుంబాలు మూడు
 దశాబ్దములకు పైగా వాడుతున్నారు

ఇన్ ఫెన్ ట్స్

గ్రేప్ వాటర్

పాపాయిని సంతోషముగా
 వుంచును

ఈయారు బేయువారు
 ప్రొడరాబాడ్ కెమికల్
 అండ్ ఫార్మ్యూటికల్
 వర్క్స్ లిమిటెడ్,
 ప్రొడరాబాడ్ ఆంధ్ర

తలనొప్పినుంచి యాభయైన నివారణ. పొందండి

అనాసిన్ చాలా గుణకారి, ఎందుకనగా అది మంచి మోడిక—అప్పుడే సైద్ధాంత బలవంత
 పొందవలసి—కీచుంగా వంపూర్ల వివరణ గలిగివుంది.

అనాసిన్, కీచుంగా వొప్పిని రోగిని
 అరిక వొప్పినివారక బాధనం గలది

అనాసిన్, కలవొప్పిని కలిగించే పాపా
 వ్యక్తకారణమైన నెరవంల నిగుప్తును వణ
 రించును.

అనాసిన్, అర్ధమమ శస్త్రించును

అనాసిన్, శరీరంగా వొప్పిని, అర్ధమ
 మ, అనువరించే వీరవమమ శాం
 గించును.

అనాసిన్

చాలా మంచిది ఎందుకనగా అది

4 విధాల చక్కబరుపును

Registered Users, GEOFFREY MANNERS & CO. LTD.

శ్రీ లక్ష్మణ 18 వ. పై ముక్కమే

100

సినిమా వ్యాసాలు

ఈవారంలోనే ప్రముఖ నటుడు శ్రీ రామారావు గారు సినిమా పరిశ్రమ ఆంధ్రరాజధానికి తరలివచ్చారు. సాధక బాధకాలను చక్కగా వివరించారు. కానీ వ్యాసం చాలా తక్కువలోనే ముగించటం చాలా నిరాశ కలుగజేసింది. వారికి నా అభిప్రాయం. వారి రాబోయే వ్యాసాలకు సంబంధించి చూస్తున్నాము. కుమారి వెంకటలత (తెనాలి)

* * *

15-5-64 తేదీ వారపత్రికలో రామారావు వ్రాసిన "కళ-పరమార్థము-కళాకారుడు" అనే వ్యాసం చదివాను. చాలా బాగా చర్చించారు. కానీ "మరి ఈ నాడు అందరిలో ఉన్న దేశభక్తిని శంకించ వలసిన అవసరం ఏమిచ్చింది?" అని ఒక చోట అన్నారు. ఇలా వ్రాయడానికి మాకు కారణం తెలియ రాలేదు. ఈ విషయం గురించి మీరు విపులంగా తెలియ జేయగలరని ఆశిస్తున్నాను.

ఎ. వి. వెంకట్రావ్ నాయుడు (శివదేవునిచిక్కాం)

* * *

ఉత్తమ పటుడూ, ఉత్తమ రచయితా అని మీరేమే ఇంతవరకూ అనుకుంటూవు నాఅభిమాన పటుడు రామారావు అత్యంత మేధానంపన్నుడని కూడా ఋణాన్ని చేసుకున్నాడు మీ వ్రాతలతో వ్యాసముల ద్వారా. మొదటి, చివరి వ్యాసాలు చాలా గొప్పగా ఉన్నాయి. ప్రతిభావంతులు ఏమి చేసినా బాగానే ఉంటుందంటారు ఇదే కాబోలు.

కృష్ణ (విజయవాడ)

ఇంటింటి పజ్జాలు

29-5-64 వారపత్రికలో ఇంటింటి పజ్జాలు శీర్షికలో 6 రుద్ర 7 ధృ అనేది మాకు తప్పుగా తోచింది. దానిని విడదీసి చదివితే ఆరుద్ర ఏడుధృ అని వస్తోంది. దాని బదులు 6 రుద్ర 7 పు అని గానీ 6 రుద్ర 7 పు అని గానీ ఉంటే వరైన అర్థం వచ్చేదని మా అభిప్రాయం.

వేణుగోపాలరావు మరియు సోదరులు (గుంటూరు)

కథలు

ఇటీవల ఆంధ్ర సప్త వారపత్రికలో కా. వి. గారు రచించిన 'వరహరి విజయంతి' అను కథ చదివాను. అందులో పోస్టల్ డిపార్టుమెంటులోని ఎక్స్ప్రెస్ డిపార్టుమెంట్ ఉద్యోగులు అనుభవించు కష్ట పక్షములు వరహరి పాత్ర ద్వారా చక్కగా చూపినారు. ప్రతి ఎక్స్ప్రెస్ డిపార్టుమెంట్ ఉద్యోగికి, పోస్టుమన్ కు ఎంత పని ఉంటుందో అంతఉంటుంది. కానీ వీరికి దుస్తులు, పాదరక్షలు, మొదలగునవి ఇవ్వరు. నెలపు కాలాన్ని వీరి స్వంత బాధ్యతపై, వీరి ఖర్చుతోనే మరొకరిని నియమించుకోవ వలసి ఉంటుంది. రచయితకు అభినందనములు. ఇట్టి కథలు ఇంకను ప్రచురింప ప్రార్థన.

కె. వి. ఆర్. ప్రసాద్. (పాంకాల్లు)

* * *

మరికేపురం నుంచి శ్రీ ఆర్. ప్రసాదరావుగారు వ్రాసిన కార్తీక మీరు సంవత్సరం చదివి వంగలి తెలుసుకున్నాను. ఈ మధ్య వారపత్రికలో ప్రచు

ఉత్తరాలు

రింపబడిన నా రచన "మంచి అమ్మ" కథానికనే గురించి వారి అభిప్రాయం విన్నోహమాటంగా వెల్లడించారు. అది ప్రభావకరమైన రచయిత చెక్వో రచన 'ఇన్ఫెండ్'కి కానీ అని వెల్లడించారు.

దీనిని గురించి నేను చెప్పుకోగల బాబు ఒక్కటే. ఇది దురదృష్టవశాత్తు వచ్చిపడిన నీలాపనిద. చెక్వో రచన రచయిత అన్న విషయం తప్పితే ఇక ఆ రచయిత గురించి నాకేమీ తెలియదు. "మంచి అమ్మ" వ్రాయక ముందు కనీసం అటువంటి కథానైవా నేను చదవలేదు. విదేశీ రచనలు గానీ స్వదేశీ రచనలుగానీ నాకెక్కువ పరిచయం లేదు. చెక్వో 'ఇన్ఫెండ్' కథ ఏ భాషలో రాశాడో- ఏ విషయం మీద రాశాడో పిల్లనిల్లనే పెట్టాడో- కుక్కనిల్లనే పెట్టాడో ఏ విధంగా ముగించాడో- ఇవేమీ నాకు తెలియదు. ఈ ఉత్తరం చదివిన తర్వాత ఆ విషయాలు తెలుసుకోవాలన్న కుతూహలం కల్గింది. తెలుసుకోటానికి ప్రయత్నిస్తాను.

నాలుగేళ్ల మా నానాగారు అకస్మాత్తుగా మా ఇంటికి వచ్చిపడ్డ పిల్లనిల్లలో అడుకున్న సంఘటనే నా రచనకు మూలాధారం- కథాచార్యం- భావ చార్యం వంటి నీవమైన వసులకు దిగజారే మనస్తత్వం రంగనాయకమ్మ జీవితంలో ఉండబోదు. భావ పరంపర కరువైనప్పుడు వంతో

షంగా రచనా వ్యాసంగం మానుకోవచ్చునే! ఈ విమర్శల దాటికి తట్టుకుని తలవెత్తుకోలేని నీవమైన కార్యానికి రంగనాయకమ్మ పూనుకుంటుందని శ్రీ ప్రసాదరావుగారు తల్లటంతోనే వారికి ఈ రచయిత్రీ మీద ఎంత ప్రత్యేకాభిమాన మున్నదో తెలుసువుది. నా బాధ్యతగా నేను చెప్ప వలసింది రాకాను. ఇంతకన్న నేనేమీ చెయ్యలేను-

సంపాదకులు ఈ లేఖని తప్పక ప్రచురించగలరని ఆశిస్తాను.

ముప్పాళ రంగనాయకమ్మ.

* * *

ఒక చిన్న కుర్రాడికి, ఒక చిన్న పిల్లనిల్లకి గల అల్లరిని వ్రాసి సంవత్సరం కథను బాగవత్తుగా ప్రచురించారు. ఇంతకన్నా బాగా వ్రాసి, విమర్శనగా తయారుచేసిన మంచి పాపిరైన కథని తెలికగా

* * *

అట్లు వైన "వియత్నాం వింతలు" అని వేశారు. కానీ రోపం ఎక్కడా ఏ వింతా కల్పించ లేదున్నండి! ఇది గూడా ఒక వియత్నాం వింతగాబోలు.

డి. వి. సత్యనారాయణ (నల్లవరం)★

తీసి వెళ్త బుట్టలో మేస్తుంటే రచయితలకు ప్రత్యాహ మెక్కడిది? ఎలా వస్తుంది -!

టి. మారుతీ ప్రసాద్ (కంకిపాడు)

నెహ్రూజీకి శ్రద్ధాంజలి

5-6-64 తేదీ గల వారపత్రిక నిన్నటి దినం నాకు చేరినది. పోస్టాఫీసు ముద్రలను బట్టి చూడగా, ఆ పత్రిక 31-5-64 తేదీని పోస్టులో పడినది. చింతనీయ మేమనగా శ్రీ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ 27-5-64 తేదీ మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు పరమపదించేరు. కానీ మీ పత్రిక విషయాలు ఆ సరికి ముద్రలకు వెళ్లి వుండవు. ఒక వేళ వెళ్లినా కథానికలు ఏగైరాలు మాత్రమే వెళ్లి వుండ వచ్చును. సంపాదకీయం తయారయి వుండదు. కానీ వారికి శ్రద్ధాంజలి ఏమీ మీ 5-6-64 తేదీ గల పత్రికలో ఇవ్వకపోవటం, అట్టి సమయంలో సాధారణంగా అనుసరించ వలసిన నల్లవారలతో ముద్రించడం, వగైరావిధానములు మీరు అనుసరించకపోవటం చాలా చింతించ వలసిన విషయం. దయచేసి తగు కారణాలతో జవాబు ఇప్పించగలరా?

యం. వి. యస్. ప్రసాద్ (హృదీశ్చీ)

అట్లుమీద వేసే తేదీ కన్నా, కనీసం పది రోజులముందే సంచిక ముద్రణ అయి పోతుంది ముఖ్యతం తయారు చెయ్యటం సాధారణంగా నెల రోజుల ముందు ప్రారంభం అవుతుంది.

* * *

ఆంధ్ర సప్త వారపత్రిక 12-6-64 సంచికలో ప్రచురితమైన ప్రయతమ ప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ వివిధ ఛాయా చిత్రాలు పాఠకుల హృదయాలను దోచుకున్నవనుటలో వందేహం లేదు.

అల్లూరి శరత్ బాబు (విజయవాడ)

* * *

ఈ వారం (12-6-64) పత్రికలో నెహ్రూగారి జీవిత విశేషాలు, ఫోటోలు చాలా బాగున్నాయి. మా దుఃఖం తగ్గి బదులుగా పత్రిక మానే సరికి ఎక్కువయింది.

అట్లు వైన "వియత్నాం వింతలు" అని వేశారు. కానీ రోపం ఎక్కడా ఏ వింతా కల్పించ లేదున్నండి! ఇది గూడా ఒక వియత్నాం వింతగాబోలు.

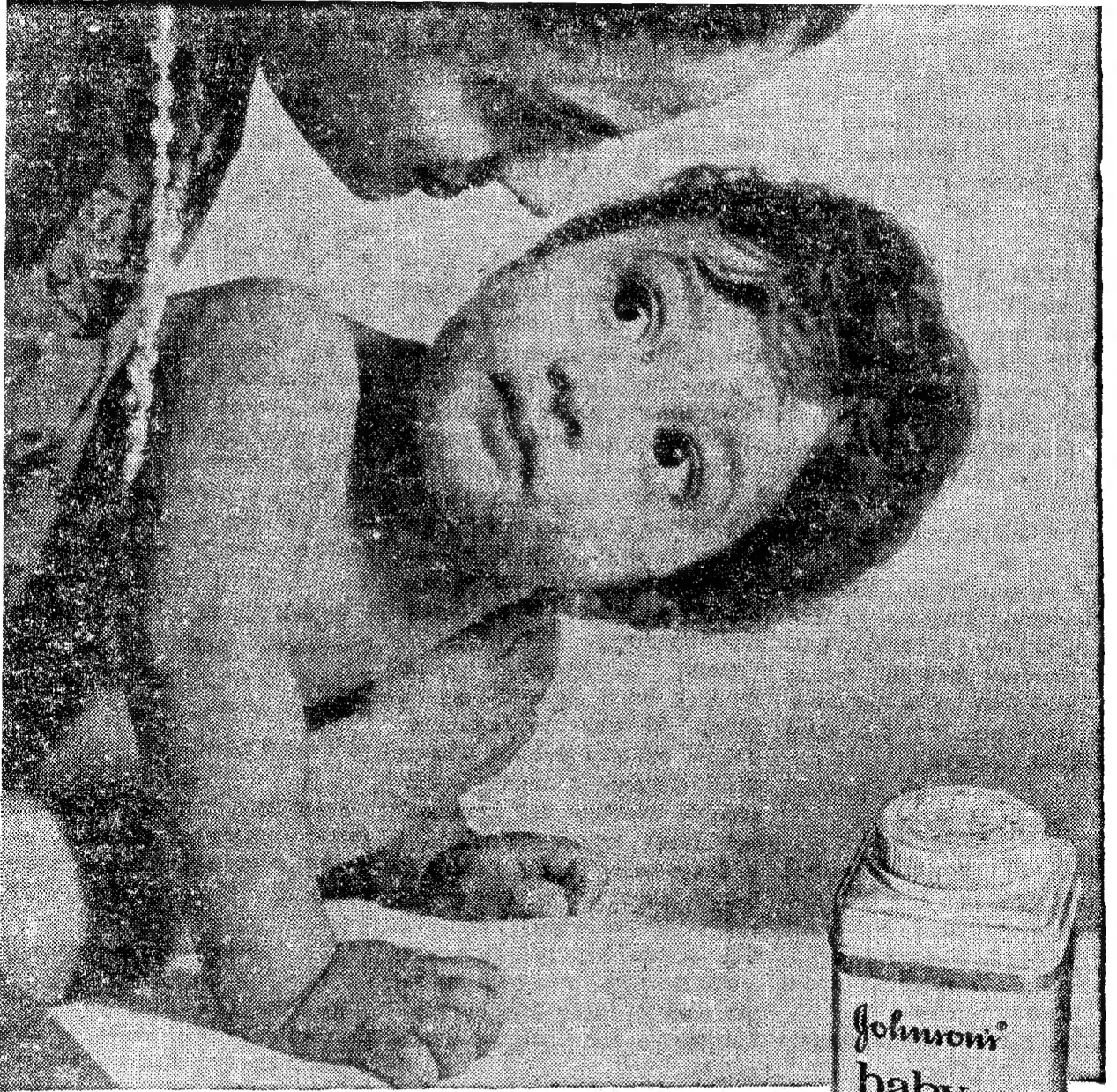
త్యరలో ప్రారంభం!

'నరకానికి ప్రయాణం'

పనితాలోకం శీర్షిక!

పాకిస్తానీని పెళ్లి చేసుకున్న బ్రిటిష్ పనిత విచిత్రగాథ

జాన్సన్* బేబీ పౌడరు పిల్లలకు అత్యుత్తమమైనది!

1. ఒకటో రకమైన పౌడర్ నుండి తయారుచేయబడినది. 2. పిల్లల చర్మమును మృదువుగా ఉండేలా చేస్తుంది. 3. పిల్లలకు దురదలు పట్టకుండా కాపాడుతుంది. 4. చెమటను పిల్లలకు చల్లదనమును, హాయిని కలిగిస్తుంది. 5. మనోహరమగు శేరికైన సువాసన కలిగి ఉంటుంది. 6. ఏ చెడ్డ సరిణామమును కలగనియదు. ఆరోగ్య రక్షకరీతిలో ప్యాకు చేయబడినది. 7. పిల్లలకు పిల్లపోషన కరువాక మొలకల్లు మార్చునపుడు వాడుటకు అనువైనది.

జాన్సన్ & జాన్సన్

ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్

*30, ఫోర్డ్ స్ట్రీట్, బొంబాయి-28

75 ఎళ్లకు పైగా పిల్లలకు వాడే
శ్రేష్టమైన తయారులను
చెయ్యవారు

* గ్రేడ్ మార్క్

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

వ్యవస్థాపకులు :
దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

శ్లోకవారం : 26-6-44
(కోడి - ఈ వార్షిక వ్యయ మాసం బిల్ పాఠ్యము
సంపుటము 56 సంపుటి : 43

స్థాపితము :
1908

సంస్థాపకుడు :
లెంటి శంకరాచార్యులు
పరిపాలకుడు :
పల్లెంకి రాధాకృష్ణ

ఒక సంవత్సరం

చందా వివరాలు

ఇండియా రూ. 15.60. ఇతర దేశాలు
పీ. మీ. (Sea Mail) రూ. 28.60.
ఎయిర్ మెయిల్ (Air Mail) టి. ఎస్. జర్నల్స్,
ఇండియా రూ. 120.00.
అమెరికా రూ. 176.80. ఆస్ట్రేలియా
రూ. 148.20.

విశ్రాంతి 80 స.పై.
సంవత్సర చందా 15.60 స.పై.
6 మాసాల చందా 7.80 స.పై.
అంధప్రతిక కార్యాలయము
7 తంబుచెట్టి పేట, మద్రాసు. 1

“చూడు. క్రామేష్. దాంకి నిర్వహించిన
భాషాని మనం బట్ట బయలు చేయాలి”
“అదేదా సాధ్యం క్రామేష్. మనం చేసిన
మీ అదేదా!”

మనలో మాట

శ్రీ శ్రీకృష్ణ భారతరాజధానిలో లేనికారణంగా
పోయిన రెండువారాలు న్యూఢిల్లీ లేఖను ప్రచురించలేక
పోయాము. దీనికి యీ వారమే ప్రచురించగలుగుతున్నాం.

కొన్ని మాసాలుగా మేము ప్రచురిస్తున్న ‘రామగరిత
మాసం’ పైవారంతో ముగిస్తుంది. త్వరలో మరో చక్కటి
‘సీరియల్’ను ప్రారంభించబోతున్నాం. వివరాలు పై సంచిక
లోనే....

శ్రీ నెహ్రూ అసమయంబట్ల సంతాపం వేలిబుగ్గూ
కొందరు కవిత్వం, నాటికొందరు పుత్తరాలను మా కార్యాలయానికి
పంపారు. స్థలాభావం వలన వాటన్నింటినీ ప్రచురించ లేకపోతున్నా
మున మా పాఠకులు గమనించగోరుతున్నాం.

గత వారం సంచికలో ‘మనలో మాట’లో 1941 అని
అచ్చు కావడానికి బదులు 1946 అని అచ్చయింది. ఈ అచ్చు
పొరవాలుకు మిక్కిలి చింతిస్తున్నాము.

విషయానుక్రమణిక

ముద్రితం : కొత్త నటి కాంక్షన.

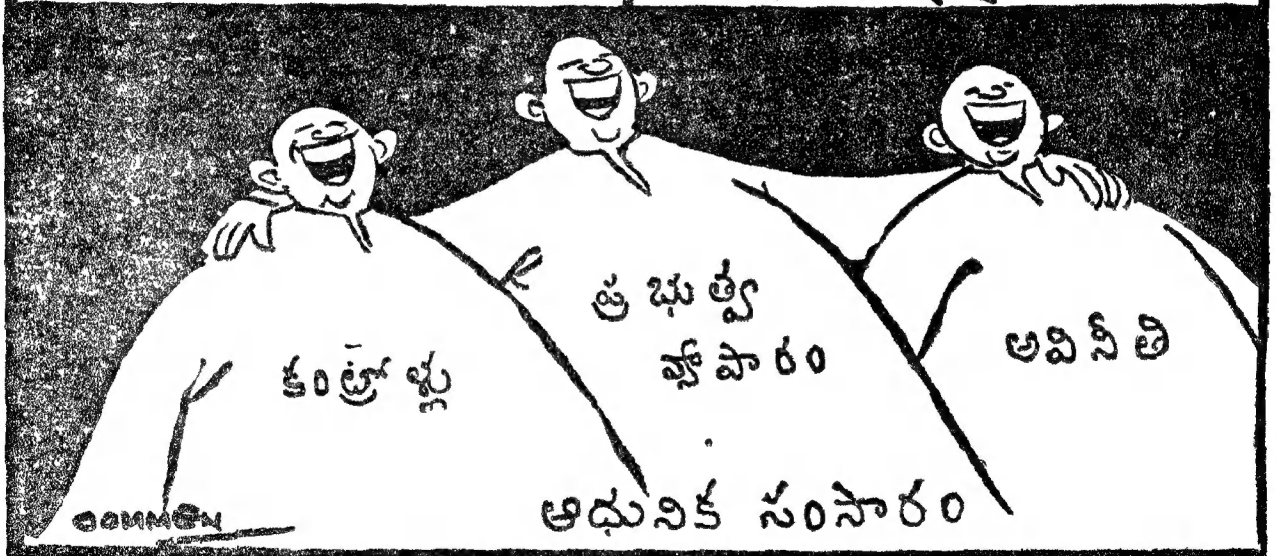
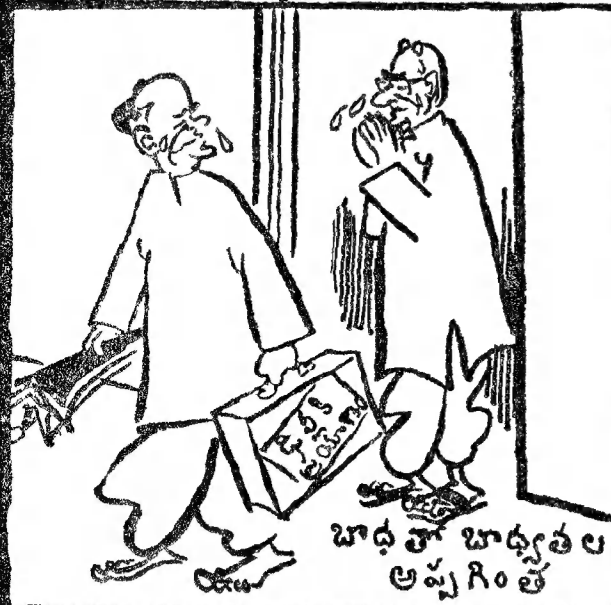
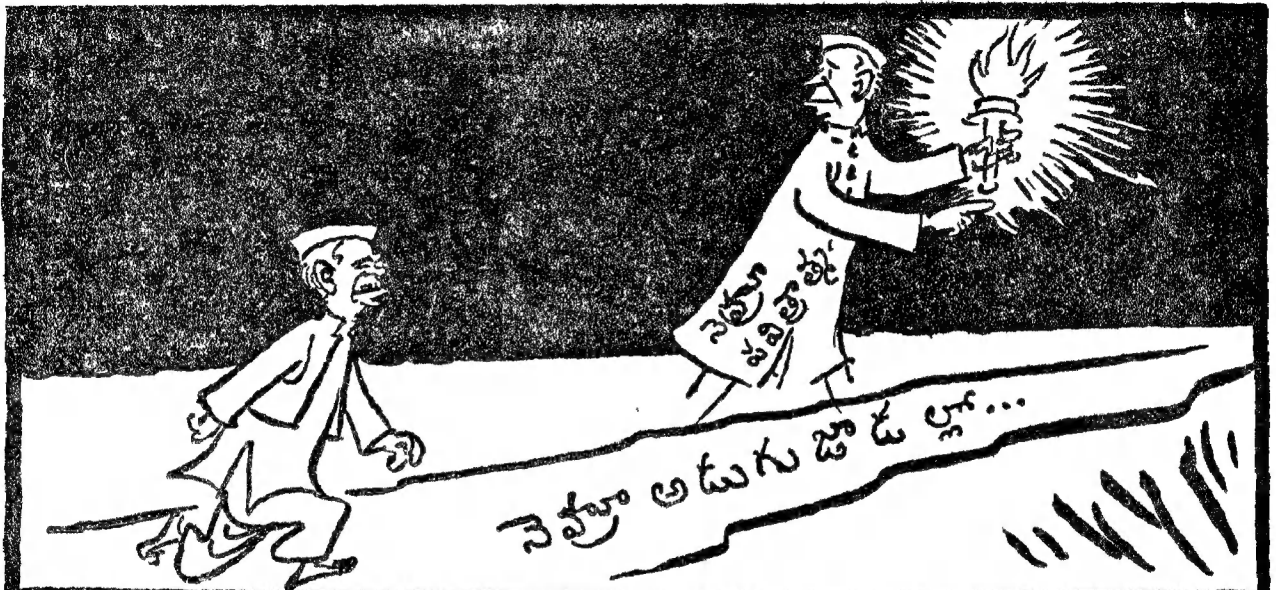
కథలు :

దరిసిన దరజాబాలు	— 12
మత్తని పులి	— 28
సీరియల్ కథలు :	
మనమన మళ్లలు	— 19
కూర్చినగోడలు	— 36
రామచరితమాసం	— 42

శీర్షికలు : వ్యాసాలు : సీసీమా.

కథలు — 3, అమెరికా స్టాన్ — 4,
శ్రీరాజుబాబూర్ నిరవయం — 7, తీర్థతల — 9,
ఇంటింటి పళ్ళాలు, రాజధానికలుగు — 11,
మలాళికం — 16, వారపత్రిక — 25,
బాబాపాతి కథ — 40, అరామాల — 51,
పీడన — 55.

నధాన కార్యదర్శి పదవి లభించింది. తన ప్రతిభను చూపుకొనే తొలిఅవకాశంకూడా అదేనేమో!

అనాటినుంచే అదృష్టం ఆయనజీవితంతో పేసే సుకపోయింది. క్రమేణా ఒకటి తరువాత మరొకటిగా పదవులు సంక్రమించాయి. ఇంతలో గోవిందవల్లభపంత్ గారి నిర్వాణమూ, తరువాయి క్షణంలోనే శ్రీ లాల్ బహదూర్ కు, —దేశానికి పౌద్రయం లాంటి — దేశీయంగా శాఖ లభించటం, వారి రాజకీయ జీవితంతో మరో ప్రముఖ సోపానం. అనతి కాలంలోనే కాంపరిణామాలనశాత్తు, శాస్త్రి గారికి రైల్వేల మంత్రి పదవి లభించటం జరిగింది. ఇక్కడ చెప్పుకో దగిన దృష్టాంత మొకటున్నది. ఆయన రైల్వే మంత్రిగా ఉండే రోజుల్లో, జరిగిన పెద్ద రైలు ప్రమాదానికి ఆయన పౌద్రయం పరితపించి పోయింది. మృతుల వల్ల సానుభూతితో, తన శాఖ పనిచేస్తున్న తీరువల్ల, విచారంతో—ఆశాఖకు రాజీనామా ఇచ్చి కొద్దికాలం రాజకీయపు ప్రవాసాన్ని అనుభవించారు. రెండేళ్ల క్రితం జరిగిన సార్వత్రిక ఎన్నికలలో శ్రీశాస్త్రి గెలుపొందటం, ఆ మళ్ళీ దేశీయంగా శాఖ లభించటం జరిగినా..... కామరాజు గారు ప్రతిపాదించిన పథకాన్ని అనుసరించి, శ్రీ లాల్ బహదూర్ పార్టీ పేరంతా రాజీనామా చేయక తప్పలేదు. కానీ, ఆయనకు నెహ్రూ అండదండలు చిరకాలంగా, చిరస్థాయిగా వుండటం వల్ల తిరిగి కేంద్రంలో “ ఏ శాఖా లేని మంత్రి ”గా చేరారు. ఇలాంటి స్థితిలో.....

నధాని నెహ్రూ అన్నమించడం, ఆ పదవికి మరో సమర్పణైన వ్యక్తి అవసరం కావటం జరిగింది. ఈ అవసరమే లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి గారిని తిరిగి తెరమీదకు లాక్కొచ్చింది.

ఆయనే ప్రధాని అయ్యారు ! నెహ్రూజీ వారసత్వం ఆయనకే లభించింది ! దీనికి వారి ప్రతిభావ్యుత్తులకన్నా, శ్రీ నెహ్రూ ఆశీస్సులే ప్రముఖంగా తోడ్పడ్డాయి. లాల్ బహదూర్ తన కుడిభుజం అని నెహ్రూ మొదటి నుంచి బహిరంగంగానే చెప్పుకొంటూ వచ్చారు. ఆ మధ్య, తన కోటనే లాల్ బహదూర్ కు ఇచ్చి, వారి వ్యక్తిత్వాన్ని పెద్దదిగా చేశారు. శ్రీ నెహ్రూ ఎలాంటి నిర్ణయం చేసే ముందైనా శ్రీ శాస్త్రిని సంప్రదించేవారని, ఆయన ఇచ్చే సలహాలకు విశిష్టమైన ప్రాముఖ్యత ఇచ్చే వారని ప్రతీతి. పైగా, ఆ మధ్య అంటే—తైవా మన మీద దండయాత్ర జరిపిన తరుణంలో శ్రీ కృష్ణ మిశన్ నిష్క్రమణకు లాల్ బహదూర్ ఇచ్చిన సలహాలే వున్నాడని యని చెప్పుకోటం జరిగింది. ఆ మధ్య నెహ్రూ అస్సన్నతై ఉన్నప్పుడు ఆయనస్థానే శ్రీ లాల్ బహదూర్ ‘ప్రధాని’ కార్యకలాపాలను పార్లమెంటులో నిర్వహించిన దృష్టిాంతం కూడా, ఒక విధంగా వారిరువురి సాన్నిహిత్యాన్ని వ్యక్తీకరిస్తుంది. ఇలాంటి స్థితిలో నెహ్రూ వారసుడుగా శ్రీ శాస్త్రి ఎన్నిక కావటం వింత ఏమీ కాదు.

శ్రీ శాస్త్రి ఎన్నిక కూడా చట్ట, వస్తునూ లేకుండా జరిగింది. పోటీ చేద్దామని తహతహ లాడిక ఇద్దరు, ముగ్గురు నాయకులూ శ్రీ శాస్త్రి నాయకత్వాన్నే అంగీకరించారు. ప్రధాని పదవి ఎన్నికక పూర్వం, అభ్యర్థి విషయమై, శ్రీ కామరాజు సలిపిన అభిప్రాయ సేకరణ ప్రశాసనమ్య సంప్రదాయంతో ములతూగుతూనే ఉన్నది. ★

నూతన ప్రధాని పరిచయం :

అసలైన సినలైన కాంగ్రెసువాది శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి

బ్రిడ్జరు పంచ, తెల్లని జుబ్బా ధరించి పదిమంది లోనూ సందడి కలిగిస్తూ, ఎప్పుడూ నవ్వుతూ, అప్పుడప్పుడు నవ్విస్తూ వుండే బడదగులునిండని—ఈ మనిషికి ఇంత పెద్ద భవిష్యత్తు వున్నదనీ, భారతీయుల ప్రగతి రథంయొక్క సారథ్యం లభిస్తుందనీ ఎవరూహించారు ?

లాల్ బహదూర్ అన్న పేరులోనే వున్నాయి గాంధీర్షమూ, నిండుతనమూ. విగ్రహం ‘బహదూర్’ కు తగినది కాకపోయినా, వ్యక్తిత్వమూ, మేధస్సు మాత్రం పేరుకు ఏ మాత్రం తీసిపోవని అనిపిస్తున్నది.

59 వసంతాలకు పూర్వం, మహాత్ముడు జన్మించిన అక్టోబరు రెండవ తేదీననే, శాస్త్రిజీ కూడా జన్మించటంలో కొంత ప్రత్యేకత లేకపోలేదు. లాల్ బహదూర్ తండ్రి వారణాసికి సమీపంలో అధ్యాపక వృత్తిలో వుండేవారట !

ఆయన అసలైన, సినలైన కాంగ్రెసు వాది. మహాత్ముడు జన్మించిన తేదీన తానూ జన్మించాడు. జాతీయ బోధనలోనిమహాత్మాన్ని గ్రహించి, దావుంతా తనలో జీర్ణింప చేసుకొన్నాడు. అలవాదాదును, ఇంకా ఉత్తరప్రదేశ్ నూ తనదిగా

చేసుకొన్నాడు. అక్కడి ప్రజల పౌద్రయాలలో చిరస్థాయిగా నిలిచాడు. మహాత్ముడు నూచించిన నెహ్రూ నాయకత్వమే లాల్ బహదూర్ కు శిరోధార్య మయింది. నెహ్రూజీ చెప్పిన మాటను వేదవాక్కుగా పరిపాలించాడు. — నిజమైన కాంగ్రెసు వాది నని నిరూపించుకొన్నాడు. — ఒకమారు కాదు, ఎలు మార్లు. కాశీ పీఠంలో డాక్టర్ సంపూర్ణా నండ్, ఆచార్య నరేంద్రదేవ్ ల శిష్యురకం ఒక రకంగా వీరి రాజకీయపు జీవితానికి రహదారిని ఏర్పరచి వుండటంతో అతిశయోక్తి లేదు. విచిత్రం అదికాదు—ఆచార్య నరేంద్రదేవ్ ప్రజా సోషలిస్టు సార్వీప్రారంభించినవారు; దానికి జనకులూ కూడా. కానీ శాస్త్రిజీ మాత్రం ఆ సార్వీ వతాకం క్రిందకు రాలేదు.

కాంగ్రెసు సంస్థలో చేరి, నడుం కట్టిన శ్రీశాస్త్రి సామర్థ్యం నెహ్రూను ఎక్కువగా ఆకర్షించింది. ఫలితంగా వారు ఏకమనస్కులయ్యారు. అప్పటినుంచే శాస్త్రిగారి అదృష్టతార మరోవైపు మరలింది. ఆ సాన్నిహిత్యం శాస్త్రిజీని ఎంతో దూరం తీసుకెళ్లింది.. 1951లో, లాల్ బహదూర్ కు కాంగ్రెసు

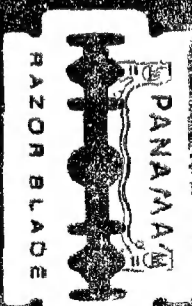
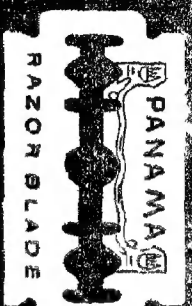
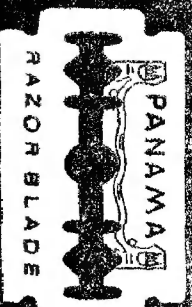
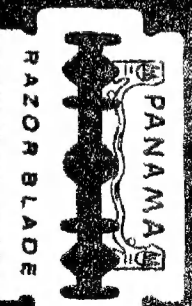
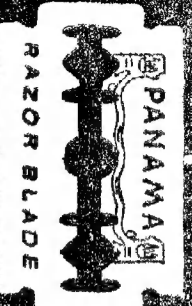
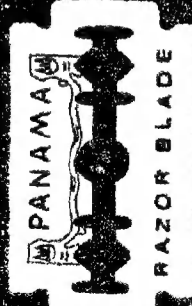
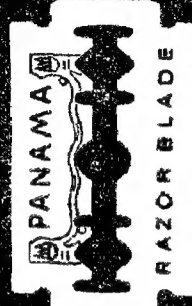
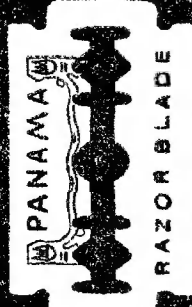
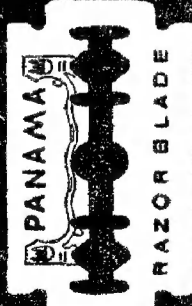
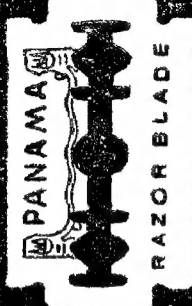

**Why have
millions
changed over to
PANAMA
BLADES?**

**Because they are
most
economical!**

***why not try it out
for yourself!***

మంత్రివర్గం ఏర్పాటులో నూతన ప్రధాని చాకచక్యం: అధికధరల సమస్య సత్వరమే పరిష్కరింపబడాలి!

కొత్త శకం ప్రారంభమవుతున్నదీ వారంలో...! అంతమాత్రాన గడిచిపోయిన శకానికి, కొత్తగా ప్రారంభమయిన శకానికి మధ్య ఏదో అంతరాయం కలిగిందని అనుకోవడంలేదు. ఇండియాలోని భాగ్యవంతులైన సత్సంగదాయాలు, భరత మాత అనుగుణ్యత్రుడు పండిత జన్మరుడు నెలకొల్పిన ఆదర్శాలూ కొనసాగుతాయి. ఆ కొనసాగింపే నవశకారంభం. . . . . !

ఇక్కడ రోజుల క్రితం శ్రీ నెహ్రూ వరమవదించి ఉండ వచ్చును. . . కాని ఆయన ఇంకా తన ప్రధాని స్థానంలోనే ఉన్నట్లు, 'సుప్రీమార్'లోని తన ఇంటనే నివసిస్తున్నట్లు, ఢిల్లీ అంతా భావిస్తున్నది. కారణం 'నెహ్రూజీ' అనే పేరు ఒక అనుభూతి. ఇండియాను ఎలా అభివృద్ధి చేయాలా అన్నదే ఆ 'అనుభూతి'కి ఏకైక లక్ష్యమూ, పరమ లక్ష్యమూ ! శ్రీ నెహ్రూ ప్రధానిగా ఉండే రోజుల్లో మన దేశాన్ని సందర్శించినంత మంది వ్యక్తులు అంతకు పూర్వం ఎప్పుడూ దర్శించలేదు. చెప్పదగినంత సైనిక, ఆర్థిక స్తోమత లేకుండానే, 'ఇండియా'ను నలుగురూ ప్రముఖ దేశంగా గుర్తించే బట్టు చేసింది శ్రీ నెహ్రూగారే. తన దేశాన్ని కాపాడుకోవేందుకు ఆయన తన రక్తాన్ని ధార వేశారు. ఇండియా సమస్యలన్నింటిలో చాలా వరకు, శ్రీ నెహ్రూ పరిష్కరించే వెళ్ళారు. ఆయన ప్రారంభించిన కార్యక్రమాలు భవిష్యత్తులో ఏ కారణంచేతనైనా కొనసాగింప బడకపోతే ఆ బాధ్యత ప్రజలదే అవుతుంది.

నిజం ! . . . అందుకే నెహ్రూ శకం ముగిసిందని చెప్పుకోదాం. . . అంతేకాదు, కొత్తశకం కూడా ఈసరికే ఇండియాను ఆవరించింది. ఇక దేశపు బాగోగులను గమనిస్తూ, ఉత్తమ భవిష్యత్తును దేశానికి తీర్చిదిద్దవలసిన బాధ్యత ఇక ముందు ప్రజలదే. కాంగ్రెసు నాయకులదీ.

కొత్త మంత్రివర్గాన్ని ఏర్పరచిన సందర్భం లోనే శ్రీ లాల్ బహదూర్ ధీరత్వమూ, ప్రతిభ వ్యక్తమయ్యాయి. అయినప్పటికీ ఢిల్లీలోని ఒక దినపత్రిక ఈ కొత్త మంత్రివర్గాన్ని "హాఫ్ వే కళాస్"గా అభివర్ణించింది. శ్రీశాస్త్రి ఎదుర్కొంటున్న కొన్ని సమస్యలను పరిశీలిద్దాం.

మొదటి అంశ మేనుంటే - శ్రీ శాస్త్రి, నెహ్రూజీ సత్కర్మగా గణించాంలేదు. అకిస్మాత్తుగా జవహర్ లాల్ మృతిచెందటంలో ఏర్పడ్డ ఖాళీలో శ్రీ శాస్త్రి ఎన్ని కయ్యారు. శ్రీ నెహ్రూ మరణంతో ఏర్పడే పరిస్థితుల వైపరిత్యాన్ని

ఎదురించడానికి దేశం సిద్ధపడలేదు. అయినా, అది వేరే విషయం.

నప్పటికే తప్పంతా వైద్యులది. దేశం నెహ్రూ మరణం వలన ఏర్పడే పరిస్థితులను ఎదుర్కొనటానికి తగినట్లుగా సిద్ధం కాలేదంటే, దానికి బాధ్యత వైద్యులది. బొంబాయి కాంగ్రెసు సభలకు చోజరయిన శ్రీ నెహ్రూ ఆరోగ్యం చెప్పదగినంత బాగాలేదు. మరొక విచిత్రం.. బొంబాయిలోని ఒక పత్రిక శ్రీ నెహ్రూను గురించి, కాంగ్రెసు సదస్సును గురించి వ్రాస్తూ, శ్రీ జవహర్ మామూలు ఆరోగ్యాన్ని కోలుకొన్నారని వ్రాస్తూ, అదే సంచిక లోపలి పేజీలో - శ్రీ నెహ్రూను ముగ్గురు లేవదీస్తూన్న సోటో నొకదానిని వేశారు. పైగా, ఆయన ఆ మధ్య ఒకానొక పత్రికా గోష్ఠిని కూడా కేవలం అనారోగ్యంగా ఉన్నందున వాయిదా వేశారు. చెప్పిచ్చేదేమంటే, ఈ కారణాలన్నింటి దృష్ట్యా, శ్రీ నెహ్రూ భువనేశ్వర్ లో తిన్న దెబ్బనుంచి తిరిగికోలుకోలేదు. ఆయన ఆరోగ్యం ఎలాఉండేదో, ఆయన అసలు ఏ స్థితిలో ఉండేవారో ఎవరికీ తెలిసేది కాదు. ఆయన అనారోగ్యం నుంచి కోలుకొన్నారన్న వదంతిని వ్యాపింప చేయటం, అకస్మాత్తుగా ఒక రోజు మధ్యాహ్నం "శ్రీ నెహ్రూ ఇక మనకులేరు" అని చెప్పటం జరిగింది. ఎవరదీ తప్పంతా ? వైద్యులది కాక మరెవరిది ?

ఇలాంటి అవస్థనన్న పరిస్థితిలో, "ఒక స్పృహ" అనే వాతావరణ దేశం నాలుగు చెరగులా దట్టంగా, ముసురుకొని ఉన్నస్థితిలో శ్రీ లాల్ బహదూర్ ప్రధాని అయ్యారు. ఆయన్నే మంత్రి వర్గం ఏర్పరచమన్నారు. ప్రధాని పదవికి, కాస్తా, కూస్తా ఎన్నిక జరిగినట్టే అని చెప్పింది. లాల్ బహదూర్ మొదటి ప్రత్యర్థి శ్రీ మొరారీ. పూర్వంలో శ్రీ నెహ్రూ కూడా ఇలాంటి చిక్కునే ఎదుర్కొన్నారట. చివరకు రాజీవీ మంత్రి వర్గాన్ని ఏర్పరచుకోవటం, నర్దార్ పటేల్ కు ఆ రోజుల్లో పెద్ద వాటాను ఇవ్వటం జరిగింది. కాని, కాలక్రమేణా శ్రీ నెహ్రూ బాగా బలమై పుంజుకొని, 'నత్కర్' అనేవాడే లేకుండా చేసి కొన్నారు. అందువల్లే, చివర రోజుల్లో కూడా, చాలా జాగ్రత్తగా ఉండవలసింది వచ్చింది శ్రీ నెహ్రూకు సైతం. 'కామరాజ్' వధకుం అనే అయుధాన్ని 'పూచ'గా తీసికొనే, ఆయన మొరారీని, జగజీవన్ రావ్ ను బయటకు పంపివేయ గలిగారు.

ఆ అంశాన్ని దృష్టిలో వుంచు కునే, శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి

కూడా జాగ్రత్తగా మెలిగారు. మంత్రివర్గంలోని సభ్యులను ఎంతో మెళకువతో ఎన్నిక చేసుకున్నారు.

దీనిని విపులీకరించటానికి శ్రీ దానప్ప ఉదాహరణ చాలు. ఆయన్ను ఈ మారు తగ్గించటం జరిగింది. పూర్వపు రైల్వే శాఖ నుంచి తొలగించి, రాష్ట్రాలూ-కేంద్రమూ కలిసి ఆధిపత్యం వహించే నీటిపనుల శాఖకు పంపటం జరిగింది. పరిశ్రమల మంత్రి శ్రీ కమంగ్ కు సాంస్కృతిక వ్యవహారాల శాఖను ఇవ్వటం జరిగింది. రక్షణ శాఖలో ఉన్న శ్రీ రఘురామయ్య హోదాను కూడా తగ్గించారు. సి. సుబ్రహ్మణ్యం గారి రాజ్యం కూడా కూలి పోవటం, ఆయనకు అవోగ వ్యవసాయాలను అప్పగించటం జరిగింది. ఫీఫ్ థిస్ సత్యనారాయణ సిన్హా నమాచార, బ్రాడీ కాస్టింగ్ శాఖల మంత్రిగా ఉన్నప్పటికీ- ఆయనకు పౌర విమానయాన శాఖను అప్పగించటం; ఒకప్పుడు తాను తిరస్కరించి, అదే కారణాన రాజీనామా చేసిన రైల్వేలో మళ్ళీ శ్రీ పాటిల్ కూా లభించాయి. అంతేకాదు, ఇన్ని పనులు చేసిన శ్రీలాల్ బహదూర్ ను, మరొకం దుకు అభినందించాలి. ఎందుకంటే ఆయన జగ్జీవన్ రాంను వెలువలనే ఉంచగలిగారు. శ్రీ జగజీవన్ రాం ఈ పదిహేను సంవత్సరాల కాలంలో తనకా లభించిన ప్రతి శాఖలోను ఎంత 'రసాధానం' చేసింది చరిత్రే చెప్పాలి. పైగా, పెడ్యూలు కులాలును అవసరంగా వెలరెల్లించిన మహానుభావుడతను. ఎవరూ ప్రశంసించని పాత్ర నొకదానిని శ్రీ జగ్జీవన్ రాం నిర్వహించి, ప్రధాని పదవికి పోటీ చేయటానికి విఫలయత్నాలన్నీ చేశారు. మొదట్లో దేశాయ్ ను బలపరుస్తున్నట్లు కనుపించి, చివర కొచ్చేసరికి, తానే ఒక ముతాగా తయారయ్యాడు.

శ్రీ మొరారీ దేశాయ్ కి వున్న పాతనం వేరు. శ్రీ శాస్త్రి కి ప్రధానమైన సత్కర్మ అతను. అయినప్పటికీ, అతనికి కేంద్ర మంత్రి వర్గంలో ఒక స్థానాన్ని ఇస్తామన్నారు; అన్ని పత్రాకాలు ప్రోటోచిన్ గా శ్రీ మొరారీకి ఫోఫ్ ఫోలియోకోనం కాకి నహోదా మీద వచ్చిన భేదాభిప్రాయాలను అనుసరించి మంత్రివర్గంలో చేర లేదు.

ఆయన ప్రధాని తరువాతి స్థానం కావాలన్నారు. తనకు పార్టీలో శ్రీ సందాకంటే ఎక్కువ పలుకుబడి ఉన్నది శ్రీ మొరార్జీ వారసు. శ్రీ లాల్ బహదూర్ అంగీకరించలేదు— శ్రీ సందా అందరిలో “సీనియర్” సభ్యుడయి ఉండటం, దాని వల్లనే శ్రీ సందా తార్కాళిక ప్రధాని కావటం ఒక కారణం అయి ఉండవచ్చును.

ఒకనాటి మంగళవారం ఉదయాన— మంత్రి వర్గపు నౌక ప్రయాణాన్ని ప్రారంభించింది. కరువుతో కొట్టు మిట్టాడుతున్న బికసీర్ పట్టణంలో మంచివర్షాలు అదే రోజున పడటం, ఒకరకంగా తుభనూచకం. ఈ నౌకాయానాన్ని జయపదం చేయుటనున్నది భారతీయుల చేతులో ఉన్నది. శ్రీ నెహ్రూ బోధించిన ఆశయాలను అమలు జరగగలమని దేశమంతటా ప్రమాణాలు చేస్తున్న రోజువి. శ్రీ లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి ప్రభుత్వం కూడా అదే కృతనిశ్చయంతో సాగిపోవనున్నది. ప్రజల ప్రమాణాలే విజయై నవి అయితే, శ్రీ శాస్త్రికి అన్ని వైపుల నుంచి సహకారం తప్పక లభిస్తుంది.

ఆశావాదమూ, అనుభూతం నుంచి విజయవంతపు క్లిష్ట సమస్యలోకి వద్దాం. శ్రీ శాస్త్రి చెప్పిన చెప్పారు— అధిక ధరల సమస్యను పరిష్కరించటం చాలా అవసరమని. చక్కెర, బియ్యం మొదలైన వస్తువుల కొరత ఉన్నమాట విజం. ఆహార విధానాల్లో మార్పులు రావాననే ఆలోచన ఎంతో దారుణమైనది, దురూహ్యమూ. ఇంత కాలంగా అప్పు తిన్న ప్రజలను ఒక్క రోజు గోధుమలు తినమనటం హాస్యాస్పదంగా ఉంది. ఢిల్లీ హోటల్స్ ‘అన్నం’ తగ్గించటం జరుగుతున్నది.

న్యూ ఢిల్లీ లేఖ

బియ్యపు అన్నం కాక రొట్టెలకే ఎక్కువ అలవాటు పడ్డ ఉత్తరాదివారు బియ్యపు అన్నం బదులు రొట్టెలవేలివచ్చు. అందువల్ల ఉత్తరాదిలో బియ్యానికి కంట్రోలు పెడితే, కేవలం బియ్యపు అన్నం తినే వారు ‘బియ్యం’ కోసం అన్న కష్టాలు పడవలసిన అగత్యం ఉండదు.

చక్కెర సమస్యను పరిష్కరించటం కంకా లేక. ఇక్కడ గ్రామీణులు, ప్రాంతాలలోని ప్రజలు తెల్లచక్కెర, బెల్లనూ ప్రతిరోజూ వాడరు. అందువల్ల వాడకందార్ల పాదువుచేసికొంటే, దానివల్ల చాలా ప్రయోజనం ఉంటుంది.

అసలు యీ చక్కెర పరిశ్రమను జాతీయం చేస్తే ఏ బాధ వుండదు. లేదా ఎగుమతులను నిలిపి వేయాలి. చక్కెరకు నిర్ణీతమైన ధరను తొలగించండి. అప్పుడు మార్కెట్టులో ‘వ్యాపార మే’ వర్తకులకు లక్ష్యమవుతుంది. ధరలు వాటంతట అవే తగ్గుతాయి.

మరో విషయమేమంటే, పార్లమెంటు చట్టా కూడా చక్కెరను గురించి చెప్పుకోనివారు లేరు. పైగా, కాంగ్రెసు పార్టీ నిర్వహణకు ఈ చక్కెర పరిశ్రమ తోడ్పడింది. (ఎలా అని అడగద్దు)

వయోజన వోటింగు వద్దలి ప్రకారం ఎన్నికలకోసం కోట్ల రూపాయలు అవసరమవుతున్నాయి. పార్టీకోసం, ఎన్నికలకోసం, ప్రతి చక్కెర బస్తా నుంచి కొంత చందా వెళ్లేవద్దలికి వస్తే చెప్పటం జరగాలి. ఇదంతా ఎందుకు? ఈ పరిశ్రమను జాతీయం చేస్తే, ఏ బాధ ఉండదు!

చక్కెర పారిశ్రామికులు, అధిక ధరలకుగాను వర్తకాన్నే విందిస్తుంటారు అప్పుడప్పుడు. చాలా మందికి తెలియక పోవచ్చును— ప్రతి చక్కెర ప్యాక్టరీ కేవలం హోల్ సేల్ దుకాణమే కాదు చిల్లర అంగడి కూడా! అంటే, పరిశ్రమ, వ్యాపారమూ ఏకమయి పోయాయన్నమాట.

అసలు సమస్యకు వద్దాం. ధరల సమస్య పరిష్కారం కావాలి. ప్రమాణాలు చేసే పెద్దలంతా చక్కెరను అమ్మవలసింది ‘బ్లాక్’ మార్కెట్టులో కాదు! ‘వైట్’ మార్కెట్టులోనే. అలా చేయని వక్రంలో ప్రభుత్వం వాళ్ళను సాధించటం తథ్యం. ఆర్థిక మంత్రి ఈ విషయమై ఏ వాడో హెచ్చరిక చేశారు.

ఈనాడు నిజాయితీతో వ్యవహరించి తమ సత్యనిరతిని వ్యక్తీకరించు కోవలసిన బాధ్యత వర్తకుల మీద ఎంతైనా ఉంది.

శ్రీకృష్ణ. ★

పిత అజీర్తము, గుండె మంట, కడుపుబ్బరములను

వెంటనే తొలగించుటకు

ఫిలిప్స్

అసలు మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీషియా బిల్డ్లు

ఈ బిల్డ్లు ఇంకా పదిలంగా ఉండేందుకు అల్పమినినియం కాగితములో చుట్టబడి ఉన్నవి.

శిశువుల వాడుకదాతననే కయోరుచేయవలసింది. దీని మెడికల్ ఫ్లార్ (మాస్ట్రోఫాక్యురింగ్) ప్రెసెట్ లిమిటెడ్.

వచ్చుకొన్న విరివ్ బిల్డ్ల అవ మెగ్నీషియా కలిగి యున్న విరివ్ బిల్డ్లు. కుటుంబములోని వారందరూ ప్రయోజనముతో కూడి అతి త్వరితమయిన ఉపశమనము పొందుటకు చక్కెరల పొరవము.

పైత్య వికార అజీర్తము తొలగించుచున్నప్పుడు విరివ్ బిల్డ్లు కొన్ని సమయం. వెంటనే యివి గుండెలోని మంట, బొట్ట ఉబ్బరపు భార, ఎత్తరసము మొదలగు వాటిని నివారించి వోట అరుచి, దుర్వాసనలను పోగొట్టును.

కుటుంబమున కంతటికి పొడుపుగా వనికి వచ్చేదిల్లు 75 మరయు 100 బిల్డ్లుగల పిపారో కూడా లభిస్తున్నాయి. సేద్య వ్రాత చూడండి.

శ్రీకృష్ణ-మెగ్నీషియా

ఎక్కడ మానెహూ?

ఉద్రింపిపోయింది. అస్థికల నిమజ్జనం కూడా అయిపోయింది. మన ప్రయతమనాయకుని కోల్పోయామంటే ఇంకా నమ్మటానికి మనసొప్పటం లేదు. జరిగిందనుకున్నది జరిగిపోయింది. ఇంకా మిగిలినదల్లా ఘభురన్నతులే! ఎంతమంది ఎన్నివిధాల పోగడినా, తరగని ఆవేశంతో వింటూనే ఉంటాం. ఆయన చరిత్ర అలాంటిది. ఆయనకు శ్రద్ధాంజలి పుటించటానికి జంట నగరాల్లో అనేక చోట్ల, ఫుమావేళలు జరిగినాయి. జనమార్లలో నెహ్రూ, విశాల హైదరాబాద్ ప్రజలకు విరవరివితులే. ఎన్నోసార్లు ఇక్కడికి వారు రావటం, ప్రజలు అందోపతంబాలుగా ఆయనకు పునస్సంగతం ఇవ్వటం అందరి కళ్లల్లో మెదులుతూనే ఉంది. రాష్ట్రపతి రోడ్డున పండిత నెహ్రూ, కార్లో నిదానంగా వెళ్తుంటూ చిరుసవ్వుతో, ముకుళిత హస్తాలతో, అతేష ప్రజానీకంయొక్క ప్రేమాభిమానాలు మారగన్న దృశ్యలు, కళ్లకు కట్టిపట్టుగా కనిపిస్తూనే ఉన్నాయి. ఆయన ఎన్నున్నాడని తెలియగానే, విమానాశ్రయం దగ్గర్నుంచి, ముఖ్యవిధుల విండా, బారులు తీర్చి ప్రజలు, పూలదండలు పెసురుతూ ఉండేవారు. మరి ఈ నాడు కూడా ప్రజలు వేలకు వేలు, బేగంపేట విమానాశ్రయం దగ్గరకు వెళ్లారు. ఆకాశంతో ఆవేశంగా చూస్తున్నారు. విమానం యెప్పుడొస్తుందో అని ఆడుర్తూ వెళ్లుబుచ్చుతున్నారు. అయితే ఆ విమానంలో పండిత నెహ్రూ లేడు! ఆయన అస్థికల పాత్ర! ఇది తలుచుకుంటుంటేనే, గుండె బ్రద్దలయి పోతోంది. ముఖ్యమంత్రి, గవర్నరు, ఇతర ప్రముఖులు అందరూ విచ్చేసి, ఆ పాత్రను, ముఖ్య విధులగుండా ఊరే గింపుతో, తీసుకుని వెళ్లి, చివరకు జాబిలిహిల్స్ లో ఉంచారు. వేలకు వేలు ప్రజలు, ఆ పవిత్రమైన

పాత్రను సందర్శించి, తమకున్న భక్తి, విశ్వాసాలను ప్రకటించుకున్నారు. నిలువెత్తున, నెహ్రూ చిత్రపటంతో, ఊరే గింపు సాగిపోయింది. అస్థికల పవిత్ర పాత్రను, ముఖ్యమంత్రి తీసుకు వెళుతున్నారు. సైనికదళాలు దారి పొడుగునా కలశానికి కాపలాగా నిల్చాయి. వాంపల్లి, నయాపూర్ మీదుగా సంగం చేరుకొన్నారు. గవర్నరుకూడా వెంటఉన్నారు. వేలాది ప్రజలు సంగం దగ్గర గుమికూడారు. పండిత నెహ్రూ జిందాబాద్, అమర్ హై అనే వివాదాల మధ్య అస్థినిమజ్జనం జరిగి పోయింది. ఆ నాటితో, వన్నెండు రోజులపాటు

వెళ్లటం ప్రగతి అభివృద్ధికి విహ్వలకారు. ఆ కార్లు తయారు చెయ్యటంతోనే ఉంది ప్రగతి అని. పారిశ్రామికంగా మన దేశం అభివృద్ధి చెందాలని ఆయన కవచస్థిత తపతపా ఈ ఒక్క ముక్కలో ద్వితీక మవుతుంది. హైదరాబాదును మిగతా దేశంలో చేర్చటమయిన కర్మాత ప్రజలకు అభయమిస్తూ, వారి ప్రత్యేక సౌకర్యాలకు భంగం రాకుండా కాపాడతామన్న హామీలస్తూ ఆయన చేసిన అలనాటి ఉపన్యాసం, విశేలాంధ్ర యేర్పడాని ఆయన వెలుబుచ్చిన అభిప్రాయాలు చెపులో గింగురుమంటూవే ఉన్నాయి.

అలాంటి వ్యక్తికి ఈ నాడు శ్రద్ధాంజలి పుటించటానికి ఎన్నో సమావేశాలు సభలు జరిగినాయి. ప్రజలంతా చీలిపోయారు - వరాలుగా, రాజకీయ పార్టీలుగా, కవులుగా, కార్మికులుగా కర్షకులుగా, మహిళలుగా, మరి అందరూ సభలు చేరువేరుగా జరుపుకున్నారు. దేనికి! అందరికీ ఒకటే లక్ష్యం! పండిత నెహ్రూకు శ్రద్ధాంజలి

సంగంలో అస్థికల నిమజ్జనం: రాజధానివాసుల శ్రద్ధాంజలి!

దేశవ్యాప్తంగా, పరిగణించిన, దుఃఖభారం, శోక భావన ముగిసినాయి. ఇది కేవలం, అధికార పూర్వ మైన లాంఛన మాత్రమే! కాని భారతీయుల మనస్సుల్లో ఇది చెప్పలేని బాధ. నెహ్రూ ఇక లేడనుకోవటంతోనే ఉంది ఆవేదన.

నిలువెత్తున ఆయన చిత్రాన్ని, విభుల్లో పూరేగింపుతో తీసుకు వెళుతూ ఉంటే, దూరం వుంచి చూస్తున్న వాళ్లకు విజంగా నెహ్రూయే వచ్చాడా అనిపించింది. ఆయన గొంతుక ప్రతి ధ్వనిస్తున్నట్లు అనిపిస్తోంది. నిజం కళాకాం అవరణలో ఆయన తీవ్రంగా నిలబడి లక్షలాది ప్రజల మధ్యేకించి గంభీరంగా ఉపన్యాసం చేసిన దృశ్యం గుర్తుకొస్తోంది. ఆయన అవూరు ఆనాడు, "కార్లలో

పుటించటానికి! మహమ్మదీయులందరూ తమ అన్నమిత్రుడు చనిపోయాడని శోకించారు. క్రైస్తవులంతా, దేవుని అనుచరుడు, మరణించాడని బాధపడ్డారు. జనమార్లలో ఒక వివాద స్వరూపం! ఆయనలోనే భారతీయుల విభిన్న మతాలు, భక్త్యధాలు ఇవిడి ఉన్నాయి. ఆయన వాటన్నిటికీ ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ, ప్రతి ఒక్క వ్యక్తికీ, తన యొక్క అత్యుయమగా సార్వాత్మక రిస్తూ వచ్చాడు. ఆయన జాతీయ సన్నెక్యతా విహ్వలం. ఈ నాడు, అందరూ ముక్త కంఠంతో విలపించటానికి అదే కారణం!

ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళల సంతాప సభ, గవర్నరు గారి సతీమణి శ్రీమతి పావనమా అధ్యక్షతన రవీంద్ర భారతిలో జరిగింది. వివిధ మహిళల సంస్థల తరపున జరిగిన ఈ సభకు, ఆయా సంస్థలకు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తూ, ప్రముఖులు ఉపన్యాసాలు చేశారు. ఈ నాడు, భారత దేశంలో స్త్రీలకు కూడా, పురుషులతో సమానంగా అవకాశాలు, అన్ని రంగాల్లోనూ కల్పించబడ్డాయంటే, అది కేవలం పండిట్ యొక్క అసమానమైన కృషి అన్నారు. మహిళల పట్ల, ఆయనకు యెప్పుడూ కూడా సానుభూతి ఉందని, యెవ్వరికీ కూడా, యేవిధమైన అన్యాయం జరిగినా, వహించి, పూరుకునేవారుకానీ, అందువలనే స్త్రీలకు కూడా సమాన ప్రతిపత్తి ఇవ్వటానికి, ఆయన పూనుకోవటం వలనే, ఈ నాడు మహిళలకు ఇలాంటి గౌరవప్రదమైన స్థానం భారతదేశంలో కలిగిందని, దీనివలన నెహ్రూ, మహిళల ప్రయత్నమే నాయకుడయ్యాడని, తమ కృతజ్ఞతలను చెప్పుకున్నారు.

జి. ఎల్. ఎన్. ★

జింటింటి పజ్జాలు

ఆరుద్ర

రాగంతానం పుల్లవి

కాళిదాసు గారింట్లో మాట్లాడే చివ్వి కవితాన్ని గ్రోలిం నిరక్షున కుక్షి!

భోజరాజు పెంపకంలో భోంచేసే శునకం భూమికల్ని కాక లింతుందా కనకం?

త్యాగరాజు గారింట్లో దోమలు మాత్రం బాగా అభ్యసించాయి సంగీత శాస్త్రం.

అమ్మాయ్! అన్నయ్య ఈ సాయంత్రం వస్తున్నాడే” అన్న వాయువ సంధేశం వివరాలను సునీతి ఎగిరి గంతులేసినంత వనిచేసింది. ఇంతకీ ■ సునీతి ఎవరో అనుకోవారు..... నేనే.....ఆ సునీతిని.....మరి మా అన్నయ్య..... అదీ ఒక్కగా నోక్క అన్నయ్య వస్తున్నాడూ అంటే సంతోషం కాదు మరి.....అయితే ముందు మా అన్నయ్యను మీకు పరిచయం చేయాలా? అయితే వినండి.....పేరు రాజశేఖరం—బి. యి. ఆఖరి సంవత్సరం విశాఖపట్నంలో చదువుతున్నాడు. క్రిస్టన్ సెలవలకుగాను వస్తున్నట్లు ‘వైర్’ ఇచ్చాడు.....ఇది సంగతి.

ఆరోజు సాయంత్రం చీకటి పడేవేళకు అన్నయ్య రావడం, తర్వాత కుల ప్రశ్నలు వగైరా తలంపం పూర్తి కావడం జరిగిపోయింది.....

ఆ మరుసటిరోజు ఉదయాన్నే.....

“అన్నయ్య, ...అన్నయ్య” “అబ్బ! ఎంత పిలిచినా వలకడేం. ఎనిమిది కావస్తున్నా ఇంకా లేవలేదా ఏంటి?” అనుకుంటూ గబగబా మెట్లు ఎక్కి పైకి వచ్చి అన్నయ్య గదిలో అడుగు పెట్టి చూద్దామన్నా. ....

తడేక దీక్షతో అన్నయ్య ప్రక్క ఇంటినైపు కిటికీలోంచి చూస్తున్నాడు.

తలుపు దగ్గరే నిలబడి.....అలా అన్నయ్య చూడడాన్ని కారణమేంటా అని అలోచించ..... ఎంత బుర్ర బద్దలు కొట్టుకున్నా తోచి చావందే! ‘అన్నయ్య’ మళ్ళీ పిలిచా.

అబ్బ! లాభంలేదు! మనిషి ఈ రోకంలో ఉన్నట్లు లేదు. .... ఇక కోపం ఆపుకోలేక భుజం మీద ఒక్క చరుపు చరుచుదామని దగ్గరకువెళ్ళి చెయ్యెత్తెట్టుకుంటే. .... ఎత్తిన చెయ్యి ఎత్తి వట్టే ఉండగా.....అశ్రుధారానికే నోరు తెరువవలసి వచ్చింది.....

అసలు సంగతి.....

శశి, అంటే మా కాలేజీ అమ్మాయి—ఇంకా ప్రక్రింటి అమ్మాయి అంతకుంటే ముఖ్యంగా వా ప్రాణానికి రెండంతలయిన నా స్నేహితురాలు.... వాళ్ళ పెరటిలో నిలబడి విరజాజలు కోసుకుంటూంటే.....ఓహో! ఇదన్నమాట అబ్బాయిగారు నిర్విరామంగా తిలకించేది.....పాపం ఇంకా వివరాలా ఏమీ తెలియవనుకుంటాను.....అప్పుడే చెప్పకుండా నాలుక మాడదామన్న ‘బడియా’ తట్టింది! ‘ఎక్స్ క్యూజమి డిస్టర్బ్ చేస్తున్నా’ అన్నా.

ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడి వెనక్కు తిరిగి నే వెక్కడ గ్రహించానో అని తడబడుతూ, “ఏంటి చెల్లాయ్! విశేషం? రాత్రి ప్రయాణ బడలికవల్ల త్వరగా విద్రహియా కదూ” అన్నాడు.....తడబాటు కప్పి పుచ్చుకోదానికేనే ఈ ఖబర్లు అని తెలుస్తున్నే ఉంది. నేను కూడా ఏమీ తెలియనిదానిలా “అది నరేగాని అన్నాయ్! అమ్మ స్నానానికి రమ్మంటుంది ముందు అంతా పూర్తి చేసుకుని తర్వాత తీరుబడిగా మాల్యాడుకుందాంలే” అనేసి క్రిందకు వచ్చేసా!

మాకూ సెలవలే గనుక తీరుబడిగా ఆ సాయం త్రం అన్నయ్య, నేనూ అలా కాలవగట్టుకి బయలుదేరాం.....అలా ప్రశాంత వాతావరణంలో నడచుంటే ఎంతో హాయిగాఉంది.....

వస్తున్నాడే” అన్నయ్య ఈ సాయంత్రం వస్తున్నాడే” అన్న వాయువ సంధేశం వివరాలను సునీతి ఎగిరి గంతులేసినంత వనిచేసింది. ఇంతకీ ■ సునీతి ఎవరో అనుకోవారు..... నేనే.....ఆ సునీతిని.....మరి మా అన్నయ్య..... అదీ ఒక్కగా నోక్క అన్నయ్య వస్తున్నాడూ అంటే సంతోషం కాదు మరి.....అయితే ముందు మా అన్నయ్యను మీకు పరిచయం చేయాలా? అయితే వినండి.....పేరు రాజశేఖరం—బి. యి. ఆఖరి సంవత్సరం విశాఖపట్నంలో చదువుతున్నాడు. క్రిస్టన్ సెలవలకుగాను వస్తున్నట్లు ‘వైర్’ ఇచ్చాడు.....ఇది సంగతి.

ఆరోజు సాయంత్రం చీకటి పడేవేళకు అన్నయ్య రావడం, తర్వాత కుల ప్రశ్నలు వగైరా తలంపం పూర్తి కావడం జరిగిపోయింది.....

ఆ మరుసటిరోజు ఉదయాన్నే.....

“అన్నయ్య, ...అన్నయ్య” “అబ్బ! ఎంత పిలిచినా వలకడేం. ఎనిమిది కావస్తున్నా ఇంకా లేవలేదా ఏంటి?” అనుకుంటూ గబగబా మెట్లు ఎక్కి పైకి వచ్చి అన్నయ్య గదిలో అడుగు పెట్టి చూద్దామన్నా. ....

తడేక దీక్షతో అన్నయ్య ప్రక్క ఇంటినైపు కిటికీలోంచి చూస్తున్నాడు.

తలుపు దగ్గరే నిలబడి.....అలా అన్నయ్య చూడడాన్ని కారణమేంటా అని అలోచించ..... ఎంత బుర్ర బద్దలు కొట్టుకున్నా తోచి చావందే! ‘అన్నయ్య’ మళ్ళీ పిలిచా.

అబ్బ! లాభంలేదు! మనిషి ఈ రోకంలో ఉన్నట్లు లేదు. .... ఇక కోపం ఆపుకోలేక భుజం మీద ఒక్క చరుపు చరుచుదామని దగ్గరకువెళ్ళి చెయ్యెత్తెట్టుకుంటే. .... ఎత్తిన చెయ్యి ఎత్తి వట్టే ఉండగా.....అశ్రుధారానికే నోరు తెరువవలసి వచ్చింది.....

అసలు సంగతి.....

శశి, అంటే మా కాలేజీ అమ్మాయి—ఇంకా ప్రక్రింటి అమ్మాయి అంతకుంటే ముఖ్యంగా వా ప్రాణానికి రెండంతలయిన నా స్నేహితురాలు.... వాళ్ళ పెరటిలో నిలబడి విరజాజలు కోసుకుంటూంటే.....ఓహో! ఇదన్నమాట అబ్బాయిగారు నిర్విరామంగా తిలకించేది.....పాపం ఇంకా వివరాలా ఏమీ తెలియవనుకుంటాను.....అప్పుడే చెప్పకుండా నాలుక మాడదామన్న ‘బడియా’ తట్టింది! ‘ఎక్స్ క్యూజమి డిస్టర్బ్ చేస్తున్నా’ అన్నా.

ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడి వెనక్కు తిరిగి నే వెక్కడ గ్రహించానో అని తడబడుతూ, “ఏంటి చెల్లాయ్! విశేషం? రాత్రి ప్రయాణ బడలికవల్ల త్వరగా విద్రహియా కదూ” అన్నాడు.....తడబాటు కప్పి పుచ్చుకోదానికేనే ఈ ఖబర్లు అని తెలుస్తున్నే ఉంది. నేను కూడా ఏమీ తెలియనిదానిలా “అది నరేగాని అన్నాయ్! అమ్మ స్నానానికి రమ్మంటుంది ముందు అంతా పూర్తి చేసుకుని తర్వాత తీరుబడిగా మాల్యాడుకుందాంలే” అనేసి క్రిందకు వచ్చేసా!

మాకూ సెలవలే గనుక తీరుబడిగా ఆ సాయం త్రం అన్నయ్య, నేనూ అలా కాలవగట్టుకి బయలుదేరాం.....అలా ప్రశాంత వాతావరణంలో నడచుంటే ఎంతో హాయిగాఉంది.....

“తనంతో అదృష్టవంతుడననీ, లేకపోతే తను వచ్చి మృతుడు ఆ ప్రక్రింటి అమ్మాయి రావాలా, తన అదృష్టం కాకపోతే, అనుకుంటున్నాడు గాని నేనే శశిని వాళ్ళ తమ్మున్ని వెంట బెట్టుకుని రమ్మన్నానని ఏం తెలుసు? ఇంతకీ శశికి కూడా తెలియదు నేను అన్నయ్యతో వస్తానని.. అసలు నేను చెప్పిన కట్టు కథ నేను చుట్టూలింటికి వెళ్ళున్నానని అక్కడినుండి తిన్నగా సినిమా హాటక్ వచ్చేస్తానని, అక్కడ కలుసుకుందామని చెప్పాను..

శశిని చూడగానే “హల్లో శశి” అంటూ దగ్గరకు వెళ్ళుటంతో అన్నయ్య ఆశ్చర్యానికి అవధులు లేక పోయాడు.. “■ అమ్మాయితో సరిచయమందా చెల్లాయికి” అని అనుకుని ఉంటాడు.

ఇటు శశికి నామీద కోపం... చెప్పింది ఒకటి చేసింది ఒకటిని కాబోలు! అయినా నా పథకం అమలు పర్చాలి కదా!

ఇద్దర్ని ఒకరినొకరికి పరిచయం చేయాలి.

“మా అన్నయ్య రాజశేఖరం బి.ఇ. ‘ఫైన్’”

“మా ఫ్రెండ్ శశి బి.సి. ఫస్ట్”

“నమస్తే”

“నమస్తే”

ఇద్దరి బిడీయమూ చూస్తూంటే నవ్వు వచ్చింది. గదులనుండి కిటికీల ద్వారా చూపుల ప్రసారాలు చేసి నవ్వుదుమరి ఈ బిడీయం ఎక్కడకు పోయిందో?!

టికెట్లు కొనుక్కొని లోపలికి వెళ్ళాం... సినిమా మొదలయింది.

“అన్నయ్య! అసలు సినిమా చూడటానికి వచ్చావా? లేక.... అసలు మీలోబాటు హాల్లోకి రాకుండా ఇంటికి వెళ్ళవలసింది. నాదే బుద్ధి తక్కువ... ఇద్దరి కిద్దరు ఇలా తయారయ్య నా ప్రాణం తీస్తున్నారు. మీ కామెంటరీ కాస్త కట్టి పెట్టండి..”

“మనీ ఏంటి బాబూ మరి అలా మాట్లాడుతావు” మెమ్మడిగా గొణిగింది శశి.

అన్నయ్య అసలు విన్నాడో లేక జవాబివ్వకూడదను కున్నాడో గాని ఏమీ మాట్లాడలేదు..

సినిమా కంటే వీళ్ళిద్దరి ‘ఫార్స్’ బాగుంది అనుకున్నా.. ఆ పిక్కరు గురించి ఒకటే విమర్శలు ప్రారంభించారు....

సినిమా అయి పోయింది.. గాని వాళ్ళు కబుర్లలో పడి ఇదేమీ గుర్తించినట్లు లేదు....

ఇక నవ్వు ఆపుకో లేక గట్టిగా నవ్వేసా... ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడి అటు ఇటు చూచి హాలు ఖాళీ అయ్యిందని గ్రహించుకున్నారు...

“ఇక లేవండి! లేకపోతే ఫస్ట్ హో కూడా చూద్దామనుకుంటున్నారా?”

■ రాత్రి ఇద్దరికీ నిద్ర పట్టి ఉండదనీ.. మరి ముఖ్యంగా అన్నయ్యకి గ్యూరంటిగా చెప్ప గల్గు.

ఎందుకంటే .... ఆ మరుసటి రోజు ప్రాద్దవ గంటలు అవుతున్నా అన్నయ్య ఇంకా నిద్రావస్థలోనే ఉన్నాడు. నాన్నగారు కోప్పడ్డంతో లేపుదామని వెళ్ళా.

“అన్నయ్య! అన్నయ్య తోమ్మిది అయి పోయింది!”

ఎంతకూ లేవడే ఖర్చు...

“ఏమండోయి రాజశేఖరంగారూ కాస్త లేస్తారా” నిద్ర దులుపుకొని ఉలిక్కిపడిలేచాడు..

పాపం శశి పిలుస్తున్నట్లు కలగని ఉంటాడేమో.

ఉత్తమ చికిత్స

ఏ కారణములచేతనైనా చాతునడం చెంది, దాంపత్య సౌఖ్యం అనుభవించ లేనివారు వెంటనే 15 నయాపైసల ప్లాంపుతో సంప్రదించండి :

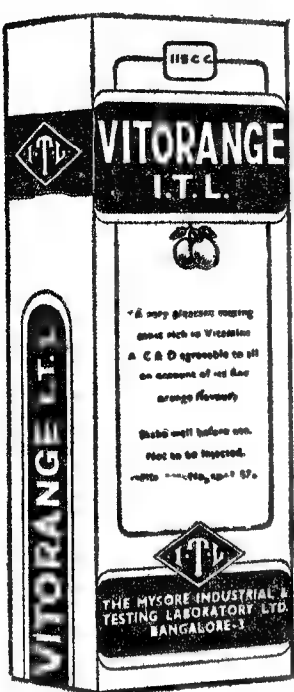
డా. ఎ. పూర్ణచంద్రరావు, N.D.F.N.F.U. (Ceylon)

పెక్కు పెన్షన్ లిస్టు,

నాగేశ్వరరావు వంతులు రోడ్, పూర్ణాపిక్కురుపల్లె, గాంధీనగరం, విజయవాడ-3

విటారెంజ్

నారింజ సువాసనతో కూడిన ట్రానిక్ విటారెంజ్ యొక్క నారింజ రుచి పిల్లలకెంతో ప్రీతికరము.

సహజమైన ఆరోగ్యంతో బిడ్డలు పెరిగేటందుకు అత్యవశ్యకమైన ఎ, సి & డి విటమినులతో నిండియున్నది.

తయారీ : ది మైసూర్ ఇండస్ట్రియల్ అండ్ టెస్టింగ్ లేబొరేటరీ లిమిటెడ్ బెంగళూరు-3

విరిసిన విరజాజులు

నేను కనబడటానికి ఉన్నారుమనిపించింది—అలవాట ప్రకారం కిటికీ వైపు దృష్టి సారించి.. ఫలితం లేక పోగా మరి నీరు కారి పోయి.. విసుగంతా వా పీడ కనబరుస్తూ “ఏంటి కొంచెంలుకు పోయినట్లు అరుస్తున్నావని?” తిట్టుకుంటూ ‘బాత్ రూం’ కి బయలు దేరాడు అన్నయ్య.

ఆ రోజు సాయంత్రం గంటన్నర మేకప్ అయిన తర్వాత... అన్నయ్య నా దగ్గరకు వచ్చి “చెల్లీ నేనలా బజారు వైపు వెళ్తున్నా.. నీకేమిన్నా కావాలా” ఓహో ఎప్పుడూ లేచి క్రొత్తగా అడుగు తున్నాడే.. రంచమన్న మాట అనుకొని పైకి:

“అన్నయ్యా! ఓ బాట్టెట్టు చీర కావాలి. ఎంత కాలంనుంచో ఆశగా ఉంది” అన్నా.

పాపం.. కళ్ళు తేలవేసి ఏదో అనబోయేరోగా, “వట్టిదేలే.. ఎందుకంత భయపడతావు... ఏమీ అక్కర్లేదు కానీ నీ ప్లాన్ పాపం నాకు తెలియదను కుంటున్నావా నాయనా వెళ్ళిరా! నీవు కోరినట్లుగానే శని ఈ సాయంత్రం అయిదు గంటలకు రమ్మని చెప్పి వచ్చా... తప్పక వస్తానంది.”

అన్నయ్య మొహం వెలిగి పోయింది. అన్నయ్యకు నాకు ఇంత సన్నిహిత్యం చూస్తే ఆశ్చర్యంగానే ఉండొచ్చు గాని దానికి కారణం ఉంది. ఇంట్లో అమ్మ నాన్న, నేను అన్నయ్య తప్ప ఇంకెవరూ లేరు.. ఇక కబుర్లు చెప్పుకోవాలంటే చిన్నప్పటి నుండి మేమిద్దరమే ఉన్నాము. అదే విధంగా అన్నా వెళ్ళేటప్పుడు కంటే ఎక్కువగా స్నేహితుల్లా, సరదాగా కబుర్లు చెప్పుకోవే నాళ్ళం... అందుకనే అన్నయ్య అంటే నాకు భయంకంటే ప్రేమ, అభినానమూను!

ఎక్కడికయినా వేళ్ళే రాక్షసి ఏడుస్తారకు గానీ రాని అన్నయ్య ఆ రోజు అయిదు గంటలకే వచ్చేసాడు! అదీ పూం పొట్టంతో మో..

“అన్నయ్యా ఈ మధ్య క్రొత్త అంటుట్టు అమ్మ తున్నాయే! పువ్వులు తెమ్మని ఎన్ని సార్లు చెప్పినా మర్చి పోయాడేని.. ఈ సారి అడగకుండానే తెచ్చావే!”

“ఆ... కనిపిస్తే కొనాలనిపించింది కొన్నా”

పొట్టం విప్పి చూస్తే రెండు విరజాణి దండలు న్నాయి....

“ఇదా సంగతి. శశికి విరజాణలు యిష్టమని నట్టుకొచ్చావు కదూ! అవునులే! నా యిష్టమిష్టా లతో నీకేం? రెండూ శశికి యిద్దరువుగానీలే! గాని యింతకీ నీ శ్రమ దండుగ శశి రానడం లేదు..” ఏడ్చింపాలని అన్నా ఇక అన్నయ్య మొహం చూడాలి బ్రాజడి సినిమా ఆఖరు సీనులోని ‘హీరో’ గుర్తుకు వచ్చాడు.

అదే సమయానికి శశి అడుగు పెట్టింది.

ముగ్గురమూ కలిసి పైకి వెళ్ళి అన్నయ్య గదిలో కూర్చున్నాము. ఇక నా ఉనికిని కూడ గమనించకుండా కమర్లలోకి దిగారు... నిజం చెప్పిద్దా నాకు భల్లె చిరాకేసింది “శశి నాతో మాట్లాడడానికా—లేక కేళి లం మా అన్నయ్యతో మాట్లాడడానికేనా నీవు వస్తా!”

రాజకీయాలు, సినిమావార్తలు, కాలేజీ చదువుటూ ఇలా సాగుతున్నాయి నాళ్ళ సంభాషణలు.. నేను అక్కడ కూర్చున్నందుకు గాను మొక్కుబడిలా అవుడవుడూ నాతో మాట్లాడారు... అంతే..

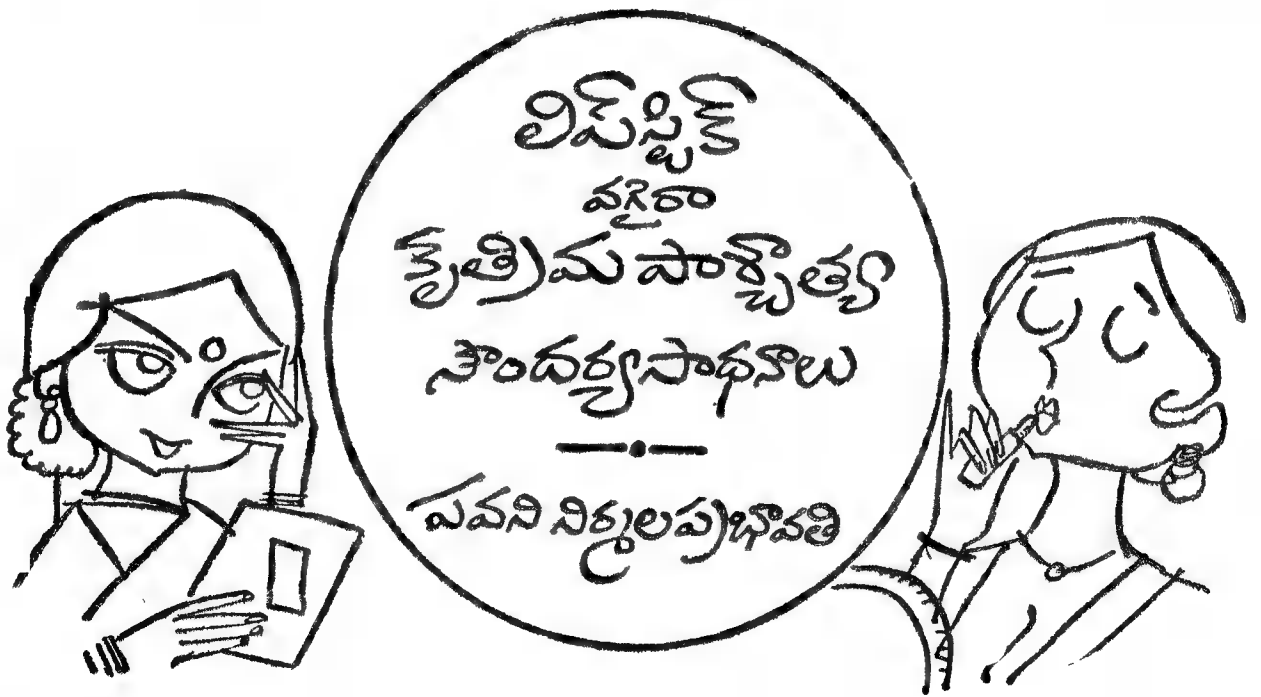
నా హాస్యరిక అదీ పది సార్లు చేయగా ఇక చీకటి

- * మద్రాసు పేల్పు డిపో : 35/37, తంజుకెట్టి వీధి, మద్రాసు-1.
- * బెంగళూరు పేల్పు డిపో : 71/4, అక్కాట్ గ్రీనివాహర్ వీధి.
- * ఆంధ్రప్రదేశ్ కు పెర్మింగు ఏజెంటు : మెసర్స్. వెంటలెక్స్, సికిందరాబాదు.
- * చార్లీ ఓ కర్నాటకకు పెర్మింగ్ ఏజెంట్ : మెసర్స్ కర్నాటక్ & డక్కన్ ఏజెన్సీస్, హుబ్లీ.

పనితాలోకం 'ప్రత్యేక వ్యాసావళి'లో ఆరవ వ్యాసం

కౌవ్యనాయికలలోని లక్షణాలన్నీ 'ఆవిడ'లో వున్నాయి. పాడుగు, పాడవుకు తగిన లాహూ అందుకు తగిన అవయవ సౌష్ఠవం, తెల్లని శరీరచ్ఛాయ, వీటన్నింటికీ తగిన ముఖమూ, మంచి కళ్లు, చక్కటి ముక్కు కూడా వుండటమే ఆవిడ ప్రత్యేకత.

సాధారణంగా స్త్రీలలో అంత అందమూ, వర్ణ చాలిటి ఉండేవారు అటా కొద్ది మందే ఉంటారని నించింది నాకాక్షణంలో. కానీ ఆవిడవాకు దగ్గరగా వస్తున్నకొద్దీ, ఏదో చెప్పలేని బాధ వన్నాననీంచింది.

అంత చక్కటి ఏగ్రహమూ, మరింత అందంగా కన్పించాలనే తాపత్రయంతో, చేసుకున్న వివరీత అలంకరణవల్ల, సహజ సౌందర్యాన్ని కోల్పోయిందని నించింది! తెల్లటి ముఖాన్ని, మరింత తెల్లగా చేస్తూ పొడర్, చెంపలు లేత గులాబీ రంగులో మెరవటానికి రోజో పొడర్, ఇవి రెండూ చాలవన్నట్లు కనబడ్డూ పెదవులకు లివ్విక్!

చుట్టుకున్న చూస్తే ఏ సినిమా తారో, లేక రాలకంలో వేషం వేసుకున్న వ్యక్తే, మేకప్ శిపెయ్యటండా వచ్చినట్లుందా అలంకరణ. అంతవరకూ ఆవిడ సౌందర్యానికి ముగ్ధురాలినైపోతున్న, వాకు ఆ కృత్రిమ అలంకరణ పై నేగాక, ఆవిడమీద కూడా విరాళు కలిగింది. ఒక్కసారిగా ఆలోచనలు వరివరి విధాలుగా వరుగులేట్టాయి.

అవాదిమంచి భారతీయ సంస్కృతి సంప్రద

దాయంలో, స్త్రీల అందానికి, అలంకరణకు ప్రత్యేకత, గౌరవమూ ఉండనే ఉంది. ఆ కాలంలో స్త్రీలు తమ అందాన్ని ఇనుమడింపజేయటానికి, మరికొన్ని కృత్రిమ సౌందర్య సాధనాలు ఉపయోగించేవారు. కానీ అవన్నీ వారి అందాన్ని పెంపొందించడమే కాకుండా, సహజత్వానికి భిన్నంగా కన్పించేవి కావు. గోళ్లకు గోరంటాకు, కాళ్లకు పారాణి, (లత్తిక) శరీరానికి చందవపు మైపుత, కళ్లకు కాటుక, నుదుట ఏరని సింధూరం (కుంకుమ) లేక తిలకం మొదలై ఏ ఆనాటి స్త్రీల అలంకరణ సాధనాలు. వాటిల్లో, అన్నీ వాడకున్నా ముఖ్యంగా బొట్టు, కాటుక స్త్రీలకు అలంకరణలేగాక, పవిత్రతా చిహ్నాలుగా కూడా నిలిచిపోయాయి.

కాలం మారింది. మనుషులూ, మనస్తత్వాలలో బాటు వాగరికతా, సామన్య. వాగరికతా ప్రభావం మాత్రం మనల్నింకా వదల్లేదు. ముఖ్యంగా స్త్రీల అలంకరణలో సాంస్కృతిక వాగరికతా ప్రభావం చాలా ఎక్కువగానే వడిందని నిస్సందేహంగా చెప్పవచ్చు.

గోరంటాకు, పారాణి వగైరాలు మరుగునపడి వాటిస్థానే నెయిల్ పొలిష్, ఫేస్ పొడరు (రకరకాల టాల్కమ్ పొడర్లు) రోజో పొడరు, లివ్విక్, ఇంకా కనుబొమ్మలకు రంగు వగైరా రకరకాల కృత్రిమ సౌందర్య సాధనాలు వచ్చాయి.

పొడర్ మానేయడం ఛాందసమా?

పొడర్ వేసుకోని వనితలంటూ ఈ రోజుల్లో ఉన్నారంటే, వాళ్ళు ఎవరో వాందసులుగానూ, అలంకరణను గురించి, అందాన్ని గురించి ప్రతేక శ్రద్ధ భిమకొనివారుగానూ పరిగణింపబడుతున్నారు. వయసు మారిన వాడై నీతి దగ్గరంచి. పుటిస సావ

వరకూ, పొడర్ వాడటంలోంది. కానీ శరీరపు రంగుకు కలిసిపోయేలా, పొడర్ ఉపయోగిస్తే, నిజం గానే అందం కొంత ఎక్కువవటమే కాకుండా, చెమట బారిమంచి కూడా కొంతవరకూ రక్షిస్తుంది. ఇక కాటుకను గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పవక్కర్లేదు. ఎంత చిన్న కళ్ళున్న వాళ్ళయినా కాటుక చక్కగా పెట్టుకుంటే (అంటే కంటి కొనల దగ్గరన్నంచీ కణత వరకూ లాగుకుండా, కనుబొమలతో కలవకుండా, పొందికగా) కళ్ళు విశాలమై, అందాన్నిస్తాయి. "కాటుక కంటిపీరు చనుకట్టు నుంపబడవేల ఏదైదో!" అనే పద్యంవల్ల, దేవతా స్త్రీలు కూడా కాటుక వాడేవారని మనకు తెలుస్తోంది.

ఎటొచ్చి, వచ్చిన చిక్కల్లా, పొడర్, కాటుక, వగైరా కృత్రిమ సౌందర్య సాధనాలు వాడగా, పెదవులకు లివ్విక్ వాడితే ఏం? అంటూ లివ్విక్ కూడా వివరీతంగా వాడున్నారూ వనితలు కొందరు. "స్త్రీలకు దొండ పండులాంటి పెదవులు అందం, లేక అందానికి చిహ్నమని" అందరికీ తెలిసిన విషయమే! కానీ ఈ కృత్రిమంగా తయారుచేసుకుంటున్న ఎర్రటి పెదవులు, లక్ష్మితో చేసిన దొండపండ్లల్లాటి పెదవుల్ని మాత్రమే చూపుతున్నాయనేది చాలామంది గుర్తించటంలేదు. ఈ లివ్విక్ లతో రెండు రకాలు ఉన్నాయి. ఒక రకం కాస్త లేత ఎరుపు, రెండో రకం ఎర్రని ఎరుపు. పెదవులకు సహజంగా ఉండే దానికంటే మరింత ఎరుపుడనం తేవాలనే తాపత్రయంతో లివ్విక్ వాడతారు.

సిటీలో, టౌన్లలో, (ఇంకా పల్లెల్లూళ్లకు ప్రాకలేదు.) ఉద్యోగం చేసే వనితలూ, పొన్నెటిలో చలాకా తిరిగే స్త్రీలూ, మరికొందరు ఇళ్లలోనే ఉండే మహిళలూ కూడా, చాలామంది లివ్విక్ వాడుతున్నారు.

ఎవరో బ్రిటిష్ రాజాగారి కొడుకును మెడ పెట్టేస్తుంటుంది. రాజాగారి మెడ చుట్టూ, అందంగా కట్టు కట్టారట రాజవైద్యులు. అదే కాలాంతరంలో "నక్క పై"గా మారి ఇప్పుడు మన దేశంలో చాలా మంది పురుషుల మెడల చుట్టూరా, ఉరి త్రాడులా నేరాలతోంది. లివ్స్టిక్ అలాటి కథ వామనుకు భావ కారణంగా కనిపిస్తుంది.

సీతల ప్రదేశంలో చలి ఎక్కువగా ఉండటం వల్లనో, లేక కొందరి శరీరతత్వం వల్లనో, కొందరికి పెదవులు నగిలి, నగిలిన చోట చర్మం లేచిపోయి, ఒక్కసారి వల్లగా పుండు పడుతుంది. ఆ వగుళ్ళ ఉపశమనానికిను ఏ ఆయుర్వేదమెంటో వాడుతూ, మెల్లిగా అదీ మారిపోయి రంగు మార్చుకుని 'లివ్స్టిక్'గా తయారయి, ఎర్రగా పెదవులు కన్పించేందుకు, అందానికి, అలంకరణకూ, సాధనంగా రూపాంతరం చెంది ఉండొచ్చునని తోస్తుంది నాకు. దీనికి ఆధారాలంటూ ఏమీ లేవు. కేవలం నా ఊహ! కానీ ఎలాగైతేనేం మొత్తానికి లివ్స్టిక్ స్త్రీల సౌందర్య సాధనాలలో ఒకటిగా ప్రముఖ స్థానం వహించింది రోజుల్లో.

సహజంగా శరీరపు పల్లవిబట్టి పెదవులు కూడా ఉంటాయి. తెల్లగా లేక, పచ్చగా, లేక గోధుమ గులాబిరంగు శరీరచ్ఛాయగలవారికి వ్యతిరేకంగానే పెదవులు ఎర్రగా (అంటే ఎవరికీ డేంజర్ లైట్లు రంగులో పెదవులుండవు.) ఉంటాయి. శరీరపు ఛాయ తగ్గి కొద్ది పెదవుల రంగుకూడా తగ్గి ఉంటుంది. అలాంటప్పుడు లేచి అందాన్ని కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో లివ్స్టిక్ మేముంటే, శరీరపు వర్ణంతో కలపని ఆ ఎరుపుదనం, అనవ్యవస్థ కల్పించటమే కాకుండా, అక్కడేదో అతికించినట్లు అనాకారిత్వాన్నికూడా ప్రసాదిస్తుంటుంది దొక్కొక్కసారి.

ఈ పాశ్చాత్య కృతిమ సౌందర్య సాధనాలు ఎక్కువయ్యే కొద్దీ, మన స్వదేశ సహజ సౌందర్య సాధనాలు రాసురాసు మరుగునపడి పోతున్నాయి. బాబ్ డి హార్తో, లివ్స్టిక్, పోడర్స్ (రోజ్ పోడర్, ఫేస్ పోడర్) మేముకు, ఇక కళ్ళకు కాటుక, నుదుట బొట్టు (బొట్టు పెట్టుకునేవారిసంగతినే వాస్తాంటు) పోషన్ కాదని మానేస్తున్నారని కొందరు స్త్రీలు. చక్కగా స్త్రీ పరిపూర్ణత్వానికి అందానికి ఉదాహరణలుగా ఉండే కేశ సంపదను, చేతులారా కల్పించుకోవటమే అనుచితమైన పని. అది చాలదన్నట్లు బొట్టు, కాటుక మానేయ్యటంతో, ఎన్ని రంగులు వేసుకున్నా, ఎంత పోడరు పూసుకుని, అలంకరణలో ఎంత ప్రత్యేకత శ్రద్ధ చూపినా, ఆ అందానికి, అలంకరణకూ పరిపూర్ణత్వం సీద్ధించటంలేదు. సరిగదా, ఎబ్బిట్టుగా, ఏదో వెలితిగాకూడా కనిపిస్తుంటుంది.

ముందు నేను ఉదాహరించినవిడ చూడండి. కాలు కలేని ఆ కళ్ళు ఎంత చక్కగా ఉన్నా, ఏదో బోపిగా ఉన్నాయి. దానికి తోడు లివ్స్టిక్ మేముకున్న ఆ పెదాలు విడిపడ్డప్పుడల్లా, ఆమె మూటలో, నవ్వులో పెదవుల కదలికతో సహజత్వం రోపించి, ఏదో తెలియని కృత్రిమత్వం విండి ఉన్నట్లు నాకే కాదు, చూపరులెవరికైనా ఇట్టే తోస్తుంది. అంత చక్కమీ మనిషి ఈ కృతిమ అలంకరణ సాధనాలతో, సహజ సౌందర్యాన్ని కోల్పోయిందికూడా.

ఇక రోజ్ పోడర్, కనుబొమ్మలకు రంగు వాడే

వారు, ఒక్కసారి తమనుతాము జడ్జంలో పరీక్షగా చూచుకోవటం మంచిది. స్త్రీలు ఎక్కువగా సిగ్గుపడినప్పుడు, 'చెంపల్లె కెంపులు పూయటం' వగైరా ఉపమానాలు కవులు వారి. కళాత్మక పూదయంతో పూపించి చెబుతారు. అలాగని అస్తమానా చెంపలు ఎరుపెక్కింతటి సిగ్గు ఏస్తే కలగదు. అలాంటప్పుడు ప్రత్యేకంగా చెంపలు ఎర్రగా (లేక గులాబి రంగులో) కన్పించాలనే ఉద్దేశ్యం ఎందుకు? అందుకే కృతిమ ప్రయత్నం ఎందుకు?

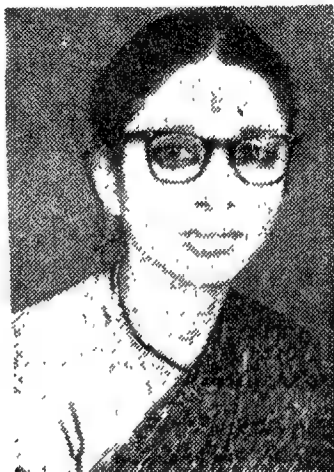
ఇలా పై చెప్పిన రకరకాల రంగులతో అందాన్ని పోగొట్టుకుని, వగటి వేషాల తయారవుతున్నారు కొందరు. ఇంతరహస్య చదివి, పాశ్చాత్య విధానాలు మంచివే. బహుశా నేను పాశ్చాత్యులు అలంకరణలనూ వారి అలంకరణ సాధనాలనూ, సౌందర్యాన్ని పెంపొందించుకోవటానికి వారు కనిపెట్టిన మాతన విధానాలనూ నేను పూర్తిగా విరసిస్తున్నాననీ, వ్యతిరేకిస్తున్నాననీ, చాలామంది వనితలు అపార్థం చేసుకుంటారేమో! వివరంగా జెబుతాను. ఏకాంతంలో అయినా, ఏ స్త్రీకయినా, అందానికి తగిన అలంకరణలేనిదే రాణింపు ఉండదు. పాశ్చాత్యులు ఈ అలంకరణ విషయంలో చాలా శ్రద్ధ చూపుతారు. అంతవరకూ బావుంది.

కానీ వచ్చిన విక్రమాల్లా, పాశ్చాత్యులను గుడ్డిగా అనుకరించటమే మన తప్పు. వారి మేడ భాష, సాంప్రదాయాలకు తగ్గట్లు, వారు గొన్న మేముకు, జాబ్బు మెడలవరకూ రానివ్వరు. అలాగని మనంకూడా గొన్న మేముకొనగలమా? మేముకుంటే మనకు సప్పు తుందా? పూర్తిగా వారిని అనుసరించలేక, అనుసరించాలనే తాపత్రయంతో, చీరలు కట్టుకుంటూ జాబ్బు కత్తిరించుకుని, చేతుల్లేని జాకెట్లు వేసుకుని, ముఖం నిండా రంగులు పులుముకున్న కొందరు స్త్రీలు లేకపోలేదు. కానీ ఇంత వికృతం చేసుకున్నా, వారు పాశ్చాత్య మహిళల సౌందర్యంలో, వారికి సన్నివ

ఆ మేడ భాషలో వెయ్యో పంతుకూడా, స్వంతం చేసుకోలేక పోతున్నారు. కారణం పులిని చూచి నక్క వాతలు పెట్టుకోవటమే!

పాశ్చాత్యుల పద్ధతులలో, అనుకరణ యోగ్యమైనవి మాత్రమే మనం అనుసరించాలి. పోడర్ తగు మోతాదులో వాడలే తప్పలేదు. అదయినా విపరీతంగా రాసుకుంటే ఉన్న అందం పోతుంది. చెమట పట్టి చిరాకు కలుగకుండా ఉపయోగిస్తుంది పోడర్. అల్లాగే నెయిల్ పాలిష్ (గోళ్ళకు రంగు)వల్ల అట్టి పద్ధతూ, లాభమూకూడా లేవు. కానీ రోజ్ పోడర్, లివ్స్టిక్, కనుబొమ్మల రంగు వగైరా ఇతర కృతిమ సౌందర్య సాధనాలతో ఉన్న అందం చెడుతుంది. సీనిమా తారలు, నాటకాలలో నటించే నటీనటులు మొదలైనవారు, ప్రత్యేకంగా ప్రేక్షకులందరికీ తమ అందాన్ని ప్రదర్శించాల్సిన అగత్యం ఉన్నందునల్లా, వాళ్ళ రంగులు వాడటంలో అర్థం ఉంది. కానీ మామూలు స్త్రీలు (ఉద్యోగాలు చేసేవారు కానీండి, మామూలు గృహిణులు కానీండి, ఎవరైనా సరే) పై రంగులు వాడి, నిజానికి అందాన్ని చేజితులా పొదుచేసుకుంటూన్నారనే నా ఉద్దేశ్యం.

ముఖాన్నిబట్టి, మనిషి మనస్తత్వాన్ని అంచనా వేసే మన భారతదేశంలో, మన సంస్కృతి సంప్రదాయాలకు ఎక్కువ భిన్నంకాని అలంకరణకే గౌరవమూ, మన్ననా లభిస్తాయి. చక్కగా బొట్టు కాటుక పెట్టుకుని, (పోడర్ మితిమించకుండా రాసుకున్నా వచ్చులేదు) జాబ్బు తగిన రీతిలో జడో, చుట్టో మేముకున్న స్త్రీలపై కలిగే గౌరవ భావం, లివ్స్టిక్ మేముకున్న వనితను చూచినప్పుడు కలగదనటంలో సందేహం లేదు. అంతేకాదు, అంతగా పెదవులు ఎర్రగా కన్పించాలని తాపత్రయపడే స్త్రీలు, తాంబూలం వేసుకుని వోరూ, పళ్ళూ తుభ్రం చేసుకుని ఆ తర్వాత బయటికివెడితే, సహజంగా కల్గిన పెదవుల ఎర్రదనం, జగుప్పనూ, తగ్గు భావాన్నీ చూచే

వ్యాసరచయిత్రీ మతి వనిని నిర్మల స్రవదావతి మొగలి చర్లలో జన్మించారు ఒంగోలులో విద్యాభ్యాసం చేశారు.

1954 లో వివాహం అయింది.

ప్రస్తుతం ఇద్దరు మగపిల్లలు, ఒక ఆడపిల్ల; చిన్ననాటనే లభించిన తండ్రిగారి ప్రోత్సాహమూ, వివాహానంతరం లభించిన శ్రీవారి సహకారమూ కలిసి ప్రభావతిగారి రచనా వ్యాసంగానికి దోహదమిచ్చాయి. "గృహిణిగా నా కర్తవ్యాన్ని నిర్వర్తించుకుంటూ సాధారణ గ్రామీణ అభివృద్ధికార్యక్రమాల్లో పాల్గొంటూ వుంటాను. ప్రతికలకు కథలు, వ్యాసాలూ పీఠిక సమయాల్లో ప్రాస్తుంటాను" అనే వీరు మా సరితలకు మరిచితులే.

వారికి కలిగినది వేరేదా, అందాన్ని వేరేదే
దిస్తుంది కూడా. ఇక రోజ్ టాడర్. కనుబొమ్మలకు
రంగూ వగైరాలు పూర్తిగా విప్పేదించడమే మంచిది.

ఏదేలా ఉన్నా, మన పాంప్రదాయాలకూ,
వంస్పృతికీ, వాతావరణానికీ అతిశయ అలంకరణ, అం
దాన్ని, అవ్వదాన్ని కలిగిస్తుంది. గుడ్డిగా అనుక
రించే అలంకరణలు, అందంకంటే అనాకారిత్వాన్ని,

జానీతాలోకం

అనుకూలం రేకెత్తిస్తాయి. అంతటితో ఆగక, గౌరవ
భావాన్నికూడా తగ్గిస్తాయి. అందుకనే, నేటి వన
వాగరిక ప్రేలు అలంకరణ విషయంలో, గుడ్డిగా
పాపాత్మకనూ, వారి సౌందర్య కృతిమ సాధనాలనూ

ఉపయోగించి, అనుకరించటం మాని సహజ సౌందర్య
వికీ కొద్దిగా మెరుగులు దిద్దుకునే ఏర్పాటు చేసు
కోవటం, అందుకుపకరించే కృత్రిమ సౌందర్య
సాధనాలను మాత్రం ఉపయోగించటం శ్రేయస్క
రమూ, గౌరవ ప్రదమే కాకుండా, నేటి మన
దేశ క్షేమం దృష్ట్యాకూడా, అనున
మార్గమని, వా అభిప్రాయం.....విమం!

దిన దినానికీ... అతిమనోహర సౌందర్యానికి రెక్సోనా

రెక్సోనా మీ శరీరానికి వర్ణనా ముడి దిన దినానికి శరీరసౌందర్యాన్ని
కల్పించుతుంది, అబ్బురం కాదు. రెక్సోనాలో 'కేడిత్' పువ్వుది...
శరీరానికి పొగమగరిగించే మామెం మిశ్రమం, దానిలో ఎక్కువగా
అవంతకరమైన పరిమళం పువ్వుది...మీ శరీరాన్ని అతి సౌందర్యంగాను,
శాశ్వతంగాను, మనననగాను పుండుతుంది.

కేడిత్ గూడిన రెక్సోనా మౌళికానికి గుణకారి

RX. 24.140 TL.

హిందూస్టాన్ లిమిటెడ్ ఉత్పత్తి

జ రి గి స క ౪

ఆద్యక్షుని పున్నా, ఆనందానికి నోకుకొని వృద్ధ మూర్తి సుబ్బయ్య. బదిలి అయిన వ్యవసాయ డెమాన్స్ట్రేటర్ రామారావుకు వాళ్ళంబుల్లో గది అద్దెకు దొరుకుతుంది. వివరాల పరిస్థితుల్లో తారసపడిన ప్రసాద్ ను దుర్గయ్య ఆదరిస్తాడు. అనుకోకుండా అతనికి విమల, కమలలతో పరిచయం జరుగుతుంది. రామారావు గీసిన చిత్రాలను విమల పెచ్చుకొంటుంది. కమలను చూచిన ప్రసాద్, ఆమెమీదనే తన దృష్టిని నిర్ణయించుకుంటాడు.

గ్రీన్ టూములో మనుష్యులు ఎక్కువవడం వల్ల, ప్రసాద్ కమలా ఒక మూలకు చేరి పంథా పిస్తున్నారు. గిరిజాబుగారు మరొకవైపు పథారు చేస్తున్నారు. కానీ, ప్రసాద్ కమల మీద చూపిస్తున్న శ్రద్ధ ఆయనకు వచ్చలేదు. వాళ్ళ అంత వరదగా ఉండడం, అమె అతనితో మాట్లాడుతున్నప్పుడు

అమె మొహంలో కనిపించే వెలుగు, అయిన అమె యందు కన్పడుతున్న అనురాగ దృక్పథాలూ ఆయనను చాలా కలవర పడేట్టు చేస్తున్నాయి. మరొక మూల కొంత మంది విద్యార్థులు మేకప్ చేసుకుంటూ సరదాగా ఛాట్ చేసుకుంటున్నారు.

బయట మీటింగులో ప్రేక్షకుల కోలాహలం పెచ్చుగా ఉంది. పెద్దాస్థిరి రిపోర్టు అవుతుంటే, అందరికీ మీటింగు ఎప్పుడు పూర్తవుతుందా? ప్రదర్శన తప్పుడు ప్రారంభమవుతాయా? అని ఆతృతగా ఉంది. వాళ్ళలో వాళ్ళ మాట్లాడుకోవడం ఎక్కువైంది. వెబ్ కెమెరాలతో చేసిన కుర్రాళ్ళు ఎలా అల్లరి చేద్దామా? అని ఆలోచిస్తూ, టీవర్ల మీద తమ అభిప్రాయాల్ని విర్మోహం మాటంగా వ్యక్తం చేస్తున్నా, పెద్దాస్థిరుగారు చదువుకున్న రిపోర్టు మీద తమ అనుమానాల్ని, అవసరమైతే బయట వెళ్తూ చెప్పిస్తున్నారు.

అప్పుడప్పుడు టీవర్లు అయివైపు మూర్తంటే మట్టుకు విశ్రాంతి పొందిస్తున్నారు.

ఆటల పోటీలలో గెలుపొందిన వారికి బహుమతి లిచ్చినప్పుడు మాత్రం మళ్ళీ అందరికీ కొంత ఆసక్తి కలిగింది. ఒక్కొక్కరి పేరే చదువుతూ, వారికి బహుమానాలిస్తూంటే, ప్రతి విద్యార్థి బహుమతి స్వీకరించడానికి వెళ్తున్నప్పుడూ అందరూ చప్పట్లు కొట్టడం, ఆ విద్యార్థి స్టేజీ ఎక్కాక సామనాధంగారతనికి సబ్బుపెట్టెగాని, పుస్తకం గాని, అద్దం గాని, మరేదైనా వస్తువుగానీ ఇస్తే స్వీకరించి, సమస్యరించి దిగిరావడం. మళ్ళీ “చెడుగుడూ—విన్నయ్య—అయిదవ ఫాతం బట్టు” అని టీవరు అనడం, ఆ కేస్టెల్ వస్తూంటే—డాక్ డాక్—డాక్—అప్పు శబ్దంతో పిల్లలంతా చప్పట్లు కొట్టూంటే, అతను స్టేజీ ఎక్కి బహుమతిని స్వీకరించి రావడం, మళ్ళీ టీవరు “చెడుగుడూ రన్నర్లు—ఆరవ ఫాతం బట్టు”

మీ చర్మానికి తగినది

నివియా

ఇదే మీ చర్మానికి కావలసినది

నివియా క్రీమ్ లో "యూనిరైజ్డ్" — అద్వితీయమైన, వహజీ ప్రకృతి పదార్థము వంటిది ఉన్నది. రోజూ పూనం వల్లను, ఎండ, వాన, గాలిలో తిరుగుచుండున వల్లను గోల్పోవునట్టి మీ చర్మమందలి చమురులను అది నమకూర్చుతుంది. నివియా మీ చర్మాన్ని మృదువుగాను, యౌవనయుతమైన ఆరోగ్య వంతంగాను వుంచుతుంది. మీ చర్మానికి వాడగలగినది. నివియా. ఇప్పుడే!

నివియా - నివిరోవయుక్తమైన క్రీమ్.

Adyana C-248-TEL

ఇండియాలో సోదరి డిస్ట్రిబ్యూటర్లు. జె. ఎల్. మారిసన్, సన్ & జోన్స్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, పోస్టు బాక్సు నెం. 1746, బొంబాయి-1

అని అరవడం, మళ్ళీ చుట్టూ తూరి విధంగా కొంతసేపు పొంగిపోతూ జరిగింది.

గ్రీన్ రూములో కమలతో ప్రసాద్ దీర్ఘ సంభాషణ చేస్తూండగా వ్యక్త ప్రదర్శనకు సిద్ధమైన బాలికలు వచ్చి "అక్కయ్యా, మీటింగు అయిపోయిందని" చెప్పారు. బయట మైక్రులో, ప్రదర్శనలు ప్రారంభమవుతాయనీ, మొట్టమొదట శ్రీ నటశీఖర గిరిబాబుగారి— దుర్యోధన ఏక ప్రాతాభినయం— ఉంటుందని చెప్పారు. అదే సమయంలో ఒక బాలిక వచ్చి, కమలను, తన కాలి గజ్జెలు చాలా బిగుతుగా ఉన్నాయనీ, త్రాడు ముడి విప్పి కొంచెం వదులు చెయ్యమనీ, తను ప్రయత్నిస్తే ఆ ముడి విడలేదని చెప్పింది.

కమల ఆ ముడితో చాలాసేపు ప్రయత్నించి తంటాలు పడిందిగాని లాభం లేక పోయింది. ఆమె దృష్టి అక్కడ బల్లమీద ఉన్న చిన్న బ్ల్యాగు మీద పడింది. ఆ త్రాడు కోసేస్తే మంచిదని పించింది.

గిరిబాబుగారు, ప్రసాద్ ను తీసుకుని వెళ్ళి స్టేజీయొక్క ప్రక్క తేరలలో ప్రవేశించారు. ప్రసాద్ కు, తనకు ప్రాప్టింగ్ ఎలా ఇవ్వాలో ఆఖరుసారి చెప్పి, ప్రసాద్ పుస్తకం చేతిలో పట్టుకొని ప్రక్క తేరలలో నిలబడి ఉండగా, రంగస్థలం యొక్క తేరలాగమని నన్ను చేశారు. తేర తియ్యగా రాజరాజయొక్క తీవ్రత రంగస్థలం మీద ప్రవేశించారు.

చాలా మందికి, దుర్యోధన ఏకప్రాతాభినయం ఎలా ఉంటుందో తెలిసిన వంగలే. అది చాలా సమాసాలతో, కఠిన పదాలతో కూడి ఉంటుంది. విశ్వ కర్మ నిర్మించిన మయ సభలో చిత్ర విచిత్రాలు అమర్చబడి ఉంటాయి. దుర్యోధనుడు ■ నభను చూసి, పాండవులకు ఇంత మంచి నభ ఉందికదా అని ఈర్ష్యాసూయంతో మగ్గిపోతాడు. విశ్వ లేని చోట నీరుఉన్నట్లుగా, ద్వారం లేనిచోట ద్వారం ఉన్నట్లుగా భ్రాంతిని కల్పించేట్లున్న చోటలలో దుర్యోధనుడు ఆ భ్రాంతికి లోనై పొంచాలి చేత పరిహసించబడతాడు. ఆ పరిహాసం అతనిలో కోధ జ్వలను రెచ్చగొట్టుంది. పొంచాలనీ, పాండవులను ఎలాగైనా పరాభవించాలని నిశ్చయించుకుంటాడు. ఈ నటన అంతా ఈ ఏకప్రాతాభినయంతో చూపించాలి. గిరిబాబుగారు రంగస్థలం మీదకు ప్రవేశిస్తూనే ప్రేక్షకుల వంక ఒకసారి చూశారు. ఆయన అప్పటికి అనేక రంగస్థలాలు ఎక్కి ఉన్నప్పటికీ స్టేజీ మీదకు వచ్చిన కొద్దీ నిమిషాల వరకూ ఒక విధమైన 'కొత్త' వసుభవిస్తారు.

ఒకసారి ప్రేక్షకులనందరినీ ఆయన కలయజూచారు. వెనక బెంచీలలోని అల్లరి కుర్రాళ్ళకు, ఇంతసేపూ అల్లరిచేసే అవకాశం తక్కువ. ఎందువల్లనంటే టీచర్లు, హెడ్మాస్టర్లు తమని బాగా కనిపెట్టుంటారు మీటింగులో, కాని, ప్రదర్శనలలో అంత పట్టం ఉండదు. కాబట్టి వాళ్ళు, తమకు దొరికిన స్వేచ్ఛను ఎప్పుడు సద్వినియోగం చేద్దామా? అని కామక్కుమన్నారు.

రెండుసార్లు రంగస్థలం అంతా పచారు చేశారు. 'ఆయన నోటివెంట ఏం మాట వస్తుందా?'

మనమన మల్లెలు

అని జనం ఎదురు చూస్తున్నారు. మూడు నిమిషాలు గడిచింది. దుర్యోధనుడు తన పొర్లున ప్రారంభించి నటించడానికి బదులు, మాటిమాటికి ప్రక్క తేరలకి చూడడం చూసేసరికి ప్రజలకు చిరాకనిపించింది. ఎంత మరో రాజయినా, కాస్త నోరువిప్పి మాటాడకూడదా? అని నొచ్చుకున్నారు ప్రేక్షకులు. అంతేగాని గిరిబాబుగారు ఏ అవస్థలో ఉన్నారో వారికి తెలియదు.

ఆయన ఎన్నిసార్లు ప్రక్క తేరలనైపు చూసినా ఆయనకు ప్రసాద్ కనిపించలేదు. అంటే 'ప్రాప్టరు' పుస్తకంతో పాటు ఉడాయించాడన్న మాట. ఎంత దురవస్థ! అందుకోనూ మొదటి వాక్యాలు ఆయనకి ఎంత గొంజుకున్నా జ్ఞాపకం రాలేదు. అప్పటికి ఒకసారి ప్రక్క తేరల వద్దకు వచ్చి "ప్రసాద్" అని పిల్చారు. గాని, అక్కడెవరూ లేరు. మళ్ళీ వెంటనే రంగస్థలం మీదకు వచ్చారు. అప్పుడే ఆయన అవస్థ గ్రహించిన, వెనక బెంచీ కుర్రాళ్ళు "ప్రాప్టర్" "ప్రాప్టర్" అని అరవడం మొదలెట్టి, అంతా ఒక్కసారి ఘోర మని నవ్వులు.

ఇహ పూరుకుని లాభం లేదని గిరిబాబుగారు గ్రహించారు. ఏ కారణం వల్లనో ప్రసాద్ అదృశ్యుడయ్యాడు. తను 'ప్రాప్టింగ్' లేకుండానే తన కార్యక్రమం నడిపించాలి. అలా అనుకోగానే, ఒక్కసారి హఠాత్తుగా ఆయన బుర్ర చురుకుగా పని చెయ్యవారంభించింది. తనకు తోచిన వాక్యా

లనెయ్యడం ప్రారంభించారు. ప్రజలు శ్రద్ధగా చిన పాగు. గిరిబాబుగారి నటనలో భావాలు సహజంగా రావడం మొదలెట్టాయి. ఆవాడు దుర్యోధనుడు పాండవుల మీద మండి పడ్డాడు. ఈనాడు ఈ దుర్యోధనుడు 'ప్రాప్టరు' మీద నుటతో ఉడికి పోతున్నాడు. పొంచాలి పరాభవకృత పరిహాసానికి ఆ కేరన సార్వభౌముడు ఎంత బాధ పడ్డాడో, ఈ ఈ రంగస్థల సార్వభౌముడు, ప్రాప్టరు తనను హఠాత్తుగా వదిలి అదృశ్యుడైనందుకు విచారంగా బాధ పడ్డాడు., పాండవుల సంపదను చూసి ఆ రాజా ఏవిధంగా అనూయ జ్వాలలలో దగ్ధ మనస్కుడయ్యాడో, అదే విధంగా అందమైన కమల యొక్క స్నేహాన్ని అతి సులభంగా సంపాదించిన ప్రసాద్ యొక్క అదృష్టానికి ఈ నటక శిఖామణి అనూయతో క్రుంగి పోసాగాడు. అందువల్ల కోపం, అవమానం, అనూయ అనే భావాలు, గిరిబాబుగారి నటనలో సహజంగా ప్రతి ఫలించాయి. ప్రేక్షకులు రెండు సార్లు చప్పట్లు కొట్టడం కూడా జరిగింది. చివరికి పాండవుల మీద దుర్యోధనుడు ప్రతీకారం సాధించాలని ఏ విధంగా నిర్ణయానికి వచ్చాడో, అదే విధంగా గిరిబాబు గారి మనస్సులో, ప్రసాద్ పై ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలనే వాంఛ గిరిబాబుగారికి ఉదయించక పోలేదు. చివరికి ఆయన అభినయం ముగియడం, తేర లాగడం, జరిగి ఆయన గ్రీన్ రూముకి, వెళ్ళే సరికి ప్రసాద్ కనిపించాడు.

"సారీ, గిరిబాబు గారూ! ఆమె వేలం తెగడం వల్ల డ్రెస్టింగ్ చేస్తూ వుండి పోయాను, పాపం చాలా రైర్లం కల వ్యక్తి. తన వల్ల ప్రోగ్రాము ఆగి

"ఈ లోకంలో స్వర్గం మేముకానే వారేతల్లా?..."
"పెచ్చుమసలి వుండి బిడర్!"

జీవితాదర్శనం, చిరునవ్వుతో జీవనంలో మునిగిపో
అమెకు సాయం చెయ్యాలి. వస్తా = అది కమలతో కలిసి రంగస్థలం మీదకు, ప్రక్క తెరలలోకి వెళ్లి పోయాడు.

అసలు జరిగిన విషయం మేమిటంటే, సరిగ్గా గిరి బాబుగారు రంగస్థలం ఎక్కిన వేళకు, కమల తన వేలు బ్లెడ్డుతో కోసుకుని "అబ్బ!" అనుకుంటూ గ్రీన్ రూము బయటికి వచ్చింది. అది చూసిన ప్రసాద్, అమెకు ఏదో పెద్ద ఆవరణ జరిగిందని గ్రీన్ రూము వద్దకు వరిగిపోయాడు. వెంటనే అమె వేలు నుంచి కారిపోతున్న రక్త ప్రవాహం చూసి, "అరేరే!" అంటూ అయిడిన్ కోసం, బేండేజీ కోసం వరిగిపోయాడు. అమె వేలు కోసుకుందని తెలిసి, రవి కుమార్ ఏమిలా కూడా గ్రీన్ రూములోకి వరిగిపోతూ కొచ్చారు. "ఏం జరిగింది?" "ఏం జరిగింది?" "అయ్యో! ఎంత రక్తమో!" అని అంగారు పడ సాగారు. వాళ్ళను తోసుకుంటూ, ఒక చేతిలో అయి డీన్ సీసా, మరొక చేతిలో కాటన్, బేండేజీ వగైరా లతో ప్రసాద్ వచ్చి, "ఏదీ మీ చెయ్యి ఇలా తెండి." అని అమె కోమల హస్తాన్ని తన చేతిలోకి తీసుకుని, 'స్పాన్' తో అయిడిన్ రాసి, అమె బాధకు 'ఉమ్మ' అని అంటూంటే, "ఫరవాలేదు. కొంచెం వోర్సు కుంటే తగ్గిపోతుంది" అని ధైర్యం చెప్తూ, అమె వేలి చుట్టూ బేండేజీ కట్టేసి. "ఇహ భయం లేదు" అన్నాడు. కాని మరి రెండు నిమిషాలు అమె చెయ్యి, అతని చేతిలో వున్నాక, విమల "ఇహ బేండేజీ కట్టడం అయిందిగ." అన్న తరువాత కమల తన చెయ్యి తీసుకుంది. అప్పుడమె బుగ్గలు ఎరు పేర్చాయి.

"ఇప్పుడు ప్రాగ్గాం ఎలా జరుగుతుంది?" అని అడిగాడు రవి కుమార్.

"నాన్న తగ్గింది. ఫరవాలేదు. పాడగల్గు" అంది కమల.

"అయిన బాండేజీ కట్టారుగా. ఇహనోవ్వు వుండ దులే" అంది విమల.

"అయితే నేను నిద్ర..." అని రవికుమార్ వెళ్లి పోయాడు.

"నన్నుండమంటావా?" అంది విమల. "ఫరవాలేదక్కర్తూ. నువ్వు ఆడియన్లతో కూచో" అంది కమల. విమల వెళ్లిపోయింది.

కుమారి కమల నిర్వహణలో స్కూలు నాళికల

మననం మల్లలు

చేత వంచర్లు ప్రణాళికా వృత్తం జరుగుతుంటా మై కు ద్వారా ప్రకటించగానే జనం అంతా విశృంఖలంగా రంగస్థలం వైపు ఆసక్తిగా ఎదురు చూడ సాగారు. కమల ప్రక్క తెరలలో నుల్చింది. మై కు అమెవద్ద వుంచారు. తెర మీద నాలుగు బారులుగా ఆడపిల్లలు నిలబడ్డారు. నేపథ్యంలో కమల పాడూండగా, రంగ స్థలం మీద పిల్లలు ఆధీనయం చేస్తూ రన్నమాట. కమల ప్రక్కనే అమెకు ప్రాప్తానామిస్తూ ప్రసాద్ నిలబడ్డాడు. అమె పాట ప్రారంభించగానే తెర లాగారు.

పిల్లలు ఆధీనయం ప్రారంభించారు. ఈ వృత్తంలో దేశంలో ఆభ్యుదయం, ప్రగతి ఎలా సాగిపోతు న్నాయో, ప్రజలు వుత్సాహంతో ఆభ్యుదయ రథాన్ని ఎలా ముందుకు తోస్తున్నారో, గొప్ప గొప్ప పక్షకాలు ఎలా అమలు పరచబడి ప్రజానీకానికి నవజీవన నిర్మాణానికి తోడ్పడుతున్నాయో, దేశంలో ఈ ప్రణాళికం ద్వారా ఏర్పడుతోంది, లంచగండితనం మొదలైన వన్నీ ఎలా ఏర్పాటులపై బడి, గ్రామ వుపన్యాయం. ఎలా జరుగుతుందో వివరించ బడుతాయి. తగిన క్రమ శిక్షణతో, స్కూలు బాలికలు, ఈ వుత్సాహ వక్రంగా చెయ్యడం, మధురమైన కంఠంతో కమల నేపథ్య గానం చెయ్యడం, ప్రేక్షకులు ఎవరితంగా మెచ్చు కోవడం మొదలెట్టారు.

ఈ ప్రదర్శన జరుగుతున్న సమయంలో, ముందు పరచలలో కూర్చున్న సుబ్బయ్య గారికి, ప్రక్క తెరలు బాగా కనిపిస్తూండడం వలన, కమల మై కు వద్ద నుల్చిని పాడడం కనిపిస్తోంది. అమె ప్రక్కనే నిల్చున్న క్రొత్త యువకుడు కూడా ఆయన కంట పడ్డాడు. అతను కమలను తెగ మెచ్చు కోవడం, అమె కూడా అతనితో నరదాగా మాట్లాడడం కూడా ఆయన కంట పడింది. మొదట అతను క్రొత్తగా వచ్చిన స్కూలు టీచరేమో? నను కున్నారు. కాని అతను స్కూలు టీచరులా లేదు. అతనిపై నదీ తరువాత కమలకుండామనుకున్నారు.

వృత్తి ప్రదర్శన విజయవంతంగా ముగియ గానే ప్రేక్షకుల హాద్యధ్వనిల మధ్య, హెడ్మా స్టరుగారు వృత్తం చేసిన నాళికలలో ఇద్దరు బాలిక లకు బహుమతి లిస్తామనీ, కుమారి కమలకు వెండి కప్పు ఇస్తున్నామనీ ప్రకటించారు. కమలా, బాలికలూ గ్రీన్ రూములోకి వచ్చేసారు. ప్రసాద్

అమెను తెగపోగడం, అమె చిరునవ్వు వచ్చడం గమనించిన గిరిబాబుకు, నేమో తీసేసినా, దుర్గో ధనుడి భావాలు లాంటి భావాలే మనసులో వరిగెట్ట పోగాయి.

రంగస్థలం మీద విద్యార్థులు ఒక నాటిక ప్రదర్శిస్తుండగా, కమల బాలికలను తమ తరువాతి కార్యక్రమమైన భరతమాత (టాడ్) కు తయారు చేయసాగింది. ఇందులో ఒక్కొక్క ప్రాంతానికి సంబంధించిన దుస్తులు వేసుకుని ఒక్కొక్క బాలిక కనిపిస్తుంది. గుజరాత్, పంజాబ్, తమిళ, ఆంధ్రా కర్ణాటక, కేరళ, బెంగాల్, ఒరియా, అస్సాము, మహారాష్ట్ర మొదలగు వివిధ ప్రాంతాల దుస్తులను ధరించిన విద్యార్థిణులు భరతమాతను స్తుతి స్తుప్తుట్టు కనిపిస్తారు. వెనుకగా హిందూ దేశపు ఆకారం, అందులో త్రివర్ణ వర్ణా, భరతమాతలా ఒక స్త్రీ మంచోడం మొదలైనవన్నీ ఉంటాయి.

నాటిక కాగానే, ప్రసాద్, రవికుమార్, కమలా కలిసి గదిగది రంగస్థలాన్ని సీదం చేసారు. రంగు రంగు బల్బులతో హిందూ దేశపు షలం, చరఖా వక్రం తిరుగుతున్నట్లుగా, ఏర్పాటు చేశారు. తెర తియ్యగానే ప్రేక్షకులు తమకు కనిపించిన దృశ్యం చూసి చాలా ఆనందించారు.

తరువాత కమలకూ, బాలికలకూ బహుమతి ప్రదానం జరిగింది. జనగణమన అయ్యాక కమల, విమలా, రవికుమార్లతో వెళ్లిపోవోయే ముందు, ప్రసాద్ అమెను మధ్యాదు తప్పక కలుస్తానని చెప్పాడు. మొత్తానికి వార్షికోత్సవ ప్రదర్శనలు బాగున్నాయని అంతా మెచ్చుకున్నారు. ప్రసాద్ కూ, కమలకూ వీటివల్ల మరింత సన్నిహిత్యం ఏర్పడింది.

6

వార్షికోత్సవం జరిగిన తరువాత ఒక పదిహేను రోజులు గడిచాయి గాని, సుబ్బయ్యగారు రోజూ కమలను, ఆ క్రొత్త యువకుడవరో అడుగుదా నునుకుంటూనే వదిలిపోతున్నారు. ఆయనకు రోజూ సాయంకాలం పూట, కమలా, ప్రసాద్ వార్షికోత్సవ కలుసుకుని మాట్లాడుతున్నారని తెలియదు. అప్పుడే ప్రసాద్ తన మొదటి ప్రేమలేఖని కమలకు అందజేశాడనీ, ఆ లేఖను అమె రాత్రంతా పట్టిపాడు చదువుకుందనీ, దానికి ఒక తియ్యని జవాబు తయారు చేసి ప్రయత్నంతో ఉందనీ కూడా ఎంతమాత్రమూ తెలియదు.

ఆ రోజు ప్రాద్దున్నే కానీ, టిఫిన్, కానిచ్చి, బట్టలు వేసుకుని బయటకు వచ్చాడు రవికుమార్. పుట్టిన రోజు కావటం వల్ల, అవాళ అతన్ని తలంటు పోసుకోడానికి రమ్మంటోంది విమల. ఇంట్లో ఎందుకు అంతా నన్నద్దం. అవులేంది. రామారావుని తమ ఇంటికి భోజనానికి పిలవాలని నిశ్చయించి, సుబ్బయ్యగారు మెల్లిగా అతను ఉంటున్న మేడమీదికి ప్రవేశించారు. తలుపు తోసుకుని గదిలోకి ప్రవేశించారు.

అప్పుడే హిందీ పుస్తకం, చదువుదామని తీసిన రామారావు దానిని టేబిల్ మీద పెట్టి, సుబ్బయ్య గారిని రోపరికి రమ్మని అప్పనించాడు. ఆయన వచ్చి కుప్పి మీద కూర్చుని, "ఇవాళ షా అబ్బాయి పుట్టిన రోజు. అందుకు మీరు మా ఇంట్లో

భోజనం చెయ్యాలి" అన్నారు ముబ్బయ్యగారు. ఆయన తన యందు చూపిస్తున్న వాళ్ళల్లానికి రామారావుకి చాలా సంతోషం కలిగింది. "అలాగే" అన్నాడు.

"మీరు మంచి చిత్రకారులని తెలిసింది. చిత్ర కళ మీరు నేర్చుకున్నారా? లేక స్వయంగా అభివృద్ధి చేశారా?" అని అడిగారు ముబ్బయ్యగారు.

"ఎక్కడా నేర్చుకోలేదండి. ఏదో సరదాకి గీస్తూ, గీస్తూనే అభ్యాసం చేశాను. ఏమంత చెప్పుకోవలసింది కాదుతెండి."

"వాకు ఈ కళల గురించి అంతగా తెలియదు కాని, మా పిల్లలకు అన్నీ తెలుసు. వాళ్ళు ఎప్పుడూ మీ చిత్రాల్ని పొగుడ్డూంటారు."

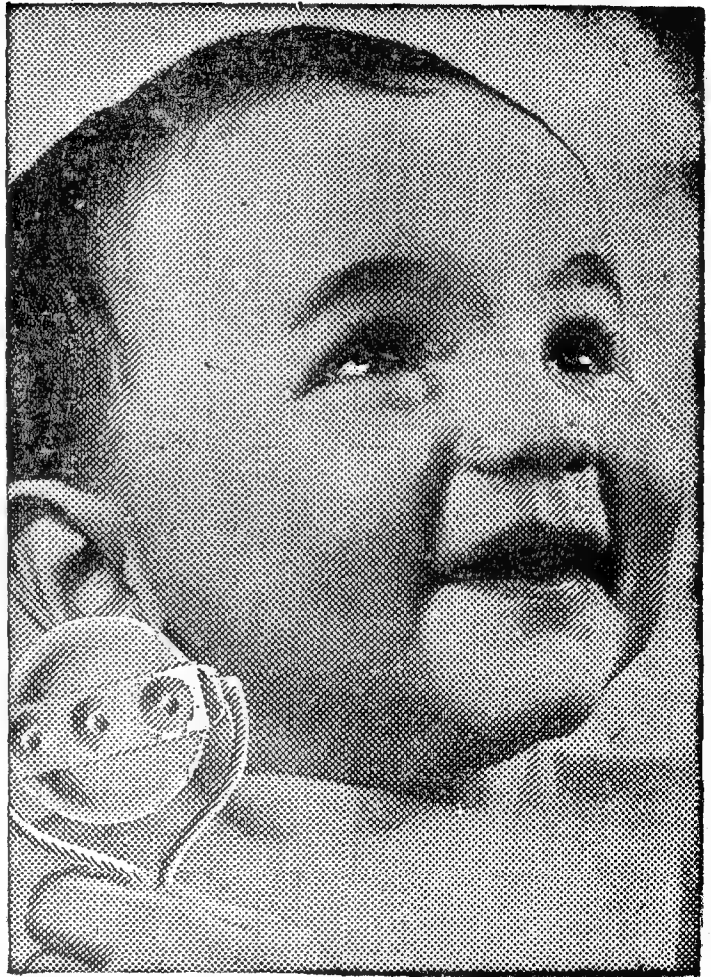
"అదంతా వాళ్ళ సహృదయత. అసలు ఇలాంటి పల్లెటూరులో, ఇంత సంస్కారం, విజ్ఞానం ఉన్న కుటుంబాన్ని చూడగల్గులానని నే నెన్నటికీ అనుకోలేదు. అన్ని రంగాలలోనూ మీరు చాలా పురోగములు."

"మీరన్నట్లు మా కుటుంబంలో ఉన్న సరదాలు అన్నీ ఇన్నీ కాదు. ఆదపిల్లల్ని చదివించానని నా మీద మా బంధువులందరికీ గుర్రు. మా పెద్దమ్మాయి విమల చాలా తెలివైనది. ఇంట్లో పూరితే కూచోడం ఎందుకని వరుసగా హిందీ పరీక్షలకు కట్టి పాసవడం మొదలెట్టింది. అధికాక ఇప్పుడు ప్రయివేటుగా మెట్రిక్ పరీక్షకు కట్టాలని చూస్తోంది. మా చిన్నమ్మాయి కాలేజీ చదువుతానని పట్టు బట్టింది కాని, మంచి పెళ్లి సంబంధం ఒకటి కలిపివచ్చే మాచనలు కప్పించటం ఎల్ల మరి చదివించ దల్చుకోలేదు. మా అబ్బాయికి ఫోటోగ్రఫీ అంటే చాలా ఇష్టం. బొంబాయి వెళ్లి నేర్చుకుంటానంటాడు. కాని వాకు వ్యాపారానికి తోడు కావాలని ఉంచేశాను."

"అవును మరి మీ వ్యాపారం బాగా అభివృద్ధిలో ఉంది కాబట్టి ఒక్కరూ చూసుకోవడం కష్టం." అన్నాడు రామారావు. అతనికి ముబ్బయ్యగారితో మాట్లాడడం అంటే సరదా. ఎందుకంటే ఆయన మంచి కబుర్ల పోగు, ఎప్పుడెప్పుటి విషయాలు చెప్తూంటారు. అందులో వ్యాపారం గురించి ప్రసక్తి వచ్చిందో, ఇహ గత సాతికేళ్ళ రామనగరం చరిత్రంతా కళ్ళకు కట్టినట్లు చెప్తారు.

"ఇప్పుడు అభివృద్ధిలో ఉన్నమాట నిజమే. కాని ఒకప్పుడు నేనెన్ని కష్టాలు పడ్డానో, ఎలా పనిచేశానో మీరెరుగరు. మొట్ట మొదట ఒక చిన్న కంపెనీలో గుమాస్తాగా ఉండేవాణ్ణి. పూరూరా తిరిగి నరుకులు - ఖరీదు చేస్తూండేవాణ్ణి. ఆ రోజుల్లో కిరణనాయిలు వాడటం జనానికి తెలియదు. అయితే కంపెనీలు కొత్తగా వచ్చాయి. మేము పల్లెటూళ్ళకి వెళ్లి ప్రజలకు కిరణనాయిలు వాడటం నేర్పుతూండేవాళ్ళం. నేను నాలుగేళ్లు గుమాస్తాగా పనిచేశాక యజమానితో మాట పట్టించు వచ్చి ఉద్యోగం మానేశాను. రెండు రోజులు రోడ్ల వెంట నిద్రాచారాలు లేక పిచ్చివాడిలా తిరిగాను. మళ్ళీ ఉద్యోగంలో జేరడం ఇష్టం లేదు. స్వంత వ్యాపారం చెయ్యాలని ఉద్దేశం. కాని డబ్బులేదు. మూడోనాడు రైల్వే స్టేషనులో కూర్చోని మాస్టరుగారితో మాట్లాడుతూ

45 ■ పేజీ చూడండి

ఆనందమైన ఆటసమయం - వుడ్ వార్డ్స్ వల్లనే

కుటుంబాన్ని, పుల్లడనం, కడుపు
ఉబ్బరం. పళ్లచేయునపుడు కలిగే
జబ్బులకు, వాడేది

వుడ్ వార్డ్స్ గ్రేప్ వాటర్

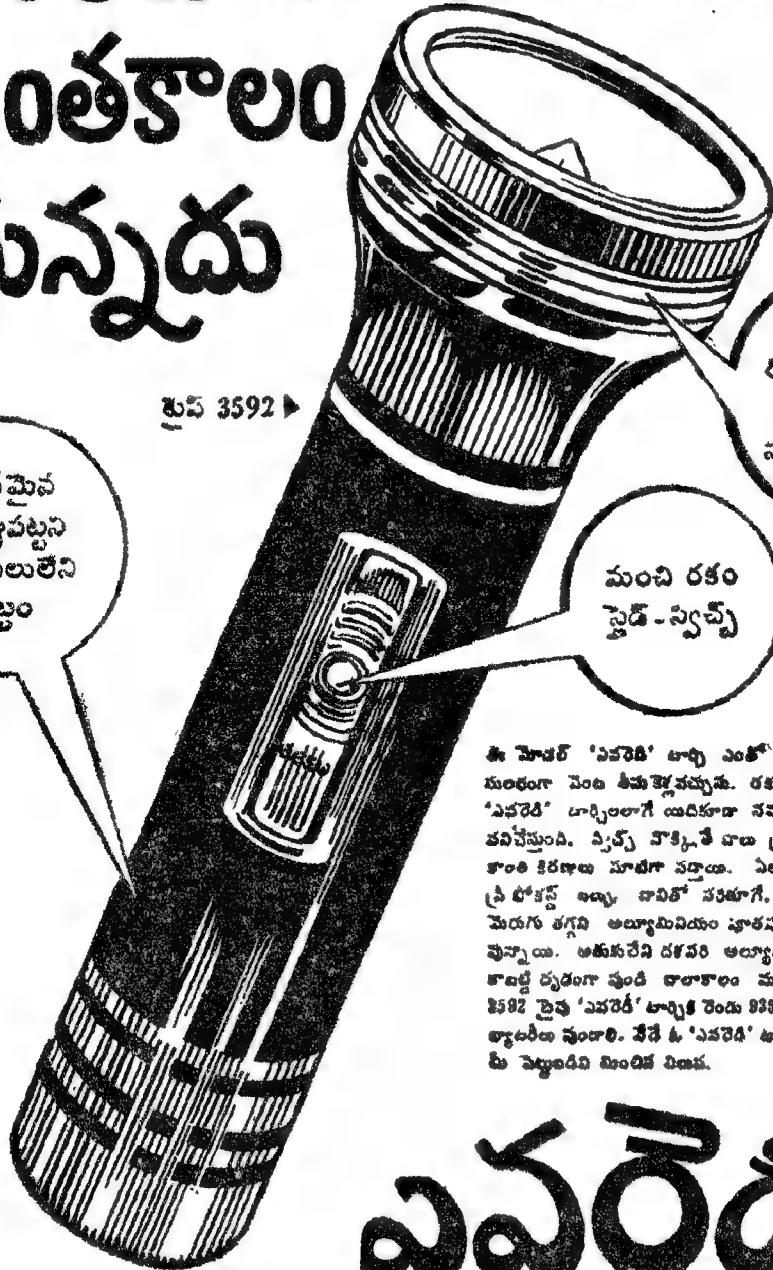
తెలివైన తల్లులు
100 ఏళ్ల సుంచి వాడు
చున్నారు.

41988 477-486-722

మరే టార్చి ఇంతబాగా పనిచేయదు ఇంతకాలం మన్నదు

క్రమ 3592 ▶

దృఢమైన
త్రుప్పువట్టని
అడుకులులేని
గొట్టం

నాణ్యమైన
రిఫ్లెక్టరున్నందున
కాంతికిరణాలు
నూటిగా పడ్తాయి

మంచి రకం
ఫ్లైడ్ - స్విచ్

ఈ మోడల్ 'ఎవరెడి' టార్చి ఎంతో యాపిరిటీంది. గుంథంగా వెంట తీసుకెళ్ళవచ్చును. రకరకాల యవర 'ఎవరెడి' టార్చిలలాగే యిదికూడా నమ్మకంగా, బాగా పనిచేస్తుంది. ఎక్స్ వాక్వివే బాగా ప్రకాశవంతమైన కాంతి కిరణాలు సూటిగా వడ్తాయి. ఎలవవ 'ఎవరెడి' డ్రీ రోకెట్స్ ఇల్లు, బావిలో వనితూగే, త్రుప్పు వట్టని, మెరుగు తగ్గని అల్యూమినియం ఫ్రామవూనిన రిఫ్లెక్టరు వున్నాయి. అతుకులేని రకవరి అల్యూమినియం గొట్టం కాబట్టి దృఢంగా ఉండి బాధాకాలం నమ్మకం. యీ 3592 నైపు 'ఎవరెడి' టార్చికి రెండు 359 వంటి 'ఎవరెడి' బ్యాటరీలు వుండాలి. వేరే ఏ 'ఎవరెడి' టార్చిని కొనండి - మీ పెట్టుబడిని మించిన విలువ.

UNION
CARBIDE

• తృ త్రి

ఎవరెడి

టార్చిలు-ట్యాంకులు-విల్పులు-మ్యాంటిల్స్ JWCUC 1334

మేషం :

(ఆశ్వని, భరణి, కృత్తిక 1 పా.)

గడచిన కొద్ది వారాలకుంటే ఈ వారం భాగా ఉంటుంది. ఇంతవరకు ఆర్థికంగా ఉన్న ఇబ్బంది చాల వరకు తీరిపోతుంది. వారం మధ్యలో వ్యాపారంలో అనుకూలత యేర్పడి లాభిస్తుంది. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో కూడా బాగా ఉంటుంది. మీ ఆలోచనలు, అభిప్రాయాలు అధికారుల ఆమోదాన్ని పొందుతాయి. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో జయం లభించగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు ఇదివరకటి కంటే బాగా ఉన్నా ముఖ్యకార్యక్రమాలు ఇంకా నెరవేరలేక పోవచ్చును. సాహిత్య నైజ్ఞానిక రంగాల్లో మీ కృషి రాణించుటకు తగిన అవకాశం లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో భేదాభిప్రాయాలు రావచ్చును. దూర ప్రయాణాలు పొంది నేయడం మంచిది.

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా, రోహిణి, మృగ 1, 2 పా.)

ఈ వారం సామాన్యంగా ఉంటుంది. వ్యాపారంలో క్రమాభివృద్ధిని సాధిస్తారు. ప్రతి వ్యవహారమూ ఆదర్శవంతంగా నిర్వహించడానికి ప్రయత్నం చేయడం వలన మీరు ప్రయాణాలకు పర్మిట్ పోవడం మంచిది. అధికారులతో అభిప్రాయ భేదాలు రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఆరోగ్యం బాగా ఉన్నా అప్పుడప్పుడు బలహీనత చేయవచ్చును. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో ఇంకా కుదురుపాటు ఉండదు. ప్రయాణం ద్వారా కార్యకర్తల జరుగ వచ్చును. బంధు వ్యవహారాలు మీరు శ్రమపడి ఒకదారికి తెచ్చినా చివరకు నిష్కారమే లభించ వచ్చును. సత్పురుషుల పరిచయం లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. సూతన విషయాలను తెలుసుకొంటారు. కుటుంబ కార్యక్రమాల్లో కార్యభారం పెరుగుతుంది.

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా ఆర్యభద్ర, పునర్వసు, 1, 2, 3 పా.)

వృత్తి వ్యాపారాల్లో యెన్నో అవకాశాలు కనిపిస్తూ ఉంటాయి కాని ఫలితం పూర్తిగా చేతికి చిక్కే వరకూ దేనినీ నమ్మడానికి నీలకేదు. వ్యాపారంలో స్వల్పంగా ఆదాయం పెరగవచ్చును. కాని సాహసంతో కూడిన వ్యవహారాల్లో నష్టం రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. అధికారులవలన జరుగవలసిన పనులు నెరవేరి లాభం కలుగుతుంది. వృత్తి ఉద్యోగాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి. వారం ప్రారంభంలో ఆరోగ్యం అంతబాగా ఉండదు. రాజకీయ వ్యవహారాల్లో ప్రతి పక్షాల మధ్య కొన్ని చిలికలు రావడం వలన మీ అభివృద్ధికి అవకాశం

మి మే మృ

	గు	కు	ర బు కు రా
	వారఫలం మ హేష్		
చం క			

లభిస్తుంది. శుభములంగా ధన వ్యయం జరుగుతుంది. 29, 30 తేదీల్లో గౌరవం, సంతోషం.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం బాగా ఉండదు. సాంఘిక కార్యక్రమాలు సంతృప్తికరంగా ఉంటాయి. అలంకార వస్తువులు కొంటారు.

కర్కాటకం :

(పునర్వసు 4 పా, పుష్యమి, ఆశ్విన్.)

నమ్మినవారే కొంతమంది మమ్మల్ని మోసం చేయడం వలన మీవారెవరో పైవారెవరో తెలిసి కొనలేని పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. మీకు రాబోయే సహాయాన్ని నమ్మి వాగ్దానాలు చేయడం మంచిది కాదు. సులభంగా నెరవేరి వ్యవహారాలు కూడా అనవసరంగా వ్యయం చేయవలసి వస్తుంది. వ్యాపారం సామాన్యంగా ఉంటుంది. వృత్తి ఉద్యోగాలు గత వారంలోకంటే బాగా ఉంటాయి. అన్ని వ్యవహారాలు ఒడుదుడుకులు లేకుండా సాగి పోతాయి. ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. వారంతంతో మానసికాందోళన కలుగుతుంది. బంధువుల వ్యవహారాల్లో విజయాన్ని సాధిస్తారు. పుణ్యకార్యాల చేస్తారు.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం గత వారంలో కంటే బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో ఉన్న చిక్కులు తొలగిపోతాయి.

సింహం :

(మఖ, పుబ్బ, శత్రు 1 పా.)

గూ బలం అనుకూలంగా ఉంది. మీ ఆశయాలు కార్యరూపాన్ని ధరిస్తాయి. వ్యాపారం బాగా ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. సూతన వ్యాపారాల్లో ఆకస్మిక ధనలాభం కలుగుతుంది. వృత్తిలో కొత్తవారితో పరిచయం కలుగుతుంది. దానివల్ల భవిష్యత్తులో ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఉద్యోగంలో మీరు కోరే మార్పుల కోసం ప్రయత్నం చేయడానికి మంచి సమయం. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో మార్పులు రావు. రాజకీయ వ్యవహారాల్లో అనుకూలమైన మార్పులు వచ్చే సూచనలు ఉన్నాయి. అన్ని విధాలా అనుకూలమైన సమయం. వారంతంతో ప్రేమ వ్యవహారాలు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్యం అంత బాగా ఉండదు. కుటుంబ వ్యవహారాలు క్రమంగా చక్క జడతాయి. సాంఘిక కార్యక్రమాల్లో వ్యయం జరుగుతుంది.

ఈ వారము ధరలు

ధాన్యం ధర కొంచెం తగ్గవచ్చును. అసలూ ధరలు వారం ప్రారంభంలో కొంచెం పెరిగి వారం ఆఖరున తగ్గుతాయి. బెల్లంధర పెరుగుతుంది. మిల్క్ ధర కొంచెం తగ్గుతుంది. నువ్వులు, మానె ధరల్లో పెద్ద మార్పులు రాకపోవచ్చును.

కన్య :

(శత్రు 2, 3, 4 పా, వాస్త, చిత్త 1, 2 పా.)

గతవారంకంటే ఈ వారం కొంచెం బాగా ఉంటుంది. వ్యాపారంలో కొంచెం శ్రమ మీద అభివృద్ధిని సాధిస్తారు. భాగస్వాములతో కలసి చేసే వ్యాపారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో పెద్ద మార్పులు రావు. కోర్టు వ్యవహారాల్లో ఉన్న వ్యతిరేకత క్రమంగా తగ్గుతుంది. నమయానికి కొంత డబ్బు అందడం వలన ఆర్థికంగా ఒడుదుడుకులు లేకుండా గడచిపోతుంది. ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. బంధు వ్యవహారాల్లో మీరు ముక్కుకు నూటిగా పోవడం వలన కొంత మందికి అసంతృప్తి కలిగిస్తారు. శుభ కార్యాల విషయంలో అభివృద్ధి ఉంటుంది. సాహిత్యరంగాల్లో మీ కృషికి అటంకాలు రావచ్చును.

స్త్రీలకు—ఆరోగ్య సూచనలు ఉన్నాయి. వివాద కార్యక్రమాల్లో సాల్గొంటారు. బంధువులకు సహాయం చేస్తారు.

తెల : :

(చిత్త 3, 4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ, 1, 2, 3 పాదాల :)

ఈ వారం కూడా గతవారం వలెనే ఉంటుంది. వ్యాపారం వారం మధ్యలో చురుకుగా సాగుతుంది. ఆదాయం పెరగక పోయినా యేదో ఒక విధంగా డబ్బు చేతికి అందుతుంది. సూతన వ్యాపారాలు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో మీకు అనుకూలంగా చిన్నచిన్న మార్పులు రావచ్చును. లోగడ జరిపిన వ్యవహారాల్లో కొన్ని చిక్కులు రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు ఇది వరకటికంటే బాగా ఉంటాయి. సంతానానికి శిశువు లభిస్తుంది. రాజకీయ వ్యవహారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. వృత్తి రీత్యా ప్రయాణం చేయవలసి వస్తుంది.

స్త్రీలకు— ఆరోగ్యం అంతబాగా ఉండదు. బంధువుల వ్యవహారాల్లో వివాదాలు రావడం వలన మనశ్శాంతి ఉండదు.

వృశ్చికం :

(విశాఖ 4-7 పాదం, అనూరాధ, భేష్మ.)

ఈ వారం కూడా మీరు విశేషమైన ఫలితాన్ని ఆశించలేక పోయినా గతవారం కంటే బాగా ఉంటుంది. భారీ ఎత్తున చేసే వ్యాపారాలు అంత ప్రోత్సాహకరంగా ఉండవు. భాగస్వాములతో కలిసి చేసే వ్యాపారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి.

వైర్ల ఉద్యోగం మీ పరిస్థితి క్రమంగా అభివృద్ధి చెందుతుంది. దూరప్రయాణాలు వాయిదా వేయడం మంచిది. ఆరోగ్యం బాగానే ఉంటుంది. కాని శరీర శ్రమతో కూడిన వ్యవహారాలకు పూనుకోవడం మంచిది కాదు. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో కొన్ని చిక్కులు వచ్చి సర్దుకొంటాయి. ప్రేమ

వా ర ఫ లా లు

వ్యవహారాల్లో యెదురు మూడు ప్రశ్నలకు— ఆరోగ్యం బాగానే ఉంటుంది. వంతా వానికి స్వల్ప అనారోగ్యం చేయవచ్చును. సాంఘిక కార్యక్రమాలు నిరాటంకంగా పోగుతాయి.

కాల్గేట్ నోటినించి దుర్వాసన రాకుండా చేసుకోండి రోజంతా దంతక్షయం కాకుండాకూడా కాపాడుకోండి!

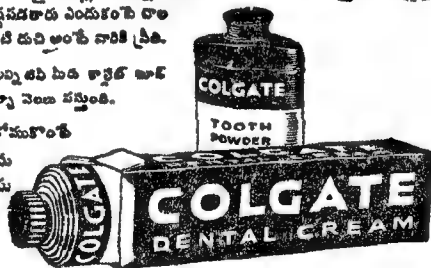

ఎందుకంటే: ఒక్కసారి తోముకొంటేనే కాల్గేట్ డెంటల్ క్రిమ్ నోటిలో దుర్వాసన మరలకుండా చేయవచ్చును. కాల్గేట్ 18 నుండి 1 గురికి నోటి దుర్బంధమును పెంచిన అపుత్యమని మరలగా తోచవచ్చును అనగానే కాల్గేట్ వర్ణంలో వర్ణ తోముకొనుట ద్వారా ఎక్కువ మందికి ఎక్కువ రంతక్షయము అరికట్టించి దంత శాస్త్ర యిత్రుల వాదనను ఎప్పుడూ తెలియ చేయవలెనని కాల్గేట్ పరిశోధన పరిశ్రమగా విహసించబడినది. ఊరికి నోటిలో దిద్ది పోతున్నాది ఇక్కడినుంచి రాదు. తోచవచ్చు అయిన వెంటనే క్రమశుభ్రమైన కాల్గేట్ వర్ణ తోముకొంటే, దాని పర్యవసాన ముదిగు వర్ణ మధ్య కనపడకుండా ఉండే సందర్భానికి వెళ్లి నోటి దుర్వాసన మరలకుండా రంతక్షయమునకు కారణమైన వర్ణ తోముకొన్న అత్యంత శుభకరమైన తీసుకోవచ్చుంది. పిల్లలకు కాల్గేట్ వర్ణ తోముకొనుటకు యుక్తవయస్కులకు ఎందుకంటే రాత్రే ఉండే వాని పిమ్మటే మంచి దుర్బంధం చేసి చూడండి.

మీది వాడని కాదు. ఆ వాడుకను మీది కాల్గేట్ వాడని కాదు కాదు తోచవచ్చు... ఆ వాడుకను మీది వాడుక.

కాల్గేట్ క్రమశుభ్రమైన వర్ణ తోముకొంటే

- నోటి దుర్వాసనను పోగొట్టును
- దంతక్షయమును నిరోధిస్తుంది
- వర్ణను పెంచును
- ఉండేలా ఉంటుంది

నోరు ఎక్కువ శుభ్రముగా. తాళగా ఉండుటకు మరల వర్ణ ఎక్కువ తెల్లగా ఉండుటకు వ్రేవనముతో నియత వర్ణ తోముకొనే క్రిమ్ కన్న కాల్గేట్ ఎక్కువ మంది వాడుతున్నాడు.

ధనుస్సు:

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)

ఈ వారం సామాన్యంగా ఉంటుంది. వ్యాపారంలో పెద్ద మార్పులు రావు. అన్ని వ్యవహారాలు ఒడుదుడుకులు లేకుండా సాగిపోతాయి. అప్పుడప్పుడు అర్థికంగా ఒత్తిడి రావచ్చును. వృత్తిలో ప్రయోజనం గల శ్రమ పెరుగుతుంది. ఉద్యోగం సామాన్యంగా ఉంటుంది. కోర్టు వ్యవహారాల్లో అనుకూలమైన మార్పులు రాగల సూచనలు ఉన్నాయి. సాహసించి యే వ్యవహారమూ ప్రారంభించుటకు సమయం కాదు. ఆరోగ్యం గత వారంలో వలెనే ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు సంతుష్టి కరంగా ఉంటాయి. శుభకార్యాలలో చనలో బంధువుల తోడ్పాటు లభిస్తుంది. శుభ మూలంగా ధనవ్యయం జరుగుతుంది.

ప్రీతిక— ఆరోగ్యం గతవారంలో కంటే బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు క్రమంగా చక్కబడతాయి. ప్రయాణాలలో చనలు రావచ్చును.

మకరం :

(ఉషా 2, 3, 4 పా, శ్రవణం, ధనిష్ఠ, 1, 2 పా.)

ఈ వారం ప్రారంభంలో సామాన్యంగా ఉన్నా రాసురాసు అన్ని వ్యవహారాలు అనుకూలంగా మారతాయి. వ్యాపారంలో ప్రయత్నం చేసిన సమయం నెరవేరి ఆదాయం పెరుగుతుంది. వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాలు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి. వృత్తి ఉద్యోగాలు గడవిన కొద్ది వారాల కంటే బాగా ఉంటాయి. ఇంతవరకు నిమ్ములను చులకనగా చూసిన వారు కూడా మీ బెస్ట్ ఫ్రెండ్ గుర్తిస్తారు. అన్ని వ్యవహారాల్లో ధైర్యం, చరన చూపవలసిన సమయం. ఆరోగ్యం బాగానే ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు యధాతథంగా ఉంటాయి. రాజకీయాల్లో మీకు అనుకూలమైన మార్పులు రావచ్చును.

ప్రీతిక— ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. బంధు మిత్రుల సమావేశాల్లో పాల్గొంటారు. పుణ్య కార్యాల నెరవేరతాయి.

కుంభం :

(ధనిష్ఠ, 3, 4 పా, శతభిషం, పూ. భాద్ర 1, 2, 3 పా.)

ఈ వారం గతవారంకంటే కొంచెం బాగా ఉంటుంది. వ్యాపారంలో శ్రమకు తగిన ప్రయోజనం ఉంటుంది. వారం ప్రారంభంలో సాహసముతో కూడిన వ్యాపారాలు లాభించ వచ్చును. ఇంతవరకు భాగస్వాములతో యేర్పడిన భేదాభిప్రాయాలు తొలగిపోయి వ్యాపారం చురుకుగా పోగుతుంది. వృత్తి ఉద్యోగాలు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి. ఆదాయం అంతగా పెరగడానికి అవకాశం లేదు. ఇదివరకు మీరు రాదనుకొన్న ధబ్బు ఆందగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఆరోగ్యం సంతుష్టి కరంగా ఉంటుంది. సంతానానికి అనారోగ్యం చేయడం వలన ఆందోళన కనపడుచును. బంధు సమావేశాల్లో పాల్గొంటారు.

స్త్రీలకు - ఆరోగ్యం బాగా ఉన్నా బలహీనత ఉంటుంది. బంధు వ్యవహారాల్లో అనుకూలత లభిస్తుంది. విలువైన వస్తువులు కొంటారు. **మీనానం :**

(పూ. భాద్ర 4 శు, ఉ. భాద్ర, రేవతి.)

ఈ వారం అంతటాగా ఉంటుందని చెప్పడానికి అవకాశం లేదు. వ్యాపారంలో అవసరంగా ఒడు దుడుకులు రావచ్చును. ఎన్నో అవకాశాలు వ్యాపారంలో కనిపిస్తాయి గాని చేతికి అందవు. వృత్తి ఉద్యోగాల్లో ఆదాయం పెరగక పోయినా అను

కౌశల పెరుగుతుంది. ఇదివరకు మీరు చేసిన డబ్బుకు సంబంధించిన వాగ్దానాలు ఇప్పుడు నెరవేర్చవలసిన అవసరం యేర్పడడం వలన కొంత ఇబ్బంది వస్తుంది. ఆరోగ్యం విషయంలో జాగ్రత్త అవసరం. వారంతంతో స్వల్ప అపారోగ్యం చేయవచ్చును. కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి. మీరు యెంత పొదుపుగా ఉండామనుకొన్నా అనవసరమైన వ్యయం చేయవలసి వస్తుంది.

స్త్రీలకు - ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. సంతానానికి శిశ్యం, సంతోషం లభిస్తాయి. బంధువులకు సహాయం చేస్తారు.

జన్మ దిన ఫలం

జూన్-26

ఈ సంవత్సరం సామాన్యంగా ఉంటుంది. వ్యాపారంలో మామూలుగా జరిగే వ్యవహారాలకు కూడా కొన్ని అటంకాలు రావడం వలన ప్రయాస, అందోళన పొందుతారు. వ్యాపార విస్తరణ ప్రయత్నాలు సంవత్సరాంతంలో అనుకూలంగా ఉంటాయి. వృత్తిలో క్రమాభివృద్ధిని సాధిస్తారు. సోటివారితో ఉండే పోటీ చాలవరకు తగ్గగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఉద్యోగంలో పెద్ద మార్పులేమీ రావు. మొత్తం మీద ఆదాయం పెరగడానికి అవకాశం ఉన్నది. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో యేర్పడిన విక్రమాలు ఇంకా ఒక దారికి రావు. అప్పు డప్పుడు స్వల్ప అపారోగ్యం చేయవచ్చును. సంతానానికి కూడా అపారోగ్యం చేస్తుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు మామూలుగా జరిగి పోతాయి. శుభ కార్యాల విషయంలో బంధువుల మూలంగా అనుకూలత జరగవచ్చును. దూర ప్రయాణం చేయగల సూచనలు ఉన్నాయి. విద్యార్థులు చాలా శ్రమమీద కృతార్థులు కాగలరు.

జూన్-27

ఈ సంవత్సరం అంతటాగా ఉంటుందని చెప్పడానికి అవకాశం లేదు. వ్యాపారంలో అనుకూలత లభిస్తుంది. వలస వలస మీరు లాభం పొందవలసిన వ్యవహారాల్లో తిరిగి నష్టం పొందే పరిస్థితి కూడా యేర్పడవచ్చును. ఆదాయం పెరగక పోయినా యేదో విధంగా కొంత డబ్బు చేతికి రావడం వలన ఇబ్బంది లేకుండా గడచి పోతుంది. వృత్తిలో కూడా పోటీ పెరిగి, ఉన్నదానిని నిలబెట్టుకొంటే చాలావరకు స్థితి యేర్పడుతుంది. ఉద్యోగస్తులు అనుకూలమైన సానుకూలత మార్పులదగల సూచనలు ఉన్నాయి. ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో మీరు అనుకూలమైన ఒకటి జరిగింది మరొకటిగా ఉంటుంది. సాంఘిక వ్యవహారాల్లో మీ స్థానాన్ని నిలబెట్టుకొంటారు. సంవత్సరాంతానికి అన్ని వ్యవహారాలు సానుకూల వడతాయి. విద్యార్థులకు ఏప్రిల్ సరీక్షలు బాగా ఉండవచ్చును.

జూన్-28

ఇంట్లోకి ఇత్తడి పూస బయటకు బంగారపు పూస వలె ఈ సంవత్సరం మీ పరిస్థితి ఉంటుంది. ఎప్పుడూ పదిమందితో కలిసి తిరగడం ఇతరుల వసులు నెరవేర్చడం జరుగుతుంది కాని మీ వ్యంత వ్యవహారం విషయంలో యెన్నో చిక్కులు వస్తూ ఉంటాయి. వృత్తి వ్యాపారాల్లో గౌరవం పెరుగుతుంది. మీ అభిప్రాయాలను అందరూ గౌరవిస్తారు కాని ఆర్థికంగా విశేషమైన ప్రయోజనం ఉండదు. ఉద్యోగంలో మీ పరిస్థితి సాధారణంగా ఉంటుంది. మీరు ఇదివరకు చేసిన డబ్బుకు సంబంధించిన వాగ్దానాలవల్ల కొంత ఇబ్బంది రావచ్చును. వృత్తి రీత్యా ప్రయోజనం లేని ప్రయాణాలు చేస్తారు. ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది గాని మానసిక శాంతి లభించే అవకాశం తక్కువ. కుటుంబ వ్యవహారాలు కొంచెం శ్రమ మీద నెరవేరతాయి. విద్యార్థులు సామాన్యంగా కృతార్థులు కావచ్చును. అగస్త్య పెద్దెంబరు నెలల్లో అధికాదాయం.

జూన్-29

ఈ సంవత్సరం బాగా ఉంటుంది. వ్యాపారం ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటుంది. కొంతమంది నూతన వ్యక్తుల పరిచయం వల్ల వ్యాపారం అభివృద్ధి అయి ఆదాయం పెరుగుతుంది. వృత్తిలో ఉన్న పోటీ కొంచెం హెచ్చు అయినప్పటికీ మీ అంతస్థా, ఆదాయము పెరుగుటకు అవకాశం ఉన్నది. ఉద్యోగంలో అనుకూలమైన స్థానము నకు మార్పు బడగల సూచనలు ఉన్నాయి. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో ఇంతవరకు ఉన్న చిక్కులు తొలగి పోతాయి. గృహ నిర్మాణాది ప్రయత్నాలు చురుకుగా సాగుతాయి. ఆరోగ్యం బాగానే ఉంటుంది గాని అప్పుడప్పుడు శీత వాతావరణ వల్ల అనారోగ్యం చేయవచ్చును. కుటుంబ వ్యవహారాలు సంతృప్తికరంగా ఉంటాయి. సంతానానికి అనారోగ్యం చేయవచ్చును. రాజకీయాల్లో అనుకూలత, అభివృద్ధి ఉంటాయి. రైల్వేలకు ముందుకు వెళ్ళవలసిన సమయం. విద్యార్థులు మంచి మార్కులతో కృతార్థులు కాగలరు.

జూన్-30

గడచిన కొద్ది సంవత్సరాలకుంటే ఈ సంవత్సరం బాగా అనుకూలంగా ఉంటుంది. వ్యాపారంలో మీ ఆలోచనలు కార్యరూపం ధరిస్తాయి. వ్యాపారం భారీ యెత్తున చేయడం వలన పెట్టుబడి చాలక కొంత ఇబ్బంది కలుగుతుంది గాని మీ సహ యోచిత ప్రజ్ఞ వలన యేదో ఒక విధంగా సరి పుచ్చుకుంటూ పురోగమిస్తారు. భాగస్వాములతో భేదాభిప్రాయాలు రావచ్చును. వృత్తిలో పూర్తిగా అనుకూల పరిస్థితి యేర్పడుతుంది. ఉద్యోగంలో ఉన్నత స్థానం లభించడానికి అవకాశం ఉన్నది. పై అధికారుల ఆదరణ లభిస్తుంది. కోర్టు వ్యవహారాల్లో సంవత్సరాంతానికి అనుకూలత లభిస్తుంది. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాల్లో కొన్ని చికాకులు రావచ్చును. సాంఘిక కార్యక్రమాలు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి. విద్యార్థులు క్లాసు సంపాదించుటకు అవకాశం ఉన్నది. పాది క్రమిక వేతనం మంచి సమయం.

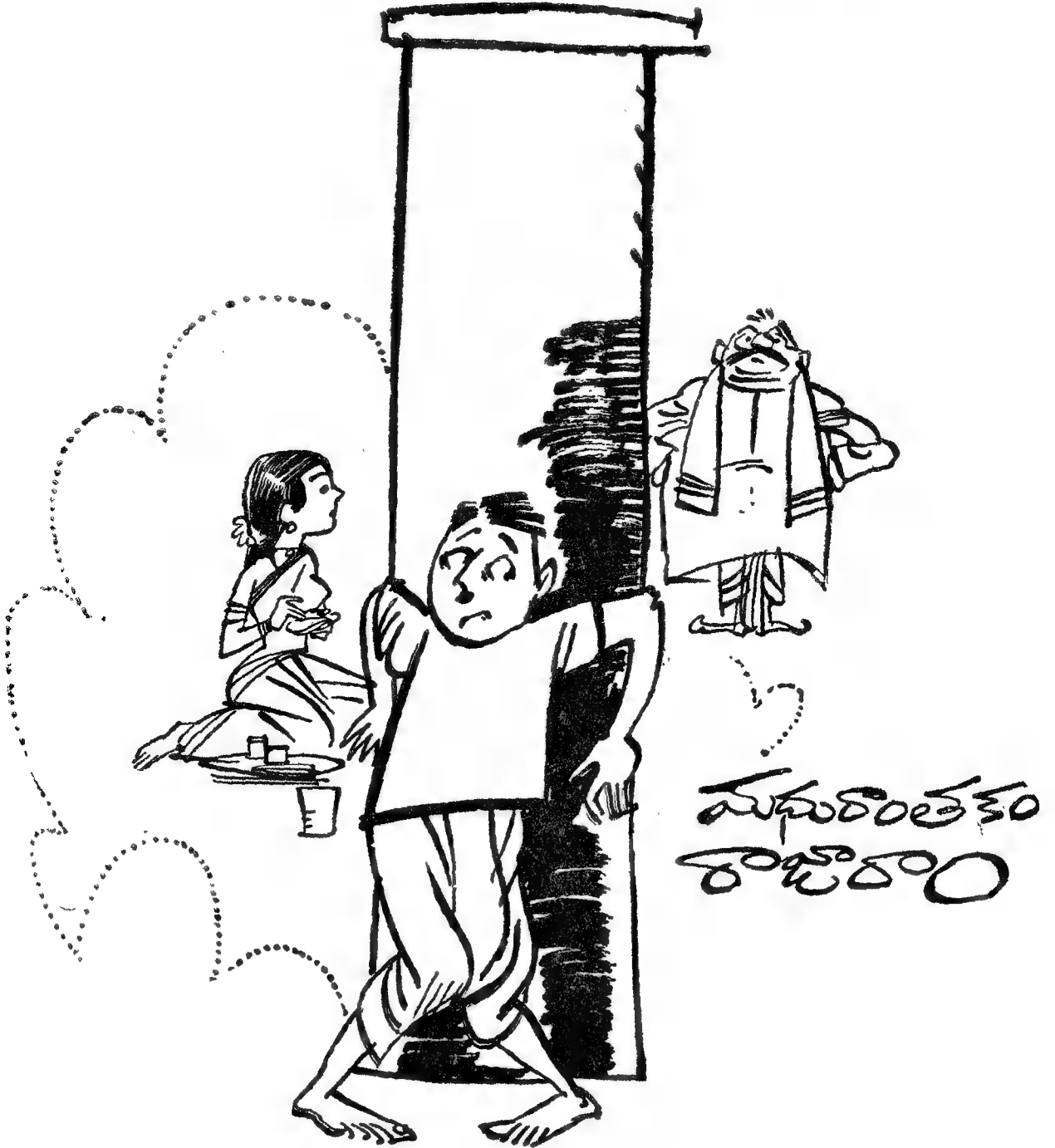
జూలై-1

ఈ సంవత్సరం మొత్తం మీద బాగా ఉంటుంది. మీరు పూర్వించ సమయం చిత్రమైన సంఘటనలు జరుగుతాయి. ఇంతవరకు మీకు సన్నిహితులుగా ఉన్నవారితో భేదాభిప్రాయాలు రావడం, వ్యతిరేకులు సన్నిహితులు కావడం జరుగుతుంది. అన్ని వ్యవహారాల్లోను జాగ్రత్త చాలా అవసరం. వ్యాపారం అనుకూలంగా ఉంటుంది. వ్యాపారం అభివృద్ధి అయి ఆదాయం పెరుగుతుంది. వృత్తిలో ముఖ్యమైన మార్పులు రావచ్చును. వాటివల్ల ముమ్మందు ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఉద్యోగంలో అన్ని వ్యవహారాలు జయప్రదంగా జరుగుతాయి. స్థిరాస్థి వ్యవహారాల్లో కొత్త సమస్యలు రావచ్చును. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది కాని కాండం, జారిపడడం వంటి ప్రమాదాలు కలగవచ్చును. కుటుంబ వ్యవహారాలు కొంచెం శ్రమ మీద నెరవేరతాయి. శుభ కార్యాల విషయంలో అభివృద్ధి ఉంటుంది. విద్యార్థులకు పెద్దెంబరు సరీక్షలు అనుకూలంగా ఉంటాయి.

జూలై-2

ఈ సంవత్సరం అనుకూలంగా ఉంటుంది. మీరు వృత్తి వ్యాపారాల్లో చేసిన ప్రయత్నాలు ఫలితం ఫలితం చేతికి వస్తుంది. నూతన వ్యాపారాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. భాగస్వాములతో కలిసి చేసే వ్యాపారాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి. వృత్తిలో సమయానికి స్నేహితుల అండదండలు లభిస్తాయి. ఉద్యోగంలో కొంచెం శ్రమ మీద ఉన్నతస్థానం లభించవచ్చును. మీ అభిప్రాయాలు ఆచరణలో పరియ్యే సవిగా రుజువు కావడం వలన సోటివారితో మేలితనాన్ని పొందగలుగుతారు. ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. కుటుంబ వ్యవహారాలు విరాటకంగా నెరవేరతాయి. బంధువులకు సంబంధించిన సమస్యలవల్ల మీకు మనస్కాంతి లేక పోవచ్చును. సంతానానికి శిశ్యం, సంతోషం లభిస్తాయి. రాజకీయాలు అనుకూలంగా ఉంటాయి. సంవత్సరాంతంలో కొన్ని చిక్కులు రావచ్చును. విద్యార్థులు మంచి మార్కులతో కృతార్థులు కాగలరు.

మొత్తంపూరి

ఇంట్లో చండశాసనుడుగా, ఉద్యోగ జీవితంలో సుగ్రీవుడుగా, పూల్లో నర్స సమర్థుడుగా జల రామయ్య కెలాటి పేరైతే ఉందో అతని తమ్ముడు గోపాలానికి అగస్త్య బ్రాహ్మణ అంతటి ప్రఖ్యాతి ఉంది. సహ్యాదరులలో ఇలాంటి తేడా కొట్టనచ్చినట్లు కనిపించడం ఆశ్చర్యకరమైన విషయమే! కానీ

ఇందుకొక సమాధానం లేకపోలేదు. చేతి వేళ్లన్నీ సమానంగా ఉన్నాయా మరి!.....దత్తే ఆలోచించిన కొద్దీ ఇదికూడా కుంటి జవాబుగా స్ఫురించక సోదు. సమానంగా లేకపోతే మానె, చేతి వేళ్లు ఒకదాని కొకటి పోలి ఉన్నాయి గదా! అన్నగారు ఇంట్లో పులిలా రొప్పుతుంటే తమ్ముడు పిల్లిలాగా గదిలో నక్కి

కూర్చోడమేమిటి? అగ్రణుడు విడిచిపెట్టిన బాణంలా విడిచెంట నడచినన్నా అల్లంత దూరాన కనిపిస్తే 'మా అన్నయ్య, మా అన్నయ్య' అంటూ అనుజుడు నక్క సందులోకిగానీ, లేక చెత్త డబ్బా చాటుకుగానీ తప్పుకోడమేమిటి? అన్నదమ్ముల జీవ లక్షణాలలోనే ఇంత వైరుధ్యమా?

బలరామయ్యకు సంఘంలో అంతటి పలుకుబడి తెచ్చిపెట్టిన వాటిల్లో ముఖ్యమైనది— కుటుంబానికి చెప్పాలంటే—అతడి నోరు. కాస్త మృదువుగా చెప్పాలంటే అతడి వాదాత్మకం. మరి సరళంగా చెప్పాలంటే అతడి వ్యక్తత్వం.

అన్నగారంతటి పీను మిగిలినవదరుబోతుగదా, మరి తమ్ముడు పెదవి కదవడమే అబ్బురం.

మంచికే చెడకూడే పదిమంది ఒకచోట సమావేశమై మీటింగున్న సేరుతో ఓ తతంగం జరిపితే చాలు బలరామయ్య తప్పనిసరిగా హాజరు! ఆ సభకు తను అధ్యక్షుడో, లేక ఉపాధ్యక్షుడో, కాక కేవలం బహుమతులివ్వడానికి రప్పించబడ్డాడో— ఈ ధర్మ సందేహం అతణ్ణి బాధించేదిగాదు. వేదికపైన నిల్చుని గొంతు సవరించి (లేదా సకించి) అతడు ఉపన్యాసం అందుకోగానే సభాసీనులైన మహాజనులు 'చచ్చుమురా బాబూ, అనుకుంటూ' ఏడుపు మొఖం పెట్టేవారు!

బలరామయ్యను ఉపన్యాసకుణ్ణిగా వరించిన ఒకానొక మీటింగులో జరిగిన గొప్పత్తు ఇక్కడ చెప్పుకో తగ్గింది. ఆ మీటింగుకు అధ్యక్షుడు సగరంతో ప్రసిద్ధి కెక్కిన ఓ స్టేజీయర్ గారు. ఆయన కుర్చీలోంచి లేచి లేసకుండా "ఇప్పుడు బలరామయ్యగారు 'కోఆపరేషన్' ను గురించి మాట్లాడుతారు." అన్నారు. సరదానంతో ఉన్నాడో ఏమిటో బలరామయ్యకు 'కోఆపరేషన్' అన్న పదంలో 'కో' మాత్రం వినిపించింది కాదు. వెంటనే అతడు ప్రారంభించేశాడు.

"సోదర సోదరి మణులారా! 'ఆపరేషన్' అన్న పదం ఆంగ్ల భాషలోనిది. అందువలన కొందరు 'ఆపరేషన్' అన్న వైద్య ప్రక్రియగూడా ఆంగ్లేయుల సంస్కారవల్లనే మనవాళ్ళకు తెలిసినవచ్చిందని భావిస్తుంటారు. అది కేవలం భ్రమ! వరకుడు తన వైద్య శాస్త్రంలోనే ఈ సంగతి ప్రస్తావించాడు. కానైతే ఈ ఆంగ్ల పదానికి అక్కడ వర్గాయ పదంగా వాడిన సంస్కృతపదం శస్త్ర చికిత్స. ఈ శస్త్ర చికిత్స యొక్క ప్రాధాన్యతను మన పూర్వులు ఎంతగా సురించారంటే, దుష్టాంగిని భేదించి మిగిలిన వాటిని రక్షించడం ఆత్యవసరమన్న భావం కావాలంతో కిక్కిరా ఎక్కింది...."

సభాసదులు మొదట ఆశ్చర్యపడి, తరువాత తెల్లబోయి, ఆఖరుకు ఫుల్లైన నవ్వేశారు.

చెప్ప వచ్చిందేమిటంటే బలరామయ్యకు తెలియని విషయమంటూ ఒకటి లోకంలో లేదు. అతడు నోరు దెరిస్తే నీతులు మణుల్లా ముత్యాల్లా బయట పడడటం పరిపాటి. కానీ అసీతులను స్వంతానికి గాకుండా హితవేదానికి మాత్రమే వాడుకోడం బలరామయ్య ప్రత్యేకత!

బలరామ వందలమంది విద్యార్థులు చదువు కుంటున్న ప్రాథమిక పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయుడుగా బలరామయ్య. 'తన కొనమే తన శత్రువురా వెదదా....' అంటూ అతడు నో కుర్ర కుంకను చితక బాడేవాడు. 'వేళ తప్పకుండా బడికి రావలెను. అని రూలింగు జారీచేస్తూ ప్రతిరోజూ ఒకటి రెండు గంటలు ఆలస్యంగా పాఠశాలకు విచ్చేసేవాడు. ఒకడైతే పని చేసేవాడు అని విద్యార్థులకు ప్రబోధిస్తూ, తన మాత్రం జవాను పుల్లయ్య ఉపాధ్యాయులైన చెప్పే కొండెలకు చెవి ఒగ్గేవాడు.

ఇలాంటి బలరామయ్యగారికి గోపాలం తమ్ముడంటే చచ్చున మమ్మడిమే కష్టం!

తనకు సంబంధించిన ప్రతి వస్తువును గురించి గొప్పలు చెప్పుకోడం బలరామయ్య అలవాట్లలో ఒకటి. తన గడియారం నిలిచిపోకుండా పాతికేళ్లనుంచి పనిచేస్తోందనీ, తన అర్థ రూపాయి వూట కలం పార్కర్ పేనాకంటే బాగా రాస్తోందనీ, తన చెప్పులు మూడేళ్లనుంచి ఉపయోగిస్తున్నా అరిగి పోలేదనీ అతడెలాగైతే చెప్పుకునేవాడో, అలాగే భార్య పాడుసరి తనాన్ని గురించి, కూతురి సంగత వైశాల్యాన్ని గురించి, కుమారుల తెలివి తేలుట గురించి చెప్పుకునేవాడు. 'పై వర్గ నలుకు డిబ్బాగా తన స్థిరాస్థి చరాస్థిలో గోపాలాన్నికూడా ఒక చిన్న విభాగంగా క్రింద జమకట్టి "చిన్నవాడుకాదుకదా! పాతికేళ్ల వచ్చాయి కదా మావాడికి! ఏదీ, ఏనాడైనా నా ఎదుట నిలిచి మాట్లాడి ఎరుగునా! నేను గీచిన గీలు దాటి ఎరుగునా!" అంటూ అతడు తమ్ముడి భ్రాతృభక్తిని గురించి చెప్పుకు పోయేవాడు.

కానీ తన మాటల పునరులకు వెనుక ఆంతర్యాల వాస్తవాలను గురించి బలరామయ్యకు అదీనుంచీ అనుమానాలు కద్దు. కూతురి సంగత విద్యను ఇరుగు పొరుగువారు పూర్వపురస్కారంగా చెప్పుకోడం లేదేమో నవ్వుడి—ఆయన అనుమానాల్లో ఒకటి. పాడుపు బిర్రులలో మిగిలించిన డబ్బును భార్య తన పుట్టింటికి చేరవేస్తున్నదేమో నవ్వుడి—ఆయన అనుమానాల్లో మరొకటి. బలరామయ్య గొప్పనట వ్యక్తంలోంటే వాడైతే అందులోని శిఖాన్ని రకరకాల అనుమాన పీకాచాకు ఆశ్రయాల. వాటిలో గోపాలం భ్రాతృ సేవా పరతంత్రతకు సంబంధించిన అనుమాన పీకాచాది ఆశ్రయం. అతి విషయం ధూర్జలక్షణమంటారు. అంటే నినయానికి ధూర్జల్యానికి, భయభక్తులకు తిరుగుబాటుకూ మధ్య అట్టే దూరం లేదన్నమాట! ఇది అవి గానడం ఏళ్లకాపుయినా సంభవమే! పైగా ఒకసారి చెడిపోయిన పనిముట్టులో మల్లీ చివరదాకా ఇబ్బంది పడక తప్పదు.....అందుకనే గోపాలమనే పనిముట్టును ఎంతో జాగ్రత్తగా వాడుకునేవాడు బలరామయ్య. గోపాలాన్ని చిన్న చేతి గడియారంలో పొలిస్తే రోజు కొక్కసార్లైనా మందలించడం ద్వారా దానికి 'కి' యిచ్చేవాడు. గోపాలాన్ని కట్టెలు కొట్టే మచ్చుకల్లో ఉపమిస్తే అది త్రుప్పు పట్టిపోకుండా ప్రతి రోజూ అవరపై నంత కాయకష్టం కల్పించేవాడు. తమ్ముణ్ణి పెందలకడనే నిద్రలేచి, పాఠములు శ్రద్ధగా చదువుకుని వేళ దప్పక బడికే గు మంచి కుర్రవాణ్ణిగా మలచడంలో బలరామయ్య కృత కృత్యుడు కాగలిగాడనే చెప్పవచ్చు. గోపాలం ఉదయం అయిదు గంటలకల్లా నిద్ర లేచేవాడు. అన్నగారి పిల్లలకు 'హామ్మవర్కుల' లాంటివి చేసేపెట్టేవాడు. తరువాత కాలకృత్యాల తీర్పుకునీ, వదినగా రిచ్చిన చిల్లరడబ్బులు జేబులో వేసుకుని మార్కెట్టుకు వెళ్లి వచ్చేవాడు. అప్పటికి వదినగారూ, గోడ గడియారమూ వరసరం పోటీకి తలపడి ఉండేవారు. ఆ పోటీలో వదినగారు గెలిచి వంట కాస్తా త్వరగా ముగిస్తే గోపాలం వేళకు ఆసీనుకు వెళ్ళగలిగేవాడు. అలా కాకుండా వదినగారు వోడిపోయి గోడ గడియారం గెలిస్తే ఆసీనుకు వెళ్ళడంలో ఆలస్యమూ, ఏ తత్ఫలితంగా ఆసీను ౨౨ చీవాట్లు గోపాలానికి తప్పేవికావు.

మధ్యాహ్నం విశ్రాంతి సమయంలో స్వల్పంగా ఉపాహారం, వేడిగా ఓ అరకప్పు కాఫీ మాత్రం సేవించి పాఠాంతం ఆరుగంటల వేళకు యిల్లా చేరుకునేసరికి గోపాలానికి కాళ్ళ చేతులు ఎక్కడి వక్కడై వూడిపోయినంత నీరసంగా ఉండేది. అంత నీరసంతోనూ అతడు లాంఛర్లు తుడిచి, దీపాల వెలిగించి ఒకటి రెండు గంటల పేపు ఒక చిన్న వీధి పలుకూటాన్ని నిర్వహింపవలసి వచ్చేది. ఆపీమ్మట నింపాడిగా పిల్లల భోజనం. ఆ సంతి లేచిన తర్వాత బలరామయ్యగారు భోజనానికి కూర్చుంటే భార్యతో ఎక్కడలేని తోకాలిరామాయణాల్ని వంటగదిలోనే ముచ్చటించబడేది! భోజనం కాగానే తాంబూలం సేవించడం బలరామయ్య అలవాటు. అలవాటు కెక్కడ వేళాతి కమణ జరుగుతుందోనని గోపాలం తొందర తొందరగా తిన్నకొన్నంత ముగించేవాడు. బంకు దగ్గరికి వెళ్లి తమలపాకులు, వక్కపాటూలు తీసుకొచ్చేవాడు. అన్నగారు హాట్ల ఉంటే వరాండాలోనూ, వరాండాలో ఉంటే హాట్లనూ కొంతసేపు వచ్చా చేసి యింక తనకేసం పురమాయించబడే పనులేవే లేనప్పు కచ్చివెచ్చిన నిర్దారణకు రాగలిగిన తర్వాత చాపా, దిండు తీసుకుని డాబాపైకి వెళ్లి పోయేవాడు.

శరీరం సామ్యస్థితి పొందిన స్థితిలో అలోచనలకు పూనుకునేపాటి ఓపిక పెదడు కుండదు. గోపాలానికి అమాంతంగా నిద్ర ముంచుకొచ్చే సేది. రాత్రి పది గంటల కనగా పట్టిన నిద్ర ఉదయం అయిదు గంటల దాకా అతణ్ణి తన ఒడిలో నుంచి కదలనీయేదిగాదు. అప్పుడు ఉలికి పడి నిద్రలేచేవాడు. గోపాలం. ఇంట్లో కాఫీపాడి విండుకున్నదేమో! బాయిలర్ లోకి బొగ్గులు కావా లేమా! మార్కెట్టుకు వెళ్ళడం ఆలస్యమౌతుందేమో!

ఆశ్చర్యమేమిటంటే ఆ కుటుంబం, ఆ దినచర్య, ఆ జీవితము అవన్నీ ఎలా ఉండాలో అలాగే ఉన్నట్టు, వాటిని గురించి చెప్పుకోవలసిన రిమార్కులేవీ లేనట్టు భావించేవాడు గోపాలం. ఇంతకంటే ఆశించదగ్గ సుఖ సంతోషాలు సృష్టితలంపైన లేక పోలేదన్న స్వపాయినా అతనికి కలిగిది కాదు. అవిధంగా అతడి జీవితంలో పాతికేళ్లు గడిచి పోయాయి. ఆ తరువాతనైనా అతనికి ఆత్మజ్ఞానం స్వతహాగా కలిగిందని చెప్పలేము! ఓ వ్యక్తి గోపాలానికి జ్ఞానోదయం కలగడానికి తోడ్పడింది. ఆమె పేరు పార్వతి.

2

పార్వతిని నాలుగైదు విధాలుగా నిర్వచించవచ్చు. ఆమె ఇంటికి వచ్చిన క్రొత్త కోడలు. ఆ తరువాత బలరామయ్యగారి మరదలు. ఆపై వ బలరామయ్యగారి భార్యకు తోడుకోడలు. చిట్ట చివర గోపాలం భార్య.

బొద్దు మీసాలతోనూ, నిద్రటి కళ్ళతోనూ పెద్దపులిలా కనిపించే బలరామయ్య కంటికి కనిపించకుండా పార్వతి అయింటు ఒరుగుబట్టిపోయేది. తెచ్చిపెట్టుకున్న అనారోగ్యపు చివర్లలో లేచి తిరగడానికే ఆసనపాలు పడిపోయే తోడుకోడలికి వస్తే సవర్యలు చేస్తూ మరోవైపున గృహ కృత్యాల నన్నింటినీ తనకొక్కతే చక్కబెట్టు

పుష్పము మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో మీ జీవితంలో ఏమి జరుగుతుందో మీ సరియైన చర్యను గురించి మీరు తెలుసుకోవగోరితట్లంటే ఒక పోస్టు కార్డు పై న మీకు ఇష్టమగు ఒక పుష్పము పేరున్నా, మీరు వ్రాయు తేదీ, వేలవివరములన్నా, మీ సరియైన విరువాతాయున్నా వెంటనే వ్రాసినవండి. జ్యోతిషశాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగామేము గుణించి, మీరు కార్డు వ్రాసినతేదీ లగాయత:

12 మాసములలోమీయొక్క అదృష్టము, లాభవృద్ధిముల, జీవిత మార్గము, వ్యవహారములోమీకు జయము కలుగునో, ఉద్యోగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు,మార్పులు,ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశీయవసము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, అకస్మాత్ దుష్కలాధిపతి మొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా మానవారీగా వ్రాసి రు.1.20ప. పై. ఒక మూతము ఏ. ఏ. గా సంపగలము. (ఏ. ఏ. వార్షికుల ప్రత్యేకం). దుష్టగ్రహములేవైనా ఉన్నయెడల శాంతివేయ విధానం కూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపై నవలవబడును. మేము పంపిన బోగట్ట మీకు తప్పిగా తీసివడల పై క్షమా వాసన చేయబడును. ఒకసారి పరీక్షించండి. లక్షద్రుమ ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

PT. DEV DUTT SHASTRI, RAJ IYOTHISHI (A.W.P)
P. B. 86, JULLUNDUR CITY.

మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీసియా అంటే ఏమిటి?

అది మెగ్నీసియం హైడ్రాక్సైడ్ యొక్క ఎమల్షన్—పిత్తమును అరికట్టి, విరోచనశాలిగా పనిచేసి, సకల విధములగు గ్యాస్ట్రిక్ చరిస్థితులను మార్పుటకు విరివిగా వాడబడుచున్న పదార్థము.

మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీసియాను మెగ్నీసియం హైడ్రాక్సైడ్ మిక్చరు ఏ. ఏ., మెగ్నీసియా మార్గాయూ. ఎస్. ఏ., ప్రీం ఆఫ్ మెగ్నీసియా ఏ. ఏ., మొదలగు పేర్లు గూడా ఉపయోగిస్తారు. దానికి ఏపేరు పెట్టినా, అసలు పదార్థము ఒక్కటే. ఎల్లరు అంగీకరించే ఫార్మాకోపీయలో నిధించిన కఠిన మాత్రాలను, ప్రమాదాలను అనుసరించిన ఇది తయారుచేయబడుతుంది. వ్యాపార సరళికారకు ఒక పేరు పెట్టి మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీసియాను అమ్మినప్పటికీ, ఆ వస్తువు నాణ్యత ఎంతమాత్రము తగ్గుట గాని, హెచ్చుటగాని జరుగదు. దానిని తయారుచేయు వారిని గుర్తించుటకు మాత్రమే ఆ పేరు పనికొస్తుంది.

కాని, వాడుకదారుని మనస్తత్వము ప్రకారము ఈ వ్యాపార నామము నకు ముఖ్యత ఏర్పడుతుంది. ఏమంటే, ఎల్లరు మంచిదిగా ఎరిగిన

పేరు దానిని తయారుచేయువారి నిజాయితీని గూర్చి వాడుకదారునికి పలసిన హామీ విస్తుంది. అందు పలననే లెక్కకు మిక్కుటమగు వాడుకదారు ప్రతిరోజు MandH మిల్క్ ఆఫ్ మెగ్నీసియాను కొంటున్నారు. అది యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఫార్మాకోపీయలోని మాత్రాల ననుసరించితయారుచేయబడి, ఉత్పత్తివిధానంలో ప్రతిమెట్టు పద్ద దాని నాణ్యత కొరతపడకుండా పరిశీలనబడి, స్వచ్ఛతలోను, పనితనములోను సంపూర్ణ దోషరహితముగ సుండుటయేకాక, అన్నిటికన్న మిన్నగ, తదితర MandH ఫార్మాస్యూటికల్ వస్తువులననే దోషరక్షేత్రంలో ఏదై ఏండ్లకు పైగా గడించిన అనుభవము ద్వారా సంతోయుండుట తలపించినది.

మార్సిన్ అండ్ హారిన్ ప్రై.లి.

రిజిస్టర్డ్ అఫీసు : మర్కెంటైల్ బిల్డింగ్, లాల్ బజారు, కలకత్తా-1

కునేది. తల దువ్వమని, చుక్క జెట్టుమని, దున్నులా మార్చమని మారాముచేస్తూ చుట్టుముట్టి బాపగారి పిల్లలను సముదాయించేరికి ఆ అనుభవం లేని యిల్లాలికి తల ప్రాణం తోక కొచ్చినంత పనయ్యేది. తెల్లవారుజామున అయిదు గంటలకంతా ఆ యిల్లా కార్కానాలా నిద్రలేస్తుంది. పెట్రోల్ బాయిలరు. వంట యింటల్లో కాఫీ కోసం కుంపటి, అంతలో ఉపాహారం కోసం తూతూ. స్నానాలు చేయించి, బట్టలు మార్చి, ఉపాహారంతో సంతృప్తి పరచి పిల్లల్ని ఆలస్యంగాకుండా ఎనిమిదిన్నరకు బడికి వందడం ఓ యజ్ఞాన్ని సాకల్యంగా చేసి ముగించినంత తరంగం! ఇక అప్పటినుంచి బల రామయ్యగారికి తమ పెద్దాల్ని గిరి జన్మికి వచ్చి—బడికి బయల్దేరే సన్నాహం ప్రారంభమౌతుంది. సమయాని కాయనకు పాదరక్షలు కనిపించవు. గొడుగు కనిపించదు. ఉండినా వూడినా ఒక్కటే అయిన కళ్లజోడు కనిపించదు. భర్త గారు బడికి ఆయత్తమయ్యే హంగమాతో అందాకా నీరసంగా వడిఉండే గ్రూటిలో స్త్రీతం ఎక్కడలేని చైతన్యం పుట్టుకొచ్చేస్తుంది. కనిపించని పుస్తకాల కోసం, కలాలకోసం ఎదుర్కొనే చీలి యిల్లంతా చిందరవందర చేసేస్తారు. అంతటి గగ్గోలుతోనూ యింటల్లో కనిపించనిది గోపాలం పాలకువ ఒక్కటే! నినిపించనిది గోపాలం అలికిడి ఒక్కటే!

గోపాలం లేకపోతే తెరలు లేవు. దీపాలు వెలుగుతూ శబ్ద విస్తరణ యంత్రాలు పలుకుతూ గృహ విస్తరణ అన్న వాటకంలో అతని ప్రాత ప్రమాణమైనదని విస్మయపాలగా చెప్పుచున్న దాని ఎక్కప్పు తెర వెనుకనే ఉండిపోయే ప్రాత అలిసింది.

కానీ పొర్రుతి కాపురానికి వచ్చినప్పటినుంచి గోపాలంకో కొత్తగా కొన్ని మార్పు లొచ్చాయి. మొదటిది, ముఖ్యమైనది మునుపటిలా అతనికి ఏదైనా పట్టడంలేదు. పొర్రుతి ఏదైతే, తానొంటరిగా నాలుకుని పైకప్పుకేసి మాస్తూ పడుకున్న సమయాల్లో అతని మునుపటి ఏవో ఆలోచనలు రగులుకునేవి—ఈ యిల్లా, ప్రపంచమూ ఒక్కనాదిరిగా కనిపించడంలేదు. సాయంకాలాల్లో తానింటికి తిరిగి వస్తున్నప్పుడు వేయి వేయి కలుపుకుని వాహళికి వెళ్తున్న భార్యభర్తల్ని ఎందర్ని చూడలేదు? ఏనిమా థియేటరులో కండ్ల ఎదుట కనిపించే వెండి తెరపైని దృశ్యాల కంటే, వెనుదిరిగి చూస్తే జంటలు జంటలుగా బారులు దీర్చి కూర్చున్న ఆలు మగల దృశ్యమే తనకు సహజ సుందరంగా, కన్నులకు ఎందుగా కనిపిస్తుంది. గంటల తరబడి ఎదురెదురుగా కూర్చుని వాగ్యాదా తోనూ, పరిహాసాలతోనూ కాలంగడిసే దంపతులు గూడా ప్రపంచంలో దండిగానే కనిపిస్తారు. ఆ చైతన్యాన్ని సంక్రమణి తనెన్నడూ చదివడంలేదు. చదివడంలేదేమో! ఎందువల్ల? తోకంతో కోకొల్లలుగా కనిపిస్తున్న సుఖసంతోషాలకూ తనకూ మధ్య అడ్డుగోడ ఎందుకు ఏర్పడింది? ఎవరు ఏర్పరిచారు? దీన్ని కూలదోసి వేలమట్టం చేయాలంటే అందుకు ఉపాయం ఏమిటి?

పెళ్లయిన కొత్తలో ఓరోజు రాత్రి అంది

పార్వతి—“ఏమండీ ! ఎదురింటావిడ కట్టుకున్న పీఠ చూచారా ? చాల బాగుందికదూ !”

ఆ మాటల్లో—నాకైతే మరి బాగుంటుంది. కనుక కొనిపెట్టండి—అన్న ధ్వని వినిపించడంతో చకితుడైపోయాడు గోపాలం.

తనైతే “ఎదురింటావిడ కట్టుకున్న కొత్త పీఠను చూడడం తటస్థంవలెదు. బహుశా అది బాగానే ఉంటుంది. వెల గూడా అంత గిరాకీ గాక పోవచ్చు. ముచ్చటపడినప్పుడల్లా పెళ్లాని కొక పీఠ కొనిపెట్టడం పొరుగింటాయన రివాజు, తన కలాంటి సౌలభ్య మెక్కడిది ?

నిధ్య వివేకాలకు, లోకంలో ప్రయోజకుడుగా పరిగణింపబడటానికి సంబంధం ఉన్నట్టు తోచదు. కేవలం ఆర్థిక సంబంధమైన లావాదేవీల వలన మాత్రమే సిద్ధించేది ప్రయోజకత్వం. పాతికేళ్ల జీవితంలో ఒకరిని తను అప్పు అడిగినట్టు గానీ, లేదా ఒకరికి చేబడులు యిచ్చినట్టుగానీ గుర్తు లేదు. తను మ్యానుఫేచరు కొన్నాడంటే అది అన్నగారి కోసం ! క్రావు దువ్వైన కొన్నాడంటే అది అన్నగారి దీర్ఘం కోసం !

ప్రీతిపాత్రుడైన శిష్యునితో గురువు “ఏన్ను వా అంతటివాణ్ణిగా చేస్తాను” అని చెబుతాడు. ఓ వ్యక్తి యొక్క పలుకుబడికి, పరస్థితికి మొదట అతడి కుటుంబంలోనుంచి దోహదక్రియలు నమకూరవలసి ఉంటుంది. కుటుంబంలో పూచిక పుల్లతో సమానంగా నైనా పరిగణన లేనివాడు యిక లోకంలో ఎలా గుర్తింపబడగలడు ?

గోపాలం కుమిలిపోసాగాడు. తను తెగువ చేసి పెళ్లాని కొక పీఠ కొనిపెట్టలేని అనమర్తుడు, పెళ్లయి అరుమాసా లోతున్న భార్య నొక్కసారి సీనిమాకు తీసికెళ్లని అప్రయోజకుడు. వెయ్యిమాట లెందుకు—వివిధంగా చూచినా తను చేతగానివాడు.

“అదేమిటండీ ! ఇటీవల మీరు ఉత్సాహంగా విపించడంలేదే !” ఒరోజు పార్వతి రాత్రి గోపాన్ని ప్రశ్నించింది.

గోపాలాని కొక్కసారి గొంతెత్తి ఏడవా లిపించింది.

“ఏం చేయమంటావు పార్వతి ! నా బ్రతు కిలా పరిణమించింది. ఈ యింటి గట్టిగా పూపిరి పీల్చి వడలాడానికే నాకు భయం. అనవసరంగా నేనెందు కిలా భయపడుతున్నానా అని విత్రిక్కించుకుంటున్నాను. కారణం బోధపడటంలేదు. ఆకారణమైన భయంతో నేను తాబేలులా నాలో నేనే ముడుచుక పోవడానికి ఆలవాటు పడిపోయాను” అన్నాడు గోపాలం.

ఈ పరిణామానికి పార్వతి ఎంతగానో పంతో ప్రించింది. ఎలాగైతేనే, ఇడ పదార్థంలాంటి ఈ మానవుడితో ఆలోచన ప్రారంభమైంది. తీవ్రమైన ఆలోచన మానవుణ్ణి కార్యభారానికి ప్రేరేపిస్తుంది.

సరిగ్గా అదే సమయానికి బలరామయ్య భార్య ఏమండీ ! నిద్రపోయారా” అంది.

“ఇంకా లేదు” అన్నాడు బలరామయ్య.

“కొద్ది రోజుల నుంచి మీ తమ్ముడి వాలకం బాగా రకంగా కనిపించడంలేదూ ?”

“ఒక యింటివా డయ్యాడు గదా ! సంపాద

నాగొన్ని ఎలా తగిలేదన్న దిగులేమోలే !” అని తన భోక్తకి తానే నవ్వుసాగాడు బలరామయ్య.

3

గోపాలాని కొక శుభవార్త తెలిసింది—కొంది మాసార్లో తాను తండ్రి కాబోతున్నాడు !

అతని కొక సీనిమా పాట ఇప్పటి వచ్చింది. “నేను పుట్టిన కారణ మేమిటో నాకు తెలియక మునుపే మనవ్వందుకు పుట్టావురా బాబూ” అని ఆ చిత్రంలో కథానాయకుడు వాపోతాడు.

గోపాలం విత్రించుకోసాగాడు—విజమే !

తా నెందుకు పుట్టినట్టు ? విస్తృతంగా అన్నగారికి, ఆయన సంసారానికి నేనెలా చేయడానికేనని తానైతే సరిపెట్టుకోగలడు, కానీ తనను కట్టుకున్న నేరానికి ఓ అయినింటి అమ్మాయిని పీడించడం ఏం న్యాయం ?

అలోచించినకొద్దీ గోపాలానికి కొత్త కొత్త విషయాలు బోధపడుతూ వచ్చాయి. తనకు పెళ్లి చేయడంలో గూడా అన్నగారి ఉద్దేశం వేరు.

=====

బజార్లో ఏడుస్తున్న ఓ పిల్లను “ఎందుకేడుస్తున్నావు” అని అడిగాడు దారినిపోతున్న పెద్దమనిషి.

పిల్లవాడు: మా అన్నయ్యకు వేసవి సెలవలిచ్చారు. నాకివ్వలేదు.

పెద్దమనిషి : ఎందుకని ?

పిల్లవాడు: నే నింకా బడిలో చేరలేదు.

అంజనేయులు (రామాయణం)

పెళ్లిచేసుకుని తమ్ముడొక ఇంటివాడైతే ఆయనకు ఒరిగేదేమీ లేదు. ఐనా వెట్టి వాకిరి చేయడానికి శాశ్వతంగా ఓ పనిమనిషి లభించడం మాత్రం అదెంత మెనులుబాటు కాదు? పార్వతిని కాసుపుకోసం పంపమని వాళ్ళ పుట్టింటివాళ్ళు వచ్చి అడిగినప్పుడల్లా యిప్పుడు గాదని బలరామయ్యగారు వాయిదా వేస్తూ రావడంతో గోపాలం పూహమరింతగా బలపడసాగింది.

ముంత పొగ పెట్టినట్టున్న ఆ కుటుంబ వాతావరణంలో ఉక్కిరిబిక్కిరైపోయిన గోపాలం లేని తెగువ కొనితెచ్చుకుని భార్యతో ఒక్క మాట మాత్రం చెప్పేశాడు— “ఎలాగో నువ్వు కాసుపుకు పుట్టింటికి వెళ్తున్నావు గదా పార్వతి ! నువ్వు తిరిగివచ్చేసరికి మన బ్రతుక్కిలా ఉండదు. కానీ అది ఎలా పరిణమిస్తుందో నేను స్పష్టంగా పూహించలేకుండా ఉన్నాను ....”

పార్వతి పుట్టింటికి వెళ్లింది.

రోజులా గడిచిపోతున్నాయి.

పార్వతిమై నంతలో గోపాలానికి ఒక్కటే ఉపాయం

వ్యవహరించింది. అతడు బ్రాన్స్ పరు కోసం ప్రయత్నించి చూచాడు. కానీ ససేమిరా విశ్లేషణాదు అసీసరు—“అదేమిటోయ్ గోపాలం ! ఈ పూరి వాడివి. బాగా పనిచేస్తున్న కుర్రాడివి. వృద్ధిలోకి రావలసినవాడివి. ‘రోలింగు స్టోను’ ను గురించిన సామెత తెలియదా నీకు ! ఏ పరిస్థితిలోనూ నీకు బ్రాన్స్ పరు వాంఛనీయంగాదు. నా మట్టుకు నేను మాత్రం ఆమోదించను” అంటూ ఆయన గోపాలం ఆశను సమూలంగా తుడిచిపెట్టేశాడు.

మళ్ళీ ఉపాయంతర అన్వేషణ ఒక్కటే శరణ్యమైంది గోపాలానికి !

లిలగా ఒక మార్గం పొడగట్టింది. గానీ అది చాలా కష్టసాధ్యమైన మార్గం. పూహించడానికే వెరవు గలిపే మార్గం.—కానీ గత్యంతరంలేదు !

గోపాలం తెక్కలేనప్పిసార్లు ధైర్యం చేశాడు. అన్నగారి ఎదుటకు వెళ్లేవాడు. “పెదవి కదిలించి గొంతుక సవరించుకునేవాడు. తమ్ముడేదో చెప్పబోతున్నాడని గ్రహించి అతడివైపు చూచి చూడకుండా ‘ఏమిట్రా’ అంటూ ముఖం చిట్కించుకునేవాడు బలరామయ్య. అంతటితో గోపాలంలో ధైర్యం దిగజారిపోయేది. “ఏమండీ ! ఏంటే దన్నయ్యా” అంటూ అతడు దూరంగా జారుకునేవాడు.

కట్టుకడకు ఇలాగైతే లాభంలేదనుకున్నాడు గోపాలం. కానీ ఒకటి మాత్రం నిజం ! తను ముఖాముఖిగా అన్నగారి ఎదుట నిలిచి మాట్లాడలేదు. ఐతే యిప్పుడు ఉపాయం ఏమిటి ? గోపాలం ఓ విర్లయానికి వచ్చి రంగనాథం దగ్గరకు బయల్దేరాడు.

ఈ విశాల ప్రపంచంలో బలరామయ్యకు అన్వయిత్రులని చెప్పుకోతగ్గ ఇద్దరు ముగ్గురిలో రంగనాథం ఒకడు. వృత్తిరీత్యా అతడు యిమ్మూర్ రెప్పు ఏజంటు. ఎదుటివాడు తన నలమేకు బొత్తిగా విముఖంగా ఉన్నప్పటికీ నాలుగు నుంచి మాటలతో అతణ్ణి సుముఖుణ్ణిగా చేసుకోగల వాక్యాభివ్యం అతడి సామ్య.

“ఏమిటోయ్ గోపాలం! రాక రాక ఇలా వచ్చేరావ్ ! రా, కూర్చో. ఏకేషలేమిటి?” అంటూ పరామర్శించాడు రంగనాథం.

“అబ్బే, ఏమున్నాయండీ” అంటూ నీళ్ళు నవలి, అయిదు నిమిషాలు మానంగా కూర్చున్నాడు. గోపాలం.

“ఏకేషమే లేకుంటే నువ్వు నన్నింత దూరం వెతుక్కుంటూ వచ్చేవాడే గావు. చెప్పవయ్యా గోపాలం! మొగమాట మెందుకు?” అన్నాడు రంగనాథం.

“మరేం లేదండీ! కారణా లేవైతే నేని! చిన్న ఇల్లోకటి అద్దెకు తీసుకుని వేరుగా ఉండిపోవాలనుకుంటున్నాను.....”

“అలాగా గోపాలం! మంచిదే కదూ మరి! ఎన్నాళ్ళ కలిసి ఉన్నా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వేరు కావలసిందే. క్షణలూ, కార్యణ్యలు లేకుండా మూరెడు హెచ్చూ తక్కువగా—ఉన్న అస్తిపాస్తులను పంచుకుంటే పరితృప్తింది. బలరామయ్యతో నేను చెబుతానుండు.”

ఓ క్షిప్త సమస్యను పరిష్కరించిన తృప్తితో గోపాలం అసీసుకు వెళ్ళాడు. అయిదు గంటలవరకు పనిచేశాడు. ఆ తరువాత మెల్లగా రోడ్డుపైకి

వచ్చాడు. అప్పుడతని బుర్రలో అణిపాతంలాంటి కదలిక ఒకటి బయటైంది. కొంచెం ఈసటికే రంగనాథం అన్నగారిని కలుసుకున్నాడేమో! అబ్బే, అదెలా సాధ్యమవుతుంది? చెప్పగానే తన పని చేసి పెట్టడానికి అంతగా పనుల తొందరలేని వాడే రంగనాథం.....

కానీ రంగనాథంయొక్క స్వంత పని ఎప్పుడూ ఇరుల పెనులకు అడ్డు తగలడమేనని గోపాలానికి తెలియదు.

గోపాలం రాకకొసం ఎదురు తెన్నులు చూస్తూ కూర్చున్న బలరామయ్య అతడు కనిపించగానే అగ్ర హోదాగూడై పైకి లేచాడు—

“ఏమిటా! ఆ అడిగేదేదో నా ముఖాన్నే అడగ రాదూ! ఆ రంగనాథంగడి మధ్యనర్తనం కావలసి వచ్చిందా నీకు!”

గోపాలం నేరస్తునిలా తలవంచుకుని స్తంభం చొటున నిల్చున్నాడు.

“హూ! నువ్వు అస్త్రీపాస్తుల పంపిణీ కోసం కొనుక్కు కూర్చున్నావన్న మాట! కథ అందాక వచ్చి దన్నమాట! ఒరేయ్ గోపాలం! రంగనాథం కాదు, అలాంటి వాళ్ళ వెయ్యమంది వచ్చినా సరే నా బొందిలో వూసిరుండగా ఆ పని మాత్రం జరగదు.....”

గోపాలం సాహసంచేసి “అస్త్రీ సంగతి నేనెత్త లేదన్నయ్యా! ప్రత్యేకంగా ఉండదలచుకున్నానని చెప్పాను.....” అన్నాడు.

“ఓహోహో, అలాగ్లా బాబూ! ప్రత్యేకంగా ఉండదలచుకున్న వాడిని నువ్వు నుల్ల ఇక్కడికెందుకు రావలసి వచ్చిందని నేనడుగుతున్నాను. నువ్వుక ఒక క్షణం నాయంటల్స్ ఉండటానికి ఏళ్లేదు. వెళ్ళు వెళ్ళిపో.....”

పురాణ కాలనాటి బలరాముడు ఒప్పుడు హస్తినాపురాన్ని తన సాగేటి కర్రతో పెకలించ దలచుకున్నాడట! పెకలించక పోయినా, పెకలించ టానికి కావలసినంత కోపావేశంతో అతడు ఒడలు మరచిపోయి వుంటాడు. బలరామయ్యకూడా పరిగ్గా అంతే కోపం వచ్చింది. అతడు గోపాలాన్ని తోసు కుంటూ వెళ్ళి బయటికి గెంటి ఏధి తలుపు దభాలుప పేసుకున్నాడు.

దిమ్మెక్కిపోయిన తలతో గోపాలం కాస్తపు వసారా గుంజ కాసుకుని విగ్రహంలా నిల్చున్నాడు. ఇరుగిండ్లవారు, పొరుగిండ్లవారు కిటికీల్లోనుంచి అతడి దురవస్థను చూచి జాలిపడుతున్నారు. ఒక్కొక్క ముడు సానుభూతిని గూడా జరింపడం కష్టం. గోపాలం వీధిలోకివచ్చాడు. చరచరా నాలుగు ఫర్లంగుల దూరం నడిచాడు. అక్కడొక చిన్న పార్కు, తెరచిన తలుపులతో, చల్లటి గాలితో, రేడియో గానంతో సాదరంగా గోపాలాన్ని తోచికి ఆహ్వానించింది.

అన్నగారి నిష్కర ప్రవర్తనను తలచుకుంటూ గోపాలం ఓ సిమెంటు బెంచీ పైకి వారిపోయాడు.

ఓ రక్తం పంచుకుని పుట్టిన అన్నదమ్ముల కొన్నాళ్ళ పాటు కలిసి ఉండి, ఏదో యిబ్బందుల మూలంగా వేరు పడడం సాధారణంగా నమిష్టి కుటుం బాల్లో జరిగే మామూలు సంఘటనే. అప్పుడమ్మ కొన్న తర్వాత ఎన్నాళ్ళు కలిసి ఉన్నా ఎప్పటికైనా వేరుదాటు తప్పదు. ఈ మాత్రం పరిజ్ఞానం లేకుండా ఈయన తనపై సుందీపదా డెండుకు? అన్నీతో

మెత్తని పాలి

నాటా అడగడం మహాపరాధమా! అంతమాటా అడగకముందే ఈయన తనను ఇంట్లోనుంచి వెళ్ళి సామ్యంలాడా? అది స్వంత ఇల్లయినా కాదు అదై కొంప!.....

ఎడతెగని ఆరోపణల అలజడిలో అలాగే సామ్య సిల్లి ఆ బెంచీ పైనే నిద్ర పోసాగాడు గోపాలం.

4

గోపాలాన్ని యింటనుంచి వెళ్ళగొట్టిన తర్వాత అయిదారు మాసాలు కాలగర్భంలో కలిసిపోయాయి. అతడేమై పోయాడో బలరామయ్యకు తెలియదు. కనీసం తెలుసుకోవాలనిగూడా అతడు ప్రయత్నించ లేదు.

—అప్రయోజకుడు— వాడేమై ఉంటాడు? ఉద్యోగానికి రాజీనామా పెట్టి ఏకంగా అత్తగారింటకి వెళ్ళిపోయాడేమో! లేకుంటే తనంతలు తనే కొరి మరొక పూరికి బదిలీ అయిపోయాడేమో! ఏమైతే నేమి? తను వాడికి వర్తన కాస్త చేశాడు. ఇక జీవితంలో వాడు తన ఎదుట నిలిచి అన్నీ పంచి పెట్టమని అడగలేదు!

అధికారి : ఏమయ్యా రోజూ ఆఫీసుకు లేటుగా వస్తున్నావ్? నీ ఉద్యోగం ‘ఔంపరీ’ అని తెలిమా!

గుమాస్తా : తెలికేమండీ! అది ‘వర్మనెంట్’ కాదని కూడా తెలుసు.

మాధవ్ (తెనాలి)

ఇలా వూహించడంలో బలరామయ్య పొరబడి వట్టు చెప్పలేము. ఎందుకంటే ఆ తరువాత ఎన్నడూ గోపాలం బలరామయ్య ఎదుటకు రాలేదు. లేదంటే ఒకసారి బలరామయ్య గోపాలం ఎదుటకు వెళ్ళవలసి వచ్చింది.

ఓ రోజు యింటి కామండు బలరామయ్యకు కబురుపెట్టి నారం పది రోజుల్లో యింటిని ఖాళీ చేసేయమన్నాడు.

“అబ్బే అదెలా కుదురుతుందండీ! మీ యింటిని వదలడానికిముందు నేను మరో ఇల్లు చూచుకోవాలి గదా!” అన్నాడు బలరామయ్య.

“ఏం చేయమంటారూ పంతులుగారూ! ఇంటిపైన భారం తగిలింది. అద్యాపన్నగూడా తీసుకున్నాను. నాలుగు రోజుల్లో రిజిస్ట్రేషన్ జరుగుతోంది” అన్నాడు యింటి కామండు.

చేసేది లేక బలరామయ్య భార్యను బిడ్డలతో సహా పుట్టింటకి తరలించి, తనొక మిత్రుడి గృహంలో మకాంపెట్టి యింటిని ఖాళీచేసి యజమానికి అప్ప గించేశాడు.

తీరా యిల్లు ఖాళీచేసిన తర్వాత వారం రోజులకు బలరామయ్యకో విషయం జ్ఞప్తికి వచ్చింది. పది హేవ్లెనుంచి తన ముఖానికి అంకార ప్రాయంగా

ఉంటూ తన బాహ్య వేషానికొక హంగును సమకూర్చిన వల్లదొల కళ్ళజోడు పెట్టెలో పెడికినా కనిపించడం లేదు. బహుశా ఖాళీ చేసిన ఇంట్లో ఏ వాసంపైన్నో, లేక ఏ అలమారాలోనా ఉంచి తన మరచి పోయి ఉండాలి.....నిలాగూ అది మళ్ళీ దొరుకు తుందన్న నమ్మకంలేదు. కానీ ప్రయత్నించడంతో తప్పలేదుగదా!

కళ్ళజోడు పైన మంచకారం బలరామయ్యను మళ్ళీ ఒకసారి ఆతడు వదలిపెట్టిన వచ్చిన యింటి పైపు లాక్కొల్లింది. రాత్రి ఎనిమిది గంటల వేళ, ఇంటి ముంగిట ఎవరూ లేరు. వెళ్ళిచేసిన గోడలు తెల్లగా కళ కళలాడుతున్నాయి. కొత్తగా తీర్చిన రంగవల్లికలతో అరుగులు అందంగా ఉన్నాయి. గృహంతర్వాగం కూడా మునుపటికన్నా పరిశుభ్రంగా, కుర్చీలు బెంచీలు లాంటి క్రాంగ్లెత్త ఫర్నిచరుతో ఆహ్లాదకరంగా కనిపిస్తోంది.

“ఏమండీ.....సార్!” అంటూ ఒకటి రెండుసార్లు నీలివాడు బలరామయ్య. రేడియో సంగీతంతో అతడి నీలుపు తోపలికి వినిపించవట్టు లేదు.

అతడు ద్వారం దాటుకుని గదుల సాధ్య దారిలోనుంచి హాల్లోకి వెళ్ళాడు.

ఆ హాల్లో కనిపించిన దృశ్యం బలరామయ్యను నిశ్చిహ్నాల్సా చేసి నిలబెట్టింది.

ఈజీ చేర్లో గోపాలం. క్రింది చాపపైన పార్వతి. భార్య తమలపాకుల చిలకలు చూట్టి భర్త కంపి స్తోంది. అతడు లాంబూలం నములుతూ బ్రాష్ పై వ దక్షిణాది సంగీతం వింటున్నాడు.

అన్నగారిని చూడగానే వివ్వద్దారం తిన్న వాడిలా తమ్ముడు తటాలన లేచి నిల్చున్నాడు. మరు క్షణాన అతడక్కడ లేదు. హాళుకు వెనుక గంట గదిలో ఉన్నాడు. ఆపాటికే అక్కడ చేరి ఓ మూలగా నక్కి నిల్చున్న పార్వతి వైపు దీనంగా చూస్తూ “బాబ్బాబూ! నీకు పుణ్యముంటుంది. వచ్చి కూర్చో మని చెప్పు పార్వతి!” అంటూ బ్రతిమాలుకున్నాడు గోపాలం.

ఆ సందిగ్ధ పరిస్థితిలో అబల సలలగాక తప్పింది! గాదు. “నిల్చున్నారేం బావా? రండి. కూచోండి” అంటూ వచ్చిన అతిథి కాళ్ళ కడుక్కోటానికి పెద్ద చెంబు నిండుకు నీళ్ళ తీసుకుని ఎదురు వెళ్ళింది పార్వతి.

బలరామయ్య మరణామ్మలా వాలు కుప్పిలో కూర్చున్నాడు.

తొట్టిరో పడుకున్న బిడ్డను తీసుకొచ్చి పార్వతి పెదనాన్నగారి ఒడిలో వదుకో బెట్టింది.

పది నిమిషాల సీరన నిశ్శబ్దం తరువాత బిడ్డ లేచి ఏడుపు లంకించుకున్నాడు.

బిడ్డను నేతికి తీసుకుంటూ “లేచి కాళ్ళ కడు క్కోండి బావా! వస్తరి చేశాను” అంది పార్వతి.

“అబ్బే, అవసరం లేదమ్మా! బోజనంచేసే వచ్చాను.” అంటూ పైకిలేచి, తిరిగి చూడకుండా బలరామయ్య బయటికి వచ్చేశాడు.

5

మనిషైతే వచ్చేశాడు గానీ, మనసు మోత్రం అక్కడే పరిభ్రమిస్తోంది.

ఇంటిని అమ్మివేస్తున్నట్లు చెప్పాడు యజమాని. కొంచెం దీన్ని కొనుక్కున్న వాడు గోపాలం కాదు గదా!

బలరామయ్య ఆశ్చర్య సాగరంతో మునిగి అట్ట
డుక్కు వెళ్లిపోయాడు. అలాగైతే ఏడి కెక్కడిమంటే
లభ్యమైనట్టు డబ్బు? ఒకవేళ ఏడి మామ గారిచ్చా
రేమో! ఐనా ఒక్కసారిగా కొన్నివేల రూపాయలు
ఇవ్వకోగల సత్తామత ఆ మామగారికి లేదే.

ఈ సందేహం బలరామయ్యను ఒక పట్టాన

వదిలింది కాదు. అయిదురు రోజులు అతడు సరిగ్గా
తిండి ఏద్రా లేకుండా ఆలోచించాడు. చివరకు
అతడి వందేహాన్ని పటాపంచలుచేస్తూ పోస్టుతో
ఓ రిజిస్టరు నోటీసు వచ్చింది.

భూ స్థితిలో తనకు సంక్రమించవలసిన వాటాను

గోపాలం ఎవరికో పదివేల రూపాయలకు అమ్మే
శాదు. వాళ్ళు తక్షణం వచ్చి కొలతలువేసి భూమిని
వంచుకోగోరుతూ బలరామయ్యకు తాళిదు సంసారం
బలరామయ్య కళ్ళ విరుట ప్రపంచం గిర్రున
తిరగ సాగింది. అతడు చాలామంది కార్యవర్గా
కుచ్చికోనే కృంగిపోయాడు.

బెంగాల్ కెమికల్స్

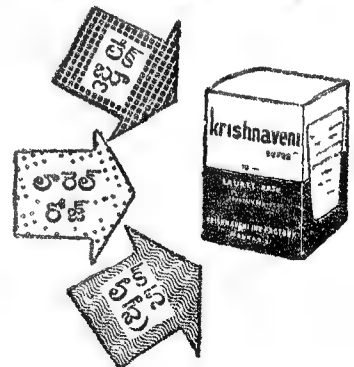
గోల్డన్
ఆయిల్
హేర్ ఆయిల్

అయిదేద హేర్ ఆయిల్ —
మెదడుకు ఉపశమన
చల్లదనం యిస్తుంది.
పుష్కలంగా శిరోజాలు
పెరుగ దోహదం చేస్తుంది.

మీ ప్రాతపూజకతనిచ్చుటకు కృష్ణవేణి

సూపర్-ట్రైమో

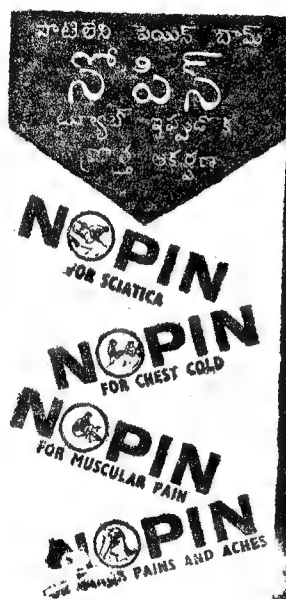

పోత్ సెల్లింగ్ నిబంధి.

నేషనల్ ప్రొడక్ట్స్ సిండికేట్

242 బి హెచ్ రోడ్, మద్రాసు-21

ఫోన్: 51569

ఈ క్రొత్త ట్యూబులో
ట్యూబు ప్యాకేటింగులోగల
సదుపాయాలన్నీ వున్నాయి

చెక్కు చెదరని పరిశుద్ధత మందు
కాబాగా పుంటుంది కొద్దిగా
నొక్కించుకునే చాలా కాలం వున్నది.

కాకతమికో ప్రార్థక్
ది కలకత్తా కెమికల్ కం. లిడ్.
కలకత్తా-29.

మూల్యము

మీరూ అంగీకరిస్తారు

టాటా-ఫిన్లే టీ

సాటిలేని టీ!

తాజా టీ

తాజాగా వుండుటకు టాటా-ఫిన్లే టీని ప్రత్యేకమైన ప్యాకింగ్ లో సురక్షితముగా తీరవరచుతారు.

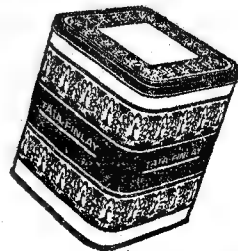
పరిమళమైన టీ

అతి సున్నితమైన పరిమళమిచ్చుటకు కావలసిన కోమల మైన ఆకులను మొగ్గలనే టాటా-ఫిన్లే టీలో ఉపయోగిస్తారు.

ఉత్తమ టీ

టాటా-ఫిన్లే టీ మిశ్రణ (బ్లెండింగ్) అతి నిపుణతతో చేస్తారు. కనుకనే ఈ టీ చిక్కగా రుచికరంగా వుంటుంది.

టాటా-ఫిన్లే టీ త్రాగండి;
ఆనందము అందుకోండి!

ఈ క్రింది రకాలలోను, ప్యాకింగ్స్ లోను
టాటా-ఫిన్లే టీ దొరుకుతుంది:-
వైస్ట్ డార్జిలింగ్ - సుందరమైన టీన్
అరిత - బంగారు రంగు ప్యాకెట్
మిలాప్ - వెండి రంగు ప్యాకెట్
డౌన్ - పిలి రంగు ప్యాకెట్

BI-TFN-5-TEL

శశి నిన్ను చూస్తే జాలి వేస్తోందే అను సరంగా మా అన్నయ్యతో నీకు పరిచయం కల్గింది నీకు దుఃఖాన్ని తెచ్చిపెట్టిన దాస్తపుతున్నా!"

"ఏంటి సునీ నీవనేది?" అర్థం కానట్లు చూసింది.

"అవును శశి మీ స్నేహం ఇంతవరకు పోతుంది! నేననుకోలేదు. వ్స! ఇప్పుడు ఏమనుకొని ఏం! లాభం! మా అన్నయ్యకూ, మా అత్తయ్య కూతురు రాణికి ఎప్పుడో స్థిరపడిపోయింది అన్నయ్యకు కూడా ఆ ఆహ్వాని అంటే చాల ఇష్టం—మరి అన్నయ్య నీతో ఇలా ఎందుకు చేస్తున్నాడో?" ద్రామాలో రెండు మూడు సార్లు నటించినందుకుగాను ఆ నటన ఇప్పుడు మనో బాగా పనికి వచ్చిందనుకున్నా.

దాని మొహం చూస్తూంటే నాకు భలే జాలిగా ఉంది. అయినా తమాషాగా ఉంది!

"నిజమా సునీ! ఇదంతా! అంతా నాటకమేనా? ఇంత మోసమా?" శశి కళ్ళలో నీళ్ళు తిరుగు తున్నాయి.

"నాకో ప్రక్క జాలి..... ఓ ప్రక్క నవ్వు.... ఏం చేయాలో తోచక చస్తున్న పమయంలో నన్ను రక్షించడానికే అన్నట్లు మా 'బోలీ' లెక్కరరు అటుపోతూ ఏదో పని ఉందంటూ నన్ను పిలిచింది.....బ్రతికించావో బగవాన్! అనుకుంటూ "శశి! అట్టే మనసులో పెట్టుకొని బాధ పడకు. . మళ్ళా నేను కలుస్తా" నని చెప్పి మే లెక్క రరుని వెంబడించా ..

రెండు వారాలు శశిని తప్పించుకుని తిరిగి .... బహుశా అన్నయ్య వ్రాస్తే ఉత్తరాలకి జవా బివ్వడం మూసేసి ఉంటుంది.....ఇంకా నా 'స్టాన్' ప్రకారం జరగవలసింది చాల ఉంది. . అన్నయ్యకు ఇంత కాలానికి మరలా నేను జ్ఞానకం రాకపోను..... నా సహాయం కావలసి ఉండకపోదు అనుకుంటున్నా.....అంతలోనే స్టాన్ నేన్ ఉత్తరం (ఇంకే పరిమితి) ఇచ్చాడు

అయితే అయ్యగారు దారిలోకి వచ్చారన్నమాట! ఉత్తరంలోని సారాంశం అన్నయ్య వ్రాసిన (ఈ రెండు వారాల్లో) నాలుగు ఉత్తరాలకి శశి నుండి జవాబులేదు .. కారణం బోధపడదు. అందుకని ఆ విషయాల ఆచూకీ భారం నామీద వేశాడు. చివరిగా "విచ్చిదానినయినా నన్ను సహాయం అడుగుతున్నందుకు అదోలా ఉండట!"

మొత్తానికి నా స్టాన్ 'సక్సెస్' అయ్యింది. లేకపోతే వాళ్ళ తెలివి తెలుసు, నాకు చూసిస్తారా? ఆఖరికి ఆ తమాషా ఏదో నేనే తెల్పు పారేస్తానుగా. ఎలుకకు ప్రాణనంకటమయితే.....ఏదో పాత చింత కాయ వచ్చడి సామెత గుర్తు వచ్చింది.

ఆ మరుసటిరోజే శశిని గాలింది పట్టుకున్నాను.....చూచి ఆశ్చర్యపోయా! ఎంతగా మారి పోయింది! పిచ్చిపిల్ల! అప్పడే అంత వైర్యాం పట్టుకుందేంటి? నాకు మాత్రం నవ్వు అగడం లేదు.

రానంటూన్నా బలవంతంగా 'కేంటీన్'కి తీరు కెళ్ళా—ఎవరూ లేని చోటు చూచుకుని అక్కడ కూర్చున్నాను.

"నీకో శుభవార్త" అన్నా.

"యిక అదెక్కంటే తక్కువ" అంది జాలిగా.

విరిసిన విరజాక్షులు

15 వ పేజీ తరువాయి

"మా అన్నయ్య ఘూడు రోజుల్లో రాబోతున్నాడు?"

ఏ మార్పులేదు.....ఇంక ఆ విషయాలు తన కెందుకూ అన్నట్లు!

"శశి.....విట్టితల్లి కోపగించుకోనని అట్టేంటి! నీకో సంగతి చెప్తా" కొంచెం కుతూహలం కల్గి నట్లుంది. . . .

'అట్టేస్తున్నా చెప్పు' అంది.

"శశి ఆరోజు నీకు చెప్పిందలా తమాషాకే! మీ వ్యవహారం ఎలా ఉంటుందోనని ఓ ఊపు ఉంది చూద్దామనుకున్నాను. బాబోయ్! అనుకున్న దానికంటే ఘాటుగా ఉండే తల్లి మీ" . నమ్మ నట్లుగా బసటన లాడించింది కనురెప్పల్ని.

అన్నయ్య ఉత్తరం చూసాను ..సంగతులు వివరించాను. అసలు ఇంతవరకూ మాకు ఓ అత్తయ్యఅంటూ ఈ భూమిపై లేదని చెప్పాను కావాలంటే ఋజువు చేస్తానన్నాను... ఇలా ఆ సంగతులు ఈ సంగతులు చెప్పి మామూలు మని పని చేసాను. బాగా శశిని నవ్వించేను.....నేనూ

అందమైన అమ్మాయి : మాకు

దొంగల భయం లేదు.

అబ్బాయి : ఎందుకని ?

అమ్మాయి : మా యింటి

చుట్టూ ఎవ్వడూ కొంతమంది

గూర్తాలూ తిరుగుతూ ఉంటారు.

భయం

రత్నవీరం (పుంగురూడు)

నవ్వేశాను . నా స్టాన్ 'సక్సెస్' అయ్యింది అదే

నాకు కావలసింది ...

ఆ రాత్రే అన్నయ్యకు రమ్మసమని ఉత్తరం

వ్రాసి మరుసటిరోజు 'పోస్ట్' చేసాను.

మూడోనాటికి అన్నయ్య ప్రత్యక్షం!!

ఇంట్లో అందరికీ ఆశ్చర్యం!!

చెప్పి పెట్టుకుండా వచ్చేదేంటా అని! అసలు

సంగతి తెలిసినదాన్ని నేను .... మాత్రదారిణిని

నేనేగా మరి!

అసలు ఇటు అమ్మకి నాన్నకు శశి కోడలుగా

రావడం ఇష్టమేనని—అటు శశి తలిదండ్రులకు

కూడ అన్నయ్య అల్లడవడమంటే ఆదృష్టంగా

బావించుకుంటారని తెలుసు గనుకనే ఈ 'స్టాన్'

అంతా ధైర్యంగా 'వర్క్ అవుట్' చేయగలిగా.....

అన్నయ్య వేరేగా తీసికెళ్ళి అడిగాడు అసలు

సంగతి ఏంటి అని. . .

"కూపీల్స్ తీయక ముందు నాకేం బహుమానం

ఇస్తాన" చెప్పు అని నిలదీశా!

"అబ్బ! పూరుకో చెల్లీ! నీకున్నది చీరం పేట్టేగా...

పట్టువీర కొని పెడతారే" అన్నాడు.....

"అదీ ఆలా దారిలోకి రా" అని అసలు సంగతి

చెప్పుదామంటే భయంగా ఉంది. అయినా ఎలా

గోలా "శశి" అని మొదలుబెట్టేలోపున శశి అక్క

డకు వచ్చేసింది....!

"ఏంటి నా గురించి మోట్లాడుకుంటున్నా?" అంది.

అన్నయ్య అందుకున్నాడు—"అవును నీ గురించే ఎందుకు మోసాద అంత అలక్ష్యం కల్గిందో నని"

"ఆ సంగతి సునీకేం తెలుసుగాని సప్తదగండి!"

"ఇంతకీ మీ అత్తయ్య కూతురు రాణి ఎలా ఉంది?"

నవ్వు అణచుకుంటూ అసిగింది.

"ఏంటి శశి నీ వనేది?" అన్నయ్యకు అలాటం

నాకు భయం.....నవ్వా!".....

"అయితే సునీ మీకీ విషయాన్ని చెప్పలేదన్న

మాట! చూడండి అన్యాయంగా మీకో అత్తయ్య

కూతురు ఉందని స్పష్టించి భాస్రగాం తీసింది ..

అయినా నేనెలా నమ్మానో!...ఎంతయినా స్నేహ

తారాలకదా నమ్మించి గొంతుకోసే రకం !"

ఇద్దరూ నవ్వేసారు నాకూ భయం క్రి గవ్వేసారు.

"అంతా బాగానే జరిగిందికాని అసలు సంగతి

ఏవ్నారా?"

"మీ సంగతి అమ్మకు చెప్పిస్తా?"

"అ.. య్య...బా.. బో...యే .." అన్నయ్య

మంచంమీదనుండి ఎగిరి కుర్చీలోపడ్డాడు .

"అబ్బ! సునీ చేసేవన్నీ కొంటేవేరే!" శశి

విసుక్కుంది.

"పూర్తిగా వినండి పెద్దల సలహానింపులు

జరిగిపోయాయి... ఇక నిశ్చితార్థం చేసుకోవడం

రేపేను. . ఇక ఎటొచ్చి శశి . అనా. .

కాబోయే మా పెదనగారు ఈ ఒక్క సునత్ని

రమూ అన్నయ్య చదువు పూర్తి కావడంకేసే

వాషిక పట్టాలి" నమ్మి నమ్మని స్థితిలోనే ఉంటూ

చిరునవ్వులు చిందించుకున్నారు

"అయితే ఆగండి ఇంకొక్క సంగతి" అరిచా.

"ఇంకా ఏంటి?" ఇద్దరూ ఒకేసారి ప్రశ్నిం

చారు .

"నేను మిమ్మల్ని ఇంత వాడ పెక్కినందుకు

గాను నాకు అప్పక శిక్ష విధించాలి. నేను

అందుకు అర్హురాలని అర్హురాలని" నిసివగా

డైలాగు వల్లిందా. .

"అబ్బ! నీ హాస్యానికేగాని కాస్తానోం కఫీ

పట్టుకురావే చెల్లీ"

"ముందు నే నడిగింది చెయ్యండి—చెయ్యండి"

అంటూ నాటక ఫక్కిలో నిలబడ్డా. . .

"అలా అయితే కథ వ్రాయి అదే నీకు శిక్ష"

అంది జవాబుగా శశి.

"అవును గుడ్ బడియా" అన్నయ్య వంతపాట.

"చంపేసారు కథ..... కొంచసినీ మీమీద

వ్రాయమన్నార కాదు"

"అవునవును మామీద వ్రాసేయ్ చెల్లీ!

అమ్మాయ్ ఎందుకచ్చిన బాధ మూమీద

వ్రాయకూ.... అయినా నీకు ఏడుపు కథలు తప్ప

ఇంకోటిరావుగా.....అప్పుడేదో నీకథ 'జీనిథం'

అనుకుంటాను.....ఉట్టి ఏడ్చు మొహంలా ఉంది . .

. ఆవంలేనే చిరాకు....."

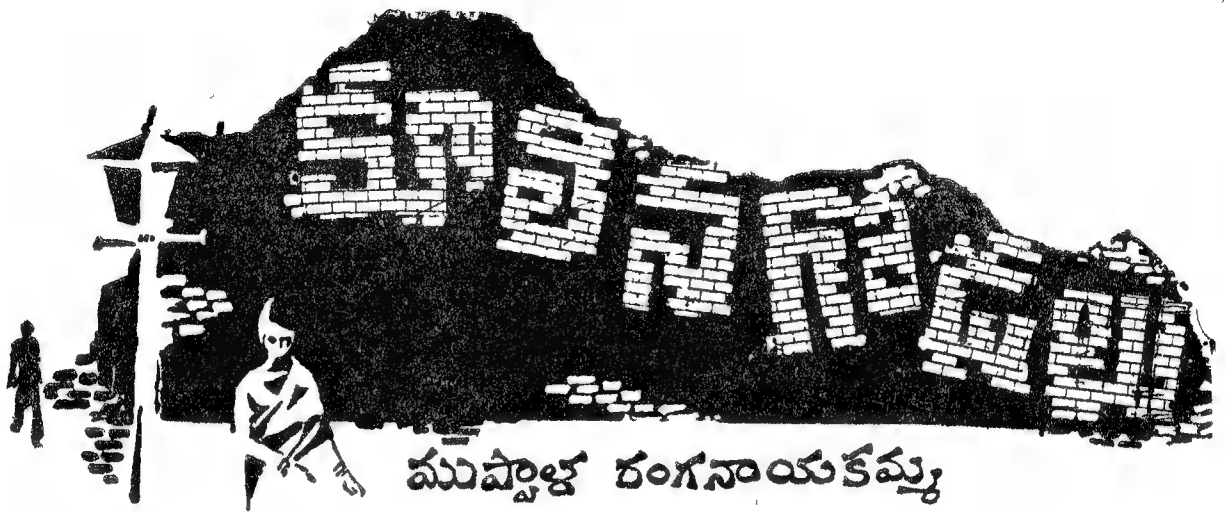
"అలా అన్నానూ....మీమీదే ఖచ్చితంగా వ్రాస్తా

ను—గాని ఈసారి కామెడినే భయపడకండి....."

అని హాసీ ఇచ్చా....

దాని వర్తమానమే ఈ కథ

ముప్పాళ్ల దంగనాయకమ్మ

జరిగిన కథ

మధు, స్నేహితులూ కరదకు తన బాల్వ గాధను చెప్పగా, ఆమె దాన్నంతా నవలగా చిత్రిక రిస్తుంది ... చిన్ననాటనే తల్లిని కోల్పోయిన మధు, తండ్రికికూడా దూరమవుతాడు. తాతగా రింట్లోనే అన్నయ్య సూర్యం, చెల్లెలితోను పుంటూవుండగా, జమీందారుగారి ఇరువురూ కూతుళ్ళ స్నేహం లభిస్తుంది. తాతగారి మరణంతో మధు తాతగారి సొంత వూరు చేర్తాడు. అక్కడి పరిస్థితులు మధుకు బాధాకరంగా ఉంటాయి. బానకిభర్త మనసు మారినందుకు అంతా సంకోషిస్తారు. మధు హైస్కూలులో చేరాననుకొంటాడు. కాని, మామయ్య మందలించటంతో, అతనికి భగిపాటు కలుగుతుంది.

8

తెల్లవారి పూసం సలహారం కానిచ్చి విశ్వనాథం ఎక్కడికో బయల్దేరి వెళ్ళిపోతే—“విశ్వ” అంటూ పిలిచి సుందరమ్మగారు మనవడి చదువు మాట ఎత్తింది—విశ్వనాథం చిరాగ్గా చూశాడు—

“అయితే వాళ్ళి ఎప్పుడు పెద్ద బడిలో చేర్చారో కూడా నాకు తెలిదని అడుగుతున్నావా?” అన్నాడు విసురుగా.

“అది కాదు అబ్బాయ్! వాడు బడిలో చేరతానని ఏడుస్తున్నాడు సత్యనారాయణ వాళ్ళ ఎలాగూ....”

“ఎద్దెగిరిందని గంత కూడా ఎగిరిందట. అలాగే ఉంది. నేలెడు లేని వెధవకి హైస్కూలు చదువు!” కుర్ర వెధవ తన మాటను వినిపూరుకోకుండా ఇంత వంతం పట్టి సాధించడం విశ్వనాథానికి వచ్చలేదు.

“అక్కడ పంతులు గారు వాడి చదువు పరిపాడింటే నాడే మానేస్తాడు”

విశ్వనాథం మాట్లాడలేదు. చిన్నవాడిని బడిలో చేర్చటానికి కొడుకుకింత అయిష్టత ఎందుకో? కన్న బిడ్డలకు చదువులు చెప్పించుకోటానికి తల్లి తండ్రులైతే ఇంత రాద్ధాంతం చేస్తారా? సుందరమ్మ గారికి క్రొడుకు మీద చాలా రోజులనుంచి కష్టంగా ఉంది. ప్రతి విషయానికీ కలగజేసుకు డెబ్బ లాడటం బావుండదని ఆలోచిస్తూ ఎప్పటిప్పుడు

ముఖావంగా బాధ పడుతూ వచ్చింది. కాని... లక్షణంగా తెలివితేటలుగల మనవడు చదువుకోబోతే ఆటంకాలు పెడుతున్న కొడుకుతో ఖచ్చితంగానే మాట్లాడింది—“వాళ్ళెంత గతిలేక నీ ఇంటజేరినా ఇంత తేలిక చెయ్యటం ధర్మం కాదు. కల్యాణే బ్రతికి ఉంటే ఈ నాడు వాళ్ళే బడికి పంపటానికి ఇంత తంతం జరిగేదా? వాళ్ళు నీకు భారంగానే ఉన్నారు. ఈ భారం సంవత్సరాల కొద్దీ ముప్పు మొయ్యటం మాత్రం ఏం సమంజసం? వాళ్ళ అమ్మ వగలు అమ్మి కొన్న పొలం నాలుగెకరాలు ఉందిగా? వాళ్ళని పెట్టుకొని నేను వేరే ఉంటాను. పెద్దదాన్ని మళ్ళీ మళ్ళీ అడగక్కర్లేదు.”

విశ్వనాథం తీక్షణంగా చూశాడు—“అంటే? ఉద్దేశం ఏమిటి? నీక్కూడా ఏదో ఇబ్బనేనా?”

“అది నీకు తెలియాలి. పెట్టవలసిన వాడిని ముప్పుగాని అడుక్కొడం వా ఉద్దేశ్యం కాదు. ఆయువు లేక చస్తారు గానీ అన్నం లేక చావరు. కష్టమైనా సుఖమైనా ఎవరికొచ్చింది వాళ్ళు అనుభవిస్తేనే మంచిది. పసివాళ్ళని కాకులా విడిచి పెట్టటానికి వాళ్ళు నాకు పరాయి వాళ్ళ కారుగా?”

“ఇంతకీ వాళ్ళే బడిలో చేర్చాలనేగా ఈ గొంతా?”

“నీకు గోలగానే ఉంటుంది నాయనా! ఇదే వాడికి బ్రతుకు తెరువు. అమ్మా అయ్యా లేరు. అన్నీ పాస్తులూ లేవు. ఒక్క వంచి వాలుగుముక్కలు వంట పట్టించుకోవోతే....”

విశ్వనాథానికి బాగా చిరాకు వేసింది. “నన్ను ఎలా చదివించనో చూస్తాను. అన్నట్టు చినరకు వంతం పట్టి గెల్చాడు కుర్ర వెధవ.” విసుగ్గా అన్నాడు.

—“అబ్బ! ఏదో ఒకటి చేసుకో అమ్మా! ఆ గొడవేదో సీతాపతికి చెప్పు. మరి చిన్న నన్నానిగదా? ఈ ఏటికి ఆవు చేర్చామని చూశానేగాని.. నాకేం బాధ మధ్య? ఈ మాత్రానికి నువ్వుంత నిస్కారా లాడటం మరి బాగుంది”—తర్వాత ఆల్లి మాట లేమీ వినకుండా కుట్టి మీది జరి కండువా పైన వేసుకొని వీధిలోకి వెళ్ళిపోయాడు.

సత్యనారాయణనీ, గోపాలాన్ని దాటుకుని స్కూలు వేసి పరిగెత్తాడు మధు పట్టు పగ్గాలు లేని సంబరంతో—ముగ్గురూ కలిపే పరీక్ష రాయటానికి కూర్చున్నారు—

పరీక్షలయ్యాక సీతాపతి ముగ్గుర్ని కూర్చోబెట్టు కుని ఎలా రాసిందీ ప్రశ్నలు వేశాడు.

“అన్ని తెక్కులు చేసేశాను మామయ్యా! తెలుగు పేపర్లో ఒక్క ప్రశ్నే రాయలేదు.” అంటూ కుతూహలంగా ధారాళంగా చెప్పుకు పోయాడు మధు. గోపాలానికి అత్యవసర మార్కుల రావచ్చని అంచనా వేశాడు సీతాపతి. ఎటొచ్చి సత్యనారాయణ కాస్త ఆశాభంగం చేశాడు. అన్ని ప్రశ్నలు వాడికి తెలిసే ఉన్నా పెద్ద బడిలో డస్కుల మీద రాయటానికి చేతులు వణికి తడబడి పోయాడు. కూర్చున్న తరువాత అర గంట వరకు వాడికి దడే తగ్గలేదు. వెముదిగా రాతకుస కమిస్తే కలం కదలలేదు. ఉక్తో పంతో ఏడ్చుకుని—ఏడవలేకవూరుకుని ఎలాగో అంబం దుపించాడు.

“నాకు భయం వేసింది బాబాయ్!” అన్నాడు అమాయకంగా సీతాపతి మొహంలోకి చూస్తూ.

“నీడుత్త పిరికివాడు మామయ్యా! అనేశాడు తన ధోరణిలో మధు—గుమ్మంలో నిలబడి చూస్తూన్న పార్వతి విరుచుకు పడింది—“నీలా నోరు పెట్టుకు బతకటం వాడి చేత కాదుమరి. అసలు వాడి చదువుకి దిష్టే తగిలిందో ఏంపాడో! వాడు స్కూల్లో చేరతాడంటే ఒకటే ఏడువయ్యో!”

మధు బిర్రరహియి మాట్లాడలేక పోయాడు.

* * * పరీక్షలకు కూర్చున్నవాళ్ళు పేపైందీ—అయి లయ్యందీ తెలిసేరోజు! పన్ను ఫారంలో చేర్చుకుంటారో లేదో చెప్పే రోజు!—సీతాపతి పిల్లలు ముగ్గుర్ని తీసుకు బయల్దేరాడు. పన్ను ఫారంలో చేర్చుకునే వాళ్ళ పేర్లూ వాళ్ళకి వచ్చిన మార్కులూ రాసిఉన్న బోర్డు దగ్గరికి నడిచాడు. సత్యనారాయణ, మదనగోపాలం పేర్లూ రాసి ఉన్నాయి—మధు పేరు... పైనుంచి క్రిందికి ఎక్కడా లేదు. లేదు. “మామయ్యా..”

“ఏంరా? బాగా రాశానన్నావుగా? నీ పేరేదీ?” సీతాపతికి మధు పేరు లేకపోవడం బాణేనేసింది.

“నిజంగా రాశాను మామయ్యా!” బిక్కమొహం వేశాడు మధు. వాడికి కంఠం వరకూ దుఃఖం నిండి పోయింది.

“మరైతే నీ పేరు లేదే? గోపాలాన్ని తక్కువ మార్కులు వచ్చినా పాసు చేశారే! నిన్ను....”

"మధుసూధనరావు వివరండ్రి? ఘట్టాఫారం
కుర్రాడు వచ్చాడా? "పిలక మేష్టారు వరండాలోకి
వచ్చి గట్టిగా అరుస్తూ వాకబు చేస్తున్నాడు.
సీతావతి మధుసూధనా అ మాటలు విన్నారు.

"మామయ్య!..."
"సుప్రసంధు. నేను చెప్పాను." సీతావతి ఎడరుగా
ఉన్న పిల్లల్లోంచి భాళి చేసుకుని వెళ్లాడు—
"ఇక్కడే ఉన్నాడండీ! మధుసూధన రావు మా

వాడే. వాడి పేరు బోర్డు మీద రాయలేదనే
చూస్తున్నామండీ?"

"ఆ కుర్రాడు మీ వాడేనాండీ? ఓహో! వాణ్ణి
హెడ్ మేష్టారి దగ్గరికి తీసుకు వెళ్లారి."

"అయ్యో! అవలు...వాడు పరీక్ష పేసే నాడండీ!"
మమగతు అడిగాడు సీతావతి.

పిలక మేష్టారు వచ్చి— "మీ వాడు పరీక్ష
పేసవ్వక పోవటమేమిటండీ? అన్ని పేపర్లలోను
నూటికి తొంభైలు దాటి పోయాయండీ మార్కులు.
వాడికి ప్రమోషన్ ఇచ్చి సెకండ్ ఫారంలోనే
వేసేయ్యాలంటున్నారు హెడ్ మేష్టారు. అందుకే
వాడి పేరు బోర్డు మీద వెయ్యలేదు."

సీతావతి నిర్ఘాంత పోయాడు. మామయ్య
వెనకే వచ్చి నిలబడిన మధు కేమీ అర్థం కాలేదు.
అయోమయంగానే పిలక మేష్టారిలో పోయి
మామయ్య వెనక హెడ్ మేష్టారి దగ్గరకు నడిచాడు.

వండు తమలపాకు లాంటి ఆ హెడ్ మేష్టారు
వచ్చతూ కలం మేజా మీద పెట్టి కుర్చీలోంచి
లేచారు— "వీడేనా మధుసూధనరావు?"

"అవునండీ! వీడి పేరు బోర్డు మీద లేదని
కంగారు పడుతున్నారట."

"ఆహా!" ఎర్రగా నవ్వారు వండుతమలపాకు
మేష్టారు— "ఇలా రా నాయనా!"

మధు నాలుగడుగులు ముందుకువేసి నించున్నాడు
మరుగ్గా చూస్తూ.

"నీకు పై వేటు అదీ ఏమైనా ఉండేమిటా?"

"లేదండీ!" తల అడ్డంగా వూపాడు మధు.

"లేదా?" ఆశ్చర్యంగా చూశాడు హెడ్ మేష్టారు.

"పోనీ అస్తమానా అదే పనిగా పదుపుతూ
ఉంటావా?"

"చదవనండీ!"

"ఎప్పుడు చదువుకుంటావు?"

"తెల్లారగట్ల మా అమ్మమ్మ మజ్జిగ చేయటా

గాంగాధర

ఏకి లేస్తుందంటే—అప్పుడు చదువుకుంటానంటే!”

“అంతేనా రాత్రిళ్లు చదువుకోవూ?”

“రాత్రిళ్లు మామయ్యగారింట్లో సత్యవారా యుగా, మదనగోపాలం, కృష్ణదూ వాళ్లంతా చదువు కొంటూ ఉంటారంటే! అప్పుడు దీపాలు ఉండవు. అయినా గోలగా ఉంటే నాకు చదవాలనిపించ దంటే!”

“అబ్బ! ప్రథమ తరగతి విద్యార్థివే నువ్వు!”

పాద్యార్థులు సీతాపతికి చూస్తూ అన్నారు—

“మీ వాడు చాలా తెలివి గలవాడంటే! మంచి మార్కులు వచ్చాయి. వీళ్ళి మూసీ ప్రమాషన్ ఇవ్వాలి అనుకున్నాము—ఇప్పుడు ప్రత్యేకంగా వీడికి కొన్ని ప్రశ్నలు ఇస్తాను—ఒక్క గంట సవి— ఆ పేజరు చూసి సెకండ్ ఫారంలోకి వెయించేస్తాను”

సీతాపతికి సంతోషం కలిగింది — “అలాగే మేషేరూ!” మధు అక్కడే ఒక బల్ల మీద కూర్చున్నాడు.

పాద్యార్థులు మధుకి తెల్ల కాయితం కలం రుస్తూ అన్నారు—“ నాలుగే ప్రశ్నలు. వీకేం భయంలేదు. తెలిసినంత వరకే రాయు.”

మధు ప్రశ్నలు చదివాడు. ఏమంత బోధ పడి నట్టు లేదు. అచ్చా చదివాడు—మూడోసారి చది వాడు, కాస్త దె బం వణింది—గే నా చెయ్య

కూలిన గోడలు

గలనవే దైర్యం వాడికి మొదటనుంచి ఉంది— వరండాలో పాద్యార్థులు సీతాపతితో మాట్లాడుతూ వింతున్నారు. సీతాపతి దగ్గరే సత్య వారాయణ, మదన గోపాలం కూర్చున్నారు.

మధు కాయితాలు పట్టుకుని నిలబడ్డాడు.

“రాశాను మేషేరూ!”

“అయిందా? ఇంకా ఏమన్నా రాస్తావేమో ఆలో చించుకోక పోయావా?”

“నాకింకా రాడంటే!”

నవ్వారు పాద్యార్థులు. “ఎంత ఖచ్చితంగా మాట్లాడుతాడంటే మీ వాడు?” అన్నారు సీతాపతి సుద్దేశ్యం— మధు రాసిన కాయితాలు ఆయన పైనుంచి క్రిందికి పడివేశారు—మేషేరూ మొహంలో సంతృప్తి కొట్టవచ్చినట్టే కనిపించింది అందరికీ.

“భేష్! మా స్కూలుకే అలంకారమండి మీ వాడు సెకండ్ ఫారంలో చేర్చుకుంటాం. ఆ పుస్తకాలే కొనండి.”

“చాలా సంతోషమంటే! ఎస్తాము” నమస్కారం చేసి వెనక్కి తిరిగాడు సీతాపతి—విజంగా సీతా పతికి చాలా సంతోషంగా ఉంది. మధు వరాయి

వాడే కాదుగా? వాడు అభివృద్ధిలోకి వెళ్ళేంటే తనకు సంతోషం కాదూ?

ఇంటి కెళ్ళే సరికి అప్పుడే భోంచేసి చావిట్లకి పంపిస్తాడు విశ్వనాథం — గోపాలం అందరికంటే ముందుగా పరుగెత్తుకు వెళ్ళి చేప్పేశాడు— “పెద నాన్నోయ్ మరేమో... మధుని.. సెకండ్ ఫారంలో వేసేశారు.” కడుపుబ్బు తీరి పోయి ఒగురుస్తూ నిలి బడ్డాడు.

“ఏడికావేలే. వెర్రి పెదవా! సెకండ్ ఫారంలో వెయ్యటం ఏమిటి?” పై తుండుతో చేతులు తుడు చుకుంటూ విధి గుమ్మం కేసి నడిచాడు విశ్వనాథం. —సీతాపతి ఎదురు వడ్డాడు—“ మధుని ప్రమా షన్ ఇచ్చి సెకండ్ ఫారంలో వేశారన్నయ్యా!”

విశ్వనాథం నొసలు చిట్టించాడు.

సవిన్రంగా చెప్పాడు సీతాపతి.

విశ్వనాథం మొహంలో రంగులు మారుతున్న సంగతి ఎవరూ పట్టించుకో లేదు — అప్పుడే గోపాలంద్వారా పంటింటి నే విసేసిన పార్వతి, సావిత్రి విన్నబోయారు—“ అమ్మా అయ్యా లేనివాడని జాతి వడ్డాడో ఏమిటో వంతులు ” బుగ్గలా నొక్కు కుంది సావిత్రి

“అంత పెద్ద చదువు ఎలా వచ్చిందబ్బా?” సత్యవారాయణ చదివిందాంటే సగవైనా చదివాడా శాశ్వతం అనట్టు చూసింది పార్వతి.

అంతా మాత్రం సంతోషమేమీ పైకి కన్పించేయకుండా తిరిగింది. మధుకేమిటో పిగ్గు పిగ్గుగా ఉంది. అమ్మమ్మని కానిలించుకొని మొహం దాచేసుకున్నాడు

ఎప్పుడూ అల్లరి చిల్లరిగా తిరిగే పెదవకి అన్ని తెలివితేటలెలా వచ్చాయని లోలోపల విసుపోతూ మధున వడ్డాడు విశ్వనాథం. మధుని సెకండ్ ఫారంలో చేర్చుకోవటం చాల అవమానకరంగా భావింపి బాధ పడ్డాడు.

“నన్ను ఫస్టు ఫారంలో చేర్చుకోరన్నావు. సెకండ్ ఫారంలోనే చేర్చుకున్నారా మామయ్యా?” అని మధు పెంకిగా అడిగేస్తాడేమోనని కొన్ని రోజులు తప్పుకుని తిరిగాడు కూడా. ఒక రోజు తనకై తనో కలగజేసుకొని అన్నాడు. “ ఒరేయ్! ఎక్కువ మార్కులు వచ్చాయని ఎగిరెగిరి పడకశ్రద్ధగా చదువుకో.”

పెద్ద మామయ్య అంత సామరస్యంగా మాట్లాడటం మధుకి విచిత్రంగా తోచింది.

కృష్ణున్ని కూడా ఫస్టు ఫారంలో చేర్చటానికి అప్ప గారు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాడని తెలుసుకున్న సీతాపతి అన్నాడు—“కృష్ణుడు చాలా తక్కువ స్థానం ధర్మంలో ఉన్నాడన్నయ్యా వాళ్ళి ఫస్టు ఫారంలో చేర్చినా తలకు మించిన బరువే అవుతుంది. ఈ ఏడా దికి శ్రద్ధగా చదివేస్తే కాస్త నయంగా ఉంటాడు. ఇన్నాళ్లూ మనం నిర్లక్ష్యం చేశాం ఇప్పుడు తొందరపడితే....”

“నీకు తెలిదు.వూరుకో. అందరిలో పాక్షికలిసి ఉంచు పోలేబొత్తిగా అతతయిగా తిరుగుతాడు.వచ్చే ఏడాదికి మధుగాడు ధర్మ ఫారంలోకి సోతోంటే అప్పుడా వీళ్ళి ఫస్టు ఫారంలో కూర్చోబెట్టేది?”

విశ్వనాథం తన ప్రయత్నాలు మానలేదు అంచం ఇచ్చి కృష్ణుణ్ణి ఫస్టు ఫారంలో చేర్చిన విషయం సీతాపతికి ఫప్పితే ఎవరికి తెలిదు

“నువ్వు ఇంకో తరగతిలోకి వెళ్లి పోతున్నావురా

“ఎమయ్యా! నా దగ్గర అప్పుతీసుకున్న డబ్బు వంపమని సాతిక ఉత్తరాలేసివా ఒక్కదానికన్న జూబు వ్రాయలేదే!”

“ఓ-సారి! క్షమించండి. మీకు జవాబు కావాలంటే అలా చెప్పారే? ఈ సారి ఉత్తరం వేస్తే మధు రిస్కేక్కుర్తు వెయ్యండి. తప్పకుండా బిచ్చాలు వ్రాస్తారు.

మధూ!" గోపాలం దిగులుగా అన్నాడు.

మధుకి కూడా దిగులుగానే ఉంది—“నిజంగా నాకాబాగా లేదురా మధనా! మనందరం ఒక్క తర గతిలోనే చదువుకుంటే చక్కగా ఉంటుంది. మరి నేను ఏం చెయ్యమరా?”

“పోనీలే. నన్ను మర్చిపోకుండా ఉంటావా మరి?”

“అదేమిటా గోపాలం? అలా మాట్లాడు తున్నావ్. నేను ఎక్కడ చదువుకున్నా నిజాన్తే ఉంటాను కదూ?”

“నాకు తెలిసి పాఠాలు అవి కూడా నీతో చెప్పిం కుంటున్నాను”

“నాకు తెలిస్తే అలాగే చెప్తాను. మనకి రాకపోతే చిన్న మామయ్య ఉన్నాడు కదా?”

మధూ మధుడు చాలా సేపు మాట్లాడుకు వ్చారు.

* * *

అందరూ దీపం చుట్టూ చేరి శ్రద్ధగానో అశ్ర ద్ధగానో చదువుకొంటున్నారు. నత్యనారాయణ ఇంగ్లీషు పద్యం కంఠతా పడుతున్నాడు. మార్యం నోట్సులో రాసుకుంటున్నాడు. గోపాలం శ్రమ అను కోకుండా మనస్సుని మంచి చేసుకుని సైన్సు పాఠాలు వల్లె వేస్తున్నాడు. మధు తెలివైన వాడని అందరూ అనుకున్న దగ్గర్నుంచీ కృష్ణుడు కూడా పుస్తకాలు తిరగియ్యటం వేర్చుకున్నాడు—మధు కూడా పలక మీద పిచ్చి పిచ్చి బొమ్మలు గీస్తూ కూర్చుంది.

మధు మాత్రం అందరికీ దూరంగా సుశీలకు కథలు చెప్పటంలో మునిగి పోయాడు—“ మరి చీకటి జీవాతం కథ అయిందిగా? ఇంకేం కథ కావాలి సుశీ?” అన్నాడు.

సుశీల ఏడు వేళ్ళ మాపించింది.

“ఏడుగురు రాజకుమారులు కథా అదే ఏకు భాగా ఇవ్వం కదూ? అయితే బాగా ఎను.”

“అనగా అనగా ఒక రాజుగారు ఉన్నారు. ఎక్కడ? వాళ్ళ పూర్వో—ఆ రాజుగారికి ఎంత మంది కొడుకులు? ఏడుగురు—”మాట్లాడలేని చెల్లెలు తరలైన కూడా తనే మాట్లాడుకుంటూ కథ ప్రారంభించాడు—“ ఒక రోజున....”

మధు బొమ్మలు గియ్యటం చాలించి నెమ్మదిగా మధు దగ్గరికి వచ్చి కూర్చుంది—“మరి ఆ రాజు గారికి కూతుళ్ళు లేరా బావా?”

“కూతుళ్ళు ఉంటే మాత్రం వేటికి వెళ్తారే మిటి?”

“అయితే చెప్పు.”

“ఒక రోజున రాజుగారు కొడుకులందరినీలిచి— “మనకి కూర వండుకోవడానికి ఏమీ లేవు అబ్బా యిలూ! మీరు తొందరగా వెళ్లి ఏదైనా తెచ్చి పెట్టండి. వండుతాను.” అని చెప్పింది.”

“అవును నాకు తెలుసుబావా! అప్పుడు చేపలు వస్తాయి కదూ?” మధు కుతూహలంగా అంది.

సుశీల మధు చేతిమీద చెయ్యి వేసి ప్రాణేయ పూర్వకంగా చూసింది—మధు సుధా మాట్లాడు కొంటూ తన ఉనికి మర్చి పోయాడేమోనని సుశీల ఆరాటం! మధు సుశీల మొహంలోకి చూస్తూ అన్నాడు—“కథ నీకే చెప్పన్నాను సుశీ! సుధకి కాదు”

సుధకి కోపం వచ్చింది—బుంగమూతి పెట్టు కొని దూరంగా జరిగింది—“నాకేం చెప్పక్కర్లా!”

“నువ్వేం వినక్కర్లా— అనలు నీకు నేను చెప్తే కదా? మరేమో సుశీ! అప్పుడు....అంతవరకూ వచ్చిందబ్బా.... రాజుగారికి కొడుకులని చెప్పాను కదూ

మధు ఉండబట్టలేక పోయింది—“అది చెప్పే శావు. రాజుగారు కూర తెప్పనలా?” అనేసింది.

“అవునవును. అప్పుడేమో... ఏడుగురు రాజ కుమారులు....”

పార్వతి హడావిడిగా చాచిట్లోకి వచ్చింది. పిల్లలు రణగణ ధ్వనిలా అరుచుకొంటున్నారు..

“పదమూడు పద్నాలుగులు మాట ఎనబై రెండు. పద్నాలుగు పద్నాలుగులు మాట తొంబై ఆరు. మాట తొంబై...ఆరు.”

“ట్యంకిట్ ట్యంకిట్ లిటిల్ స్టార్! చూ ఐ వండర్ వాల్ యు ఆర్ ట్యంకిట్ ట్యంకిట్....”

“దమ్మడు అకోక వక్రవర్తి బౌద్ధ బిక్ కులను అన్యాయించెను. కళింగయుద్ధానంతరము....”

“విమానము పక్షివలె ఎగురును. విమానము యొక్క రెక్కలు బోలుగా గాలి పోసుకొనుటకు వీలుగా చేయబడియుండును. విమానము యొక్క....”

“రాజకుమారులందరూ చాలా క్షుద్ధులై కదూ పాపం వాళ్ళకి అప్పుడు ఏడు చేపలు దొరికాయి..”

ఒక్క మధు తప్పితే అందరూ చదువుకుంటు వ్చారు. పార్వతి మధు దగ్గరికి వచ్చింది—“దుకాణానికి వెళ్లి శీరు ఉప్పు తీసుకురా! తీరా ఇప్పుడు చూశాను. ఉప్పు నిండుకొంది. మీ మామయ్య

భార్య భర్తతో : నిన్న మనము వెళ్లిన పెల్లిలో మీరు ఆ పచ్చచీర కట్టుకున్న అమ్మాయిని అలా తడకంగా చూశా

రేమిటి సంగతి?

భర్త : అబ్బే! ఏమిలేదు. ఆ అమ్మాయి మెల్లో ఉన్న నెక్లెను నీకు చేయించుదామని.

ఆర్. (శినివో (సికింద్రబాదు)

భోజనానికి వస్తున్నారు.”—మధు కథ ఆపేసి పార్వతి కేసి చూశాడు.

“ఎవరయినా జతంపు అత్తా! కలిసివెళ్తాం.”

“వాళ్ళంతాచదువుకొంటున్నారు. ఎలా వస్తారు?”

“ఇప్పుడే వచ్చేస్తాం కదా?”

“అలా కుదరదు గాని నువ్వు వెళ్లి రా!”

“నేను వెళ్ళను.”—మధుకి కోపం వచ్చింది.

“వెళ్ళనూ?”

“ఎలాగేమిటి? బాగాచీకటిపడిపోయింది. దుకాణం బోలెడు దూరం. గోపాలాన్ని వంపు.”

“తానువెళ్ళ కోతి వనమంతా చేరిసిందట. నువ్వు దర్జాగా కూర్చుని వాళ్ళనికూడా చదువుకోవద్దంటావు కదూ?”

సూర్యం పుస్తకం మూసేస్తూ అన్నాడు — “నేను వెళ్తా నత్తా! డబ్బలియ్య!”

“నీ తమ్మునిగా టెంకి తనం ఏమిటి? నేనుచెప్పే నని కూడా లేకుండా భీష్మించుకు కూర్చున్నాడు. వెళ్ళ కేం చేస్తాడో నేనూ చూస్తాను.”

పార్వతి గిరుక్కున తిరిగి లోపలికి వెళ్లి పోయింది.

మధు లెక్కే లేనట్టు తిరిగి కథలోకి వెళ్లిపోయా డు—“రాజకుమారులందరూ నేమో చేపల్ని ఎండ

వేశారు. అప్పుడు....”

మధుకో ధర్మ సందేహం వచ్చింది—“రాణి గారి కూర వండడా బావా?”

మధుకేసి చూశాడు మధు—వాడికేం తోచలేదు. కథలో ప్రశ్నలు వేస్తే ఎలా—“అంతకు ముందే రాజుగారు మంచి వంకాయలు తెచ్చి రాణిగారికి ఇచ్చి వేశారు. రాణిగారు కూర కూడా వండేసింది.”

“ఒరేయ్ మధూ!”

మధు ఉరిక్కి పడ్డాడు.

“ఆ కబుర్లు కట్టి పెట్టి లేచిరారా!”

విశ్వనాథం స్నానం చేసినప్పి ఒళ్ళు తడుచుకొంటూ— విలబడ్డాడు—“ఉప్పు తెప్పించే వెళ్ళనన్నావట ?”

పార్వతి గుమ్మంలో హుందాగా విలబడి ఉంది. “వెళ్ళ కేంవస్తాడు? డబ్బులూ సంపీ ఇలావడెయ్”

విశ్వనాథం గర్జనతో మధు కొంత జంకాడు. “మధూ!” మందరమ్మ గారు మృదువుగా పిలిచింది.

“సికేం భయంలేదు వెళ్లిరా. లేమరి.” అనిడి మాటల్లో రహస్యమైన మందలింపు—సున్నితమైన ఆజ్ఞానా ఇమిడి ఉన్నాయి. మధు చటుక్కున తేలి విలబడ్డాడు. మాట్లాడకుండా సంపీ డబ్బులూ తీసు కున్నాడు.

“వెంకి వెధవా! నీకేదైనా పని చెప్పాలంటే పెద్ద తతంగం జరగాలన్న మాట. నిన్నే లొంగిదియ్యలేకపోతే వేనెండుకూరా?” అహంకారం ప్రదర్శించాడు విశ్వ నాథం. మధు కనితో నిర్భయంగా—“నాకేం భయ మా? ఒక్క చిటికెతో తెచ్చేస్తాను. సత్తిగాడు, కిష్టిగాడు అయితే పిరికి వెధవలు. వాళ్ళని ఒక్కొక్కనీ వెళ్లి రమ్మను చూద్దాం.” అనేసి బాణంలా దూసుకు పోయాడు.

“చూశారా? వెళ్ళేవాడు వెళ్ళకూడదూ? సత్తి గాడు సత్తిగాడు అంటూ వాళ్ళే ఏడిపించని సుడియ లేదు. ■ మధుని తన్నిన వాడు తప్పినట్టే ఉంటాడు. ఎంత చిన్నతనం అయితే మాత్రం ఏమిటా మొండి బ్రతుకు?” పార్వతి రుసరుస లాడింది.

తన ఎదురుగానే మధు అంత నిర్లక్ష్యంగా మాట్లాడి పరుగెత్తుటంతో విశ్వనాథం పెద్దరికం చిచ్చుతోయింది. మధు ఎప్పటికప్పుడు ఇంట్లో పిల్లల్ని ఏడిపించటం— పెద్ద వాళ్ళంటే భయంభక్తి లేకుండా ధిక్కరించటం— కింద పడ్డా మీదివాడినే నన్నట్టు కబుర్లు చెప్పటం విశ్వ నాథానికి ఒళ్ళు మండిస్తూనే ఉన్నాయి. అందుకే అల్లుణ్ణి ఒంచి మంచి మార్గంలోనికి తేవటానికి కంకణం కట్టు కున్నాడు.

“రానీ వెధవని” పళ్ళ నూరుకున్నాడు. అప్పటికి గాని పార్వతికి తృప్తి కలగ లేదు.

ఇంట్లో వస్తువులేవైనా అయిపోతే వెంటనే తెప్పించటం — ఎక్కడివక్కడ సర్దుటం లాంటి పనులు సానిత్రే చేస్తుంది—కాని మళ్ళా సానిత్రీ కూతుర్ని కని పురిటిమంచం మీద కూర్చోవటంతో పార్వతే కాస్త శ్రద్ధ చెయ్యాలి వచ్చింది. సరిగ్గా వంట చేసే ముందే పుల్లి పాయలు లేపని— దీపాలు వెలిగించే ముందు కిరసనాయిలు లేదని — అన్నాలకు వచ్చేస్తాంటే నెయ్యి నిండుకుందని—దేనికీ ఓ దానికి పాడాపుడి వడుతూ కనిపించిన వాళ్ళనల్లా దుకాణానికి పంపేస్తుంది. ఆ కంగారుతో మధు లాంటి వాడు నసేమిరా వెళ్ళనని మొండికేస్తే

26-6-64 ఆంధ్రసాహిత్యచరిత్రక

29

ఆనందం కావాలా?

అధ్యుత పోషకద్రవ్యములు బ్రహ్మాండంగా నష్టించి కేవలమందల చిన్నకథలున్న గొప్పపుస్తకం వెల 3 50 పైబిసెనులు పరిమళాలు, విలాస వస్తువులు వివిధ మందులు, ఎన్నోరకాలు, సులభంగా చేసే మార్గాలు ఈ 50 జీవిత రహస్యాలు మీ దాంపత్యము జీవితానికి వెంటనే తెలుసుకోదగ్గ అనేక కామసూత్రాలు ఈ 350 అమృత రహస్యాలు వ్యాపారదార్థానికే మంచి లాభాలతో ధనసంపాదనకు అనేక కౌశ్లధారులు ఈ 6 00 పోషక ఖర్చుచితం క్రింది ఎద్రస్సుకు వ్రాస్తే మీ కు కౌశలీనని వి పి బోస్టులో పంపబడును

దేశసేవ ప్రచురణలు, ఏలూరు. ఆంధ్ర.

త ర చు గా మూత్ర విసర్జన

చక్కెరతోగాని, చక్కెర లేకుండాగని తరచుగా మూత్రము వెలువడుట విక్సిరి (నూరదకరమైన చిహ్నము). శరీరాన్ని గుర్తు చేయడం కాకుండా ఈ వ్యాధి, తన బంధంలో చిక్కినవారిని అరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నుని చేయును. సదమదశలో, శరీరక, మానసిక శ్రమలకు యిచ్చగించకుండుట, నడుములో నొప్పి, చూపుమాంధ్యము, తొడలో తిమ్మిరి, నరిముల బలహీనతతో ఈ వ్యాధి పొడచూపును. పై లక్షణములతో కూడిన వ్యాధికి వెంటనే తగిన చికిత్స చేయించుకొని చికిత్స అధికదానం, ఆకలి, గొంతు, నోరు ఎండుట, దురదలు, కాళ్ళలో పగుళ్ళు, తూకం అగ్గడం, శరీరమంతా పొట్టు, కీళ్ళనొప్పులు, కంటిపిరలు క్షయ, గడ్డలు, రాపపుండ్లు, ఇల్లీ, భయంకర బాధా కరమైన వ్యాధులు ఎన్నో సంభవించుచును

“వీన్ ఛార్జ్” మూత్రం వాడి అనేక వేల మంది తమ బాధలనుండి విమోచింపి మృత్యు శతాశ్రమునుండి రక్షింపబడిరి. “వీన్ ఛార్జ్” శాస్త్రీయ పద్ధతులపై ప్రాచీన యూవాని వైద్య విధానం (నకారం అమూల్య జ్ఞానం) శాకాహారముల, స్వాభావిక క్షారముల సారముతో తయారై వి. “అమిత దాహము, మూత్రం చక్కెర తగ్గి పలుమారు మూత్ర విసర నచేయు అవసరము లేక 3 రోజులలోనే మీకు వారా భాగము నివారణ యగును. కొద్ది రోజులలోనే మీకు సగానికిపైగా వ్యవస్థ చేకూరినట్లు వినించును “వీన్ ఛార్జ్” కొద్ది వ్యయముతో సుఖముగా, తేలికగా, సేవించవచ్చును. దీనికి ప్రత్యేక పథ్యములేదు. నిరాహార ముతోనుండి ఆవసరంలేదు. రోగులు పుష్టి కరమైన ఆహారము తినేందుకై ఇదివరకటికంటే ఎక్కువ తక్కువ ఆహార పదార్థములు తీసికొనవచ్చును. విసరములగు ఇంగ్లీషు కరవ తములు అడిగినవారికి ఉచితముగా పంపబడును. 50 బిళ్లల ఖరీదు రు. 8—75 న. పై. మాత్రమే. పోస్టేజీ నిమిత్తం రు. 1—20 న. పై. అదనం. (ఒకేసారి రెండు) అంతకుపైగా సీసాల తీసికొన్నచో పోస్టేజీ ఉచితం.

VENUS LABORATORIES (PWA)
P.O. BOX 587, CALCUTTA-I

కూలిన గోడలు

ముగిదితో ఫిర్యాదు చేసి మరి పొదిస్తుంది. మధు వెళ్లి అరిగంటపై వే అయింది. పెరుగుతో ఉప్పు వేసుకునే అంబాలు లేవి విశ్వవాదం భోజనం కూడా చేసి లేచాడు. “వెదగే ఎక్కడ చోద్యంమాస్తూ విలబడ్డాడో!” “ఇంతసేపు రాతేదీచి పిడు? ఏమైంది చెప్పి?” సుందరమ్మ గారు ఆత్మతగా విధి గుమ్మంకేసి వెళ్లి సరికి మధు నంచి ఈడుస్తూ—కాలు కుంటుతూ బాధపడుతున్నవాడిలా నడిచి రావటం కన్పించింది. సుందరమ్మగారు కంగారుగా చీడలు దిగి వెళ్లింది. —“ఏమైంది బాబూ? కుంటుతున్నావ్. ఏమైందిరా?” మనవడి చేతిలో నంచి అందుకుని వాడి రెక్క పట్టు కొంది— “చీకట్లో కన్పించలేదు అమ్మమ్మా! గుర్ర బృంధి వచ్చేస్తోంటే గబుక్కుని తప్పుకోపోయి రాలి పొడ వడ్డాను.” “అయ్యో! దెబ్బలేనా తగిలాయేమిటా?” మధు కుడి కాలు చూపించాడు చీకట్లో అంత బాగా కన్పించక పోయినా సుందరమ్మ చేతికి మధు మోకాలి పొడ కొట్టుకు పోయిన చీకట్లో తడిగా తగిలింది—“అమ్మో నెత్తురే! తోనలికి పడ. బాగా చూస్తాను ఈ చీకట్లో ఎక్కడ వడ్డావురా వాయనా” “అమ్మమ్మా!” భయంగా అన్నాడు మధు— “ఉప్పు ఒలిగి పోతే ఎత్తి తీసుకు వచ్చాను. దుమ్ము కలిసి పోయింది అమ్మమ్మా!” “పోతే పోయిందీలే వెదగ ఉప్పు అసలా బండి కిందనడి తే ఏమై పోయిందో కదా? ముందు రోపలికి పడ” నెమ్మదిగా మనవణ్ణి చీడలు ఎక్కించింది సుందరమ్మగారు “ఏంరా అప్పుడే వచ్చావ్? ఇంకో గంట అడుకోలేక పోయావా?” విశ్వవాదం కలుపుగా అన్నాడు. మధు బెదిరి సుందరమ్మ గారి చెయ్యి పట్టుకున్నాడు. ఆవిడ కోపంగా అంది—“చాల్సేవారుకో. బండి కింద పడబోయి ప్రాణాలు దక్కించుకోని వస్తే అలలాడుతున్నాడా? మోకాలంతా చెక్కు లేచి పోయింది. పడదలా నెత్తురు కారుతూంటే కుంటు కుంటూ వచ్చాడు” విశ్వవాదం వెలుకారంగా అన్నాడు—“నేలనిరాద కాళ్ళు మోపి నడిస్తేగా? కన్ను మిన్నూ కానకుండా గంతులేస్తే ఏమవుతుంది మరి?—బుద్ధి మంతుడిలా వించున్నావుగాని ఆ ఉప్పు ముందు మీ అత్తకిచ్చిరా!” “ఉప్పు దారిలో ఒలికి పోతే ఎత్తాడట దుమ్ము కలిసి పోయింది రేపాద్దున్నే మార్గం తెస్తాడు” విశ్వవాదానికి చాలా కోపం వచ్చింది. మధుని దగ్గరికి లాగి జాట్టు గుంజతూ అడిగాడు—“విజం చెప్పు విన్నే పంపినవి కోపంతో ఉన్నారో దుమ్ము కలుపుకొచ్చావు కదూ? అవునా మాట్లాడవే?” “కాదు..మామయ్యా! పడి..పోయాను.” “చీ! అబద్ధం వెదవా!” విశ్వవాదం గంటిన గెంటుకి మధు వెళ్లికిలా నడి తల నేలకు కొట్టుకున్నాడు మార్గం చుట్టుకున్న లేచి తమ్ముణ్ణి లేపదియ్యబోతే మధు కెళ్ళిమని అరిచాడు, మార్గం చెయ్యి మధు మోకాలి మీద రాసుకుంది అరిచేతి మేర చెక్కువూడిన మోకాలు ఎర్రగా రక్తం చిమ్ముతోంది. మధు బట్టలూ ఒళ్ళూ దుమ్ము కొట్టుకు పోయాయి.

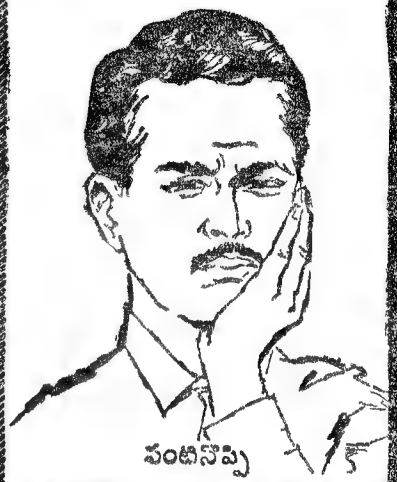
సుందరమ్మగారు ఇక ఓర్పు చూపించలేక పోయింది—కొడుకుకేసి చూస్తూ తీక్షణంగా అంది: “ఇలా చీటికి మాటికి చావగొడుతూంటే వాడు ఉంటాడనుకున్నావా? చస్తాడనుకున్నావా? నీకంత కంటకింపుగా ఉంటే చెప్పు కూడదూ? అడుక్కు నైనా తింటాడు. పుట్టెడు చీకట్లో పసివాణ్ణి పంపింది గాక పైగా కొట్టటం ఒకటా? నేను బ్రతికే ఉన్నానన్న బుద్ధి ఏమైనా ఉంటే ఇలా చేస్తావా?” తీరా మధుని గెంటాక విశ్వవాదం కాస్త కంగారు పడక పోలేదు ముఖ్యంగా తల్లి గొడవ చేస్తుందనే జడేశాడు—మధు గాడి మోకాలు విజంగినే చెక్కు వూడి రక్తం కారడం చూశాడు. అయినా తన పాత పాలు కప్ప పుచ్చుకొంటూ నిర్లక్ష్యంగా అన్నాడు. —“ఎదురు తిరిగి జవాబు చెప్పటానికి లేచి పసి తనం పనులు చేయటానికే వస్తుందా? చీకట్లో వెన్నెత్త—పని తగిలే చేసుకోవద్దంటావా?” సుందరమ్మగారికి కొడుకు మీద అసహ్యం నుంచు కువచ్చింది—“ఇంట్లో తింటున్నది వాడొక్కడేనా? దిక్కులేవి వాడనా వాణ్ణి పంపావు? పోసి కాస్త పెద్దవాడు మార్గం వెన్నెత్తంటే వాణ్ణి వెళ్ళనివ్వ కూడదూ? డప్పు లేవటమా కావలసింది? పసి వెదగమీద పంతం వట్టుడమా?—కొడితే కొడుకు వాడా? తిడితే తిడుతున్నాడా? వాడిం పాపం చేసు కున్నాడని మీకందరికీ ద్వేషం?” విశ్వవాదం వ్యంగ్యంగా అన్నాడు—“పుణ్యానికి పోతే పాపం ఎదురైందట. వాడికి కాస్త భయ భక్తులు నేర్పరామనుకొంటే నీ నిష్కారాలు బాగానే ఉన్నాయి అయితే ఇక మనవాడు బాగుపడకట్టే.” “ఫాతే పోతాళ్లే” సుందరమ్మ గారికి ఎన్నడూ రాని కోపం వచ్చింది—“నీ పేతుల్లో వాడు ప్రాణాలు పడలకుండా ఉంటే చాలు నువ్వు పుణ్యానికి పోవద్దు. నేను నిష్కారాలూ అనిపిస్తా” విశ్వవాదం నిమిరగా గది తలుపులు తోసుకుని వెళ్లి పోయాడు సుందరమ్మ కోడళ్ళమీద పేరుకుంటున్న కోపం అసహ్యం మిలితం చేస్తూ అంది—“ఏళ్ళ తరబడి కాపరాలు చేస్తున్నారు—నీరుకు అయిందో—నీ నరుకు ఉందో వేళ వట్టుకు చుసుకోవటం లేదు గదా? ముఠా రాణిల్లా జరిగిపోతోంటే తంటాలు పడటం ఏం ఇర్కా? నోరు తెరిస్తే నాది తప్పు అత్త అరిస్తేగాని కొడలి కొంటితనం కన్పించడం” “ఇది మరి బాగుంది మధ్య మా మీద నిరుచుకు పడటం ఏమిటి? మీ అంత నేర్పుగా ఓర్పుగా నంసారాలు చక్క దిద్దుకోలేక పోయినా ఎలాగో ఉడకే సుకు తినకపోము మీ తరం గడిచి పోయిందిగా?” ఎవరెలా ఏడిస్తే మీకెందుకు? మా ఇష్టం మోది. అడగటానికి నువ్వెవరని? అన్నట్టే మాట్లాడింది పార్వతి. చిలికి చిలికి గాలి వానే అయింది. అత్తా కోడళ్ళ మధ్య మధ్య పెద్ద మర్కడే జరిగింది. సుందరమ్మగారు అన్నం తినబుద్ధి కాక పడుకుంది. కాళి దెబ్బతో రెండు రోజులు మధు మంచం దిగలేకపోయాడు కాలంతా వాని కొద్దిగా జ్వరం కూడా తగిలింది. ఆ విషయం ఇంట్లో ఎవ్వరూ పట్టించుకోనూ లేదు—మధుకిలా ఉందని సుందరమ్మగారెవరి దగ్గరా అననూ లేదు. నాలుగు రోజులు ఆవిడే గచ్చాకు పుచ్చాకు సూరి మనవడి కాలికి కట్టుకట్టింది. (నవ్వం)

తలనొప్పి

నడుమునొప్పి

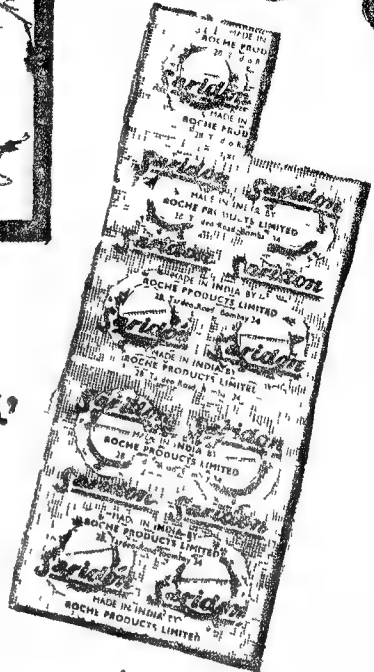
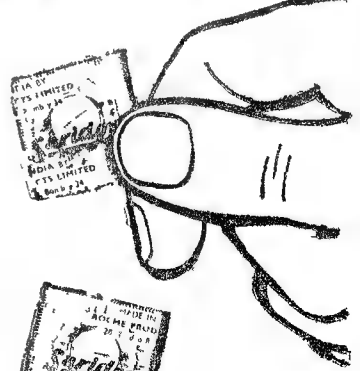
వంటినొప్పి

'బిహిష్టు రోజులలో' నొప్పి

జలుము

ఒకే ఒక సారిడన్ 'రోష్'

నొప్పులను పోగొట్టును!

నొప్పిని పోగొట్టును, సెదదెర్పును, నవ్వుతాహమును కలిగించును

వొప్పికి ఉపశమనకారిగా ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిగాంచిన సారిడన్ వొప్పులనుండి త్వరితముగా, నిరపాయముగా మరియు నిశ్చయముగా ఉపశమనము కలిగించును. జంబోనొప్పి, వంటినొప్పి, ఒంటినొప్పి, జ్వర చిహ్నములు మరియు జలుబులకు, సారిడన్ వేనుకోండి. పెద్దవారికి ఒక చిల్ల పూర్తియైన హెతాదు. పిల్లలకు $\frac{1}{2}$ నుండి $\frac{1}{4}$ చిల్ల వరకు చాలును.

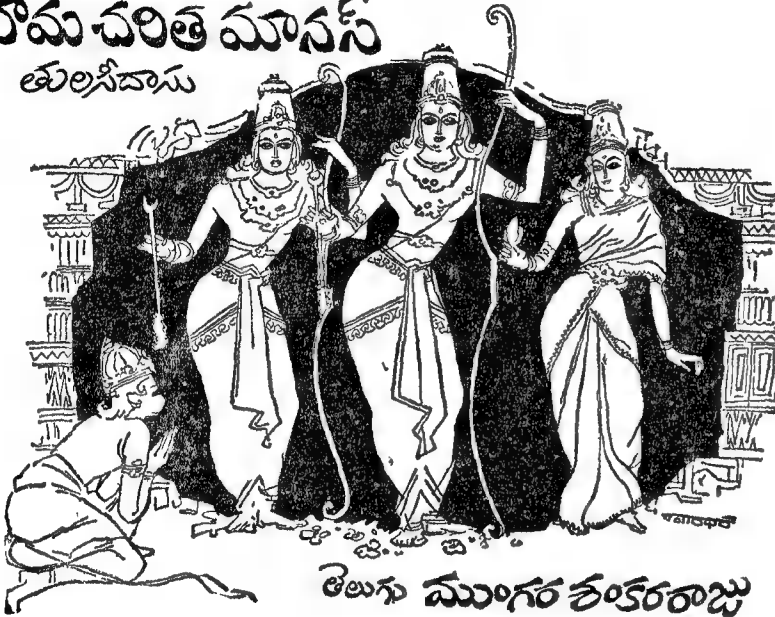
'రోష్' తయారు
పత్తెక డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: వాల్టాన్ లిమిటెడ్

ఒకే సారిడన్ చిల్ల చాలును
ఒక చిల్ల అగ్రిదు 13 సం. సైన

FWTVT-1845

రామచరిత్ర మానస తలసీదాసు

తెలుగు ముంగర శంకరాబ్బ

37

లవణాసురుని తమ్ముడు కైటభుడు మూడు వేల మంది జాతుధాన యోధులతో యెత్తి వచ్చి సాకేత సేవపై విరుచుక పడెను. కైటభుడు కాలని వలె విక్రమించి శూలముతో యూపకేతుని క్రింద బడునట్లు చేసి రణ గర్జన చేసెను. శూలా పాతుడై పడిన సోదరుని గాంచి— వైరి దుర్వార గర్వ నిర్వారణ కుశలుడగు సుభాపాదు పరాక్రమించి మూడు వేల బాణములతో ముక్కర సమూహము— తుత్తు నియలగునట్లు ఖండించి, ఒక్క విశాస్త్రముతో కైటభుని పూర్వము గాఢముగా కొట్టెను. మూర్ఛనుండి లేచిన లవణుడు కైటభుని రథముపై వెట్టుకొని గృహోన్ముఖుడాయెను.

కైటభుడొక మూర్ఛనుండి లేచి యుద్ధము విరమించి పంధి చేసుకొనుట శ్రయస్కరమని అప్పుకు బోధించెను. యుద్ధోచ్ఛ్వాది లవణుడు సోదరుని హేతు గర్హించి వైరి బలమును యము నముతో త్రొక్కివేసెదనని వీరములు పలికెను. మరు దినము లవణుడు సోదరునితో సుతులతో దనుజ బలముతో శస్త్రాస్త్రములతో వ్యందన మధిష్టించి రోష వేకుడై రణక్షోణికి వచ్చెను.

ఇటువైపు యూపకేతు సుభాపాలు సమర నేపథ్యములై రాక్షసుల నెదుర్కొనిరి. గరుడా ! రఘు బలమునకు రాక్షస దళమునకు దివారాతములు నంకుల సమరము జరిగెను. హోరాహోరి బాహుబాహు భయంకర యుద్ధ మాయెను. దేవతలు కిన్నరలు గరుడులు నరాలు భయాశ్చర్యములతో ■ తుముల సంగ్రామమును వీక్షించుచుండిరి. క్షత నిహతుల రుధిరధారలతో ఖండిత సైనిక కాయములతో ఆర్తల ఆక్రందనలతో రణాంగణము భభ్రమముగా నుండెను.

రక్ష వీరుడు రోషస్వగుడై— కాలాంత కుని వలె బిల్వార్చి, శివుని స్మరించి, త్రిశూలముతో శత్రువునాని పక్షము గురిమ్రాచుకొట్టెను.

ఆ శూలాపతికి లక్ష్మణానుజుడు గిరగిర తిరిగి నేల కొరిగెను. దేవ సూతుడుంత కత్తి పైకెత్తి శత్రుఘ్ను శరీరమును ముక్కలుగా నరుకుటకై ముందుకు దూకెను. ఇంతలో సుభాపాదు ఆ దుష్టుని దుండగము పసిగట్టి— రోషోగ్రుడై పండ్లు పలుకుగిటి ఒక్క దూకుతో వాని రథముపై బడి, వాని హయ రథములను నుగ్గుచేసి విరధుడగునట్లొనర్చెను.

శత్రుఘ్నుడింతలో తేరుకొని, పైకి లేచి రోష కషాయత నేత్రుడై, రఘువీరుడిచ్చి యుండిన రెండు మహాస్త్రములు పంధించి, ప్రభును స్మరించి, మంత్రించి మధుమానుషైవ్రయోగించెను. ఆశర ద్వయము శిఖా జ్వాలలతో పయవించి లవణాసురుని దాకి వాని శరీరమును ముక్కలు ముక్కలుగా త్రెగగట్టి హతమార్చెను. దైత్య వాధుడు ధర్మతుడై ధరాతలమున కొరుగుట కైటభుడు చూచెను. వాడు రోషోగ్రుడై ఒక మహా వృక్షమును పెకలించుకొని శత్రుఘ్నునిపై కురికెను. సుభాపాదు వాని గవనమున కడ్డువచ్చి, నూరు బాణములు ఏక ముహూర్తమున వదలి వృక్షమును, కైటభుని బాహువులను పిమ్మట వాని మహా కాయమును క్రమముగా ఖండించి వేల బడగొట్టెను. ఇవిధముగా శత్రుఘ్నుడు లోక కంటకులగు లవణ కైటభులను నిర్మించి శంఖ ధ్వనము చేసెను.

దేవతాగణము దుందుభులు మ్రోగించి శత్రు హృదయపై మమన వర్షము కురిపించిరి. ఇంద్ర బృహస్పతులాది స్వర్లోక వాసులు క్రిందికి దిగివచ్చి శత్రుఘ్నుని అతని పుత్రులను అనేక రీతుల స్తుతించిరి. దేవ బృంద మవల నుండి సాకేతపురికి పోయి రామాదులకు లవణాసురుని చావు సంగతి తెలియజేసి సకల లోకవాసులకు సంతోషము కలుగ జేసిరి.

శత్రుఘ్నుడుకొడ లవణుని రాజ్యము రెండుగా చేసి, మధుర పట్టణమునకు సుభాపాదు, విశ్వనాథికి యూపకేతుని రాజ్యగా చేసెను.

రామానుజుడు కఠినయ దీపములచట ఉండి, కుమారులను సీతపరులై ధర్మ సమ్మతముగా రాజ్యము చేయుచుండుడని ఆశీర్వదించి, దిగ్విజయార్థమై యజ్ఞాశ్రమము వెంట బయలు దేరెను. విజయ మాచకముగా శంఖారావము చేసి, యమునకు భక్తితో శద్ధాంజలి పుటించి సాకేతాస్త్రస్వన్న సంరంభోత్సాహముతో దక్షిణ దిశకు వ్రస్తానము కొనిచెను.

కుశలవులు గుర్రమును

పట్టుకొనుట

హవనాశ్రమము నిరాటంకముగా నానా దేశముల ద్రిమ్మరుచూ వాల్మీకి మహర్షి నివసించు వనప్రాంతము చేరుకొనెను. అప్పుడా వనభూములందు సంచరించు చుండిన లవకుళులు ■ గుర్రమును చూచుట తలస్పించెను.

లవకుళులు సీతాదేవి కుమారులు, ముని పల్లెలో పుట్టి మహర్షి వద్ద శస్త్రము శాస్త్రము నకు సంబంధించిన సకల విద్యలు అభ్యసించిన ప్రవర్త మానులు వారు. రవికుల సంజాతంగుల రాకుమారులు మార్కంధేయ వలె తేజోవంతులై బల పరాక్రమములతో శోభించుచుండిరి. అప్పుడచ్చటికి వచ్చిన అందమగు హవనాశ్రమముపై ఆకిశోరుల దృష్టి పడెను. లవకుళులు దాని లలాటము నున్న తేజా పత్రము కుతూహలముతో చదుపుకొనిరి. ఆ పైన బాలకులు ఉత్సాహముతో గుర్రమును పట్టుకొని, దానిని ఒక చెట్టుకు కట్టి యేమి జరుగునో చూతమని విల్లంబులు తీసుకొని నిలబడిరి.

అరుచిదేవేల మంది అయోధ్య భటులు శత్రుము సమసరించి వెంటవచ్చు చుండిరి. ఇద్దరు బాలురు యజ్ఞాశ్రమము చెట్టుకు కట్టి, విల్లంబులతో నిలబడి యుండుట చూచి ఆశ్చర్యపడిరి. వారి పిల్లలను చూచి కినుక వహించక ముచ్చట పడి సైమతో— “బాలకులారా ! మీ ఎంటి తేజోవంతులను కవిన తల్లిదండ్రులెవరో ధన్యుల. ఈ గుర్రము నెందుకు పట్టుకొంటిరి ! ఇది యజ్ఞాశ్రమము. మీబోటి పిల్లలు దాని బోలికి పోతగదు. గుర్రమును వదలిపెట్టి ఇంటికి పోయి ఆడుకొనుడు—” అని పలికిరి.

సాధుపూర్వకమైన సైనికుల సంభాషణ సరళి గావించి తాపన బాలురు వివేదించిరి— వారంతల రక్షక భటాళిని లక్షించి— “భటులారా ! మీరు సైనికులు, వీరులు, పైగా క్షత్రియులు అది గాక యుద్ధాపేక్షలో అశ్రమము వెంట వచ్చితిరి. మీ ఎంటి సమర వీరులు ఇట్లు భిక్షుటనకు దిగుట సిగ్గు చేలు కదా ! ఈ భూమండలము నిర్వీర్యమైనదని భావించి గుర్రమునుకు పట్టుము గట్టి దేశము మీదికి వదలి వచ్చిపట్టునైది. బాగున్నది మీ ఆలోచన !” అని పలికి పరిహాసించిరి.

కుమారుల మాటలు భటులకు కోపవశమైపించెను. పిరంత ! పిరి బలమెంత ! వీరు భంజిపెట్టడమెంత ! అని భావించి సైనికులు ■ రాస్కార భావముతో గుర్రమును విడిపించుకొని పోవుటకై ముందుకు వచ్చిరి. వీరుల వైఖరికి లచ్చుచిచ్చుగ నల్లకొని, చూడకైన బాణములు

43

నీళ్లున్న ప్రక్కపించి, వారర మూకను వేయి విధముల నొప్పించి, పైన్యమును చిందర వందర చేసి, భరతుని గదా ఘాతముతో ప్రహరించి భూమిపై బడునట్లు చేసిరి. దాశరథి దండు క్షతహతమై, దిమ్మ తిరిగి, దిక్కు తోచక తిరోగమించి పారిపోయెను.

తండ్రి తనయుల సమాగమము

అట్లు బాలురకు పరాజ్ఞులుపై పారిపోయి వచ్చిన పదాతులు రఘు ప్రవరుని సందించి — “ప్రభూ ! సోదరులు సేనా సమేతముగా నను రాంగణమున సామ్యస్థితిల్లిరి.” అని మూడు ముక్కలతో ముక్త సరిగా చెప్పి ముఖములు దించు కొనిరి. అనంతర వార్తకు అవధేకుని మనస్సు క్షోభించెను. వివేష కాల మతడు నిశ్చేతనడై నిలబడి పోయెను. మరుక్షణమే తెప్పరిల్లకొని మఖ మంటనము వదలి, సీతాపతి సేనా సమేతముగా సత్వర ప్రయాణము సాగించి సమర క్షేత్రే నవహించెను.

యుద్ధ రంగము భీభత్సపై హృదయ విధారకముగా కన్నులై ను. ఖండితమై కుప్ప తిప్పలుగా పడి యున్న రథాశ్విదజ కోటిని, హతమై యున్న సేనా నికాయమును, క్షతమై మూల్కాచున్న భటులమును, తెలివి కోల్పోయి నెత్తులు బడియున్న లక్షలాది భరత శత్రువలల దీనస్థితి గాంచి అవధేకుని హృదయము క్షోభించి వికలశలక మాయెను. దాశరథి అంతట దీనస్వరముతో ఓ మగ్నా ! ఓ విభీషణా ! ఓ హనుమా ! ఓ జాంబవంతా ! ఓ శత్రుహ్నా ! అని పేరు పేరున ప్రియ జనులను పిలిచెను. అమృత తుల్యమగు ప్రభువు కంఠ ధ్వని చెవుల సొకగానే భూమిపై పడియుండిన స్వామి సోదరులు, సఖులు, పై నికులు నిద్రనుండి మేల్కొని వట్లు పైకి లేచి వరుగు వరుగున వచ్చి — ప్రభువుకు ప్రణామిల్లిరి. పిమ్మట సీతాపతి సోదర సేనా పరి పుత్తుడై అక్కడ నుండి కుశలవులు ఉన్న వోటికి వచ్చెను.

తేజోవంతులు దృతిమంతులగు కుమారులను కూడగనే స్వామి స్వంతము సంతోషాశ్చర్యముతో మునిగి తేరినను. పిమ్మట రఘూధ్యపాదు ప్రయోక్తుల ప్రత్యుత్తరతో ఇట్లు ప్రసంగించెను — “కుమారులారా ! మీ పేరెయ్యది ! పూరెయ్యది ! మీ జననీ జనకు లవ్వరు ? మీ పరాక్రమము ప్రశంసనీయ మైనది. మీ సంగతి సందర్భములు, కుల గోత్రములు తెలియకనే మీతో యుద్ధ మెట్లు చేయ గలను !”

అవకుశల ముఖమండలము హాసరోషములతో ప్రకాశించెను. కోమల కారిష్య స్వరముతో వారిట్లు సమాధాన మిచ్చిరి — “రాజా ! మా అల్లి పేరు పేరు జానకి, తండ్రి యోవరో తెలియదు. మహర్షి యమ్మ పెంచి పెద్ద చేసెను. మా పేర్ల లవకాకులు. కౌసలేశ్వ ! ఒక్కమూలడుగు యంటిని ఇంతకూ మారికొడకు వెంచేసినది కియ్యనునకా లేక కథ ఇదుగులుకా ! పూరు పేరులపూసెందుక ! సమరాంగణ మరో నిలబడి సంభాషణలకు దిగుట జూరల లక్ష్యము కాదు తెలియదా ! కాలరాసన యెందుకు ! క్షే ప్రదర్శించి బలా బంధు తెల్పు కొనుడు.”

రామచరితమానస్

అని పలికి ఆ ధీర స్వాంతులు ధనుర్మాణములు సవరించుకొని సమర సన్నద్ధులైరి.

రామమూర్తి వారి మాటలు విని, ఇంచుక యోచించి, శిరః కంపముచేసి, వీరు పధార్థులు కారని నిశ్చయించుకొనినెను. పిమ్మట మందస్మితుడై అవకుశలను పిక్షించి — “బాలకులారా ! మీ బల వీర్య పరాక్రమము లేపాటివో మావీరులు పరీక్షించెదరు —” అని పలికి రఘు వీరుడు తన వారిని సాభిప్రాయముగా ఒక మారు చూచి, సత్వరమే అవ్వోలు వదిలి ప్రక్కకు పోయెను.

అవధేకుని అభిప్రాయము ఆదేశముగా భావించి సవచర నిశాచర సాకేత వీరులు యుద్ధ భూమి దద్దరిల్లునట్లు కిలారించి చెల్లు గుట్టలు పెకరించుకొని పెడబొబ్బ లిడిచూ కుశలవులపై దూకిరి. వారు ప్రయోగించిన గదలను శూలములను వృక్షములను పర్వతములను బాల వీరులు పుంఖాను పుంఖములుగా బాణములు గుప్పించి, వారి ఉభృతమును తృటిలో తగ్గించి వారర భల్లక రాక్షసుల

వనజ : ఇంతకూ ! ఆ అబ్బాయ్ నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాడనేందుకు నిదర్శనా లేమిటి ? సహోజ : బోలెడు. ఒకటి నా అటోగ్రాఫ్ తీసుకొని చూసి మురిసిపోయాడు.

రెండు : మా హస్సీ నిమ్మనెట్టుకున్నాడు.

మూడు : మా చిట్టి తమ్మునికి చాక్ లెట్లు కొనిచ్చాడు.

ఎ. కృష్ణయ్య (మద్రాసు)

ఆక్రమణను అడ్డు కొనిరి. వేలాది మహా యోధులు ఒక వైపు — వరసరి కిరీర ద్వయము మరొక వైపు. ఉభయములకు తుమల యుద్ధము జరిగెను. తాపన బాలుర తీవ్ర ప్రకృపము లైరి. సమూహమును తల్లడిల్లి జేసెను.

లపుడప్పుడు రోష భీషణుడై రొప్పి, నిశిత సాయుక మొకదానిని ప్రయోగించి ముగ్ధివుడు యోజన దూరము యెగిరి పోవునట్లు కొట్టెను. కుశుడు కుప్పలించి భల్లక సాధునిపై దూకి అతనితో ముమ్మరిముగా మల్లయుద్ధము చేసి, తుడకా వృద్ధ వీరుని క్రిందబడవైచి కాల చేతులు కట్టి వైచెను. పిమ్మట కుమారు లిరువురు వాయు వందనుని చుట్టుకొని, కొంత తడవు అతనితో పెనుగులాడి కడకు మహావీరుని కూడా బంధించి వేసిరి. అట్లు బంధించిన వారర భల్లక వీరులను గుర్రము ఉన్న చోటికి తీసుకొని పోయిరి లవుని వారి యోధుడు ఉంచి కుశుడు రాముని వెదకుచో రంగమునకు పోయెను. కానీ అక్కడ రథముపై రాఘవుడు మూర్ఛిల్లి యుండుట చూచి కుశుడు పిగ్గుతో వెను దిగి వచ్చెను.

అనంతరము సీతాసుతులు — సమర స్థలిపై మూర్ఛితులై పడియున్న వీరులనుండి ఖడ్గములను కిరీటుములను మణి రత్నములను వస్త్రములను రాజముద్రికలను సంగ్రహించుకొని, హనుమద్బాంబవంతులను వెంటబెట్టుకొని ఆశ్రమమునకు పోయి తల్లిని దర్శించిరి. ఆ బిడ్డలు భక్తితో భూమిజ సోద పద్మములకు ప్రణామిల్లి. “— అమ్మా ! నిన్నె మేము అమూల్యమైన కానుకలు తెచ్చితిమి —”

అని చెప్పి తాము తెచ్చిన మణి రత్నాభరణాదులు మైథిలి ముందు పెట్టి, జరిగిన సంగతంతయు సవిస్తరముగా తల్లికి నివేదించిరి. సీత రాజ చిహ్నములై న రఘువీరుల కరముద్రికా ఖడ్గ కేతనములను పరీక్షించి, హనుమద్బాంబవంతులను గుర్తించి “అయ్యో ! ఎంత పని జరిగెను !” అని ఆర్తస్వరమున కేకపెట్టి శోక వ్యాకులతయై నేల బడెను. పిమ్మట ఆమె భోరున యేడ్చుచూ దీన దృష్టుల బిడ్డలను గాంచి — “బిడ్డలారా ! ఎంత అశ్చర్యమునకు ఒడిగట్టితిరి ఈ వస్త్రాభరణాదులు సాకేత స్మృతులే ! వీరు మనకు పరమాత్మీయ బంధువులైన కపి శ్రేష్ఠులే ! హనుమద్బాంబ వంతులారా ! నన్ను చూచి నా బిడ్డల దుష్కృత్యములను సుస్థింపుడూ ! నా డివితేకుడు తనయుల నేతలలో తనువు చాలించెనా ! హతవిధి ! ఎంత ఘోరము సంఘటించెను ! బాల్వ చావ్య మెంతటిపరిణామమునకు దారి తీసెను ! కుశలవులారా ! మీ విజయము మన కులమునకు కళంకము, నాకు వైధవ్యము, మీకు దిక్కులేని తనము ఘటిల్లి జేసెను. పుత్రా ! ఇక అలవ్య మెందుకు, కుంకుమ చందన కర్పూరాది ద్రవ్యములు సేకరింపుము, సత్వరమే చిలి పేర్చుటకు ప్రయత్నించుము, నేను నాధునితో చితిలో పడి సహాగమము చేసెదను.”

ఇట్లు దుఃఖా క్రాంతయె ధరణిజ దురపిల్లు చుచ్చుపుడు వాల్మీకి మహర్షి లచటకీ వచ్చెను. ఆ త్రికాలజ్ఞుడు సకల సంగతులు యోగ దృష్టితో తెలుసు కొనెను. అనంతర మా ముని పుంగవుడు హనుమంతునికి జాంబవంతునికి సమస్కరించి సత్కరించి మఖాసీనుల జేసి, పిమ్మట సీతాదేవి సంతోషించి — “అమ్మా ! అవధేకుడు అనతార మూర్తి, అతని లీలలు వాచామ గోచరములు ఆ శుభం కరునికై నీవు చింతించ వలదు.” అని భూపుత్రుని పూరడించెను. ఉదనంతరము తాపన వరుడు కుశలవులను వెంట నిడుకొని రాఘవుడు పడియున్న రణ స్థలికి పోయెను

కుశలవుల అపూర్వ బల శౌర్యములను ప్రకటించు చున్న రణ భూమిని చూచినపుడు వాల్మీకి హర్షాశ్చర్యములకు లోనయ్యెను. ఆపైన వాల్మీకి రఘువతి పడియున్న రిధము దగ్గరకు వచ్చి — “ఓ కోన శేకా ! కుమార్తె వచ్చి యున్నారు, వారు నిన్ను దర్శించుకొని పాదాభివందనము చేయుటకై ఆత్రముతో నున్నారు రామా ! లేచి చూడవచ్చు !” అని గొంతెత్తి పిలిచెను. లీలా మానుషుడగు సీతా నాధుడు తాపనీ పిలువగానే నిద్ర పోయిన వానినా దిగ్గున పైకి లేచి ముకుళిత హస్త్యుడై మందిరములో రథము దిగి క్రిందికి వచ్చెను. వాల్మీకి శ్రీరముడు ఒకరి నొకరు గాఢా లింగనము చేసుకొనిరి. అర్చుపూర్వ సమ్యేఖన సందర్భమున

రఘు రాజ మునిరాజుల నయనములు అశ్రుపూరితము లయ్యెను.

“అప్పుడు మహర్షి రఘువతికి — సామిత్రి సీతను వనములో వదిలిపెట్టి పోయినది, అవకుశుల జననము మొదలగు పుత్రాంత మంతయు శృత పరచి, — “క్రామా! ఆ దినకరుని సాక్షిగా ఈ చిరంజీవులు నీ భవయులు, వీరిని ఆశ్చర్యదీపి అనుగ్రహింపుము” అని ఆభ్యర్థించెను. దాశరథి హర్షపులకిత గాత్రుడై పీఠ పుత్రులను చేరదీసి, గాఢానింగనము చేసుకొని, వారి మూర్ఖము మూర్ఖాన్ని, వాత్సల్యానందమున మునిగి తేల్చెను. ఆ కుభ నమయమున దేవతలు దివి నుండి అమృతమును వర్షింప జేసిరి. సుధావస్త్వకి ఆ పాపభూమిపై హతులై మూర్ఛితులై పడియున్న భరత లక్ష్మణ శత్రుఘ్నులది నకల పీరులు వజ్రపుల్లె నైకి లేచిరి.

భూదేవి సీతను

తీసుకొని పోవుట

అవశోభనపుడు లక్ష్మణుని దివి “తమ్ముడూ! సత మరొకమారు సప్రమాణకముగ శపథము చేయ నలసియుండును. అందుకామె అంగీకరించునోమో తెలుసుకొని—తోడ్పొని రమ్ము.” అని చెప్పి పంపెను.

నా అన్యత చెప్పెను. ఆయన చాలా మంచివాడు. ఆయన పేరు కరుణాకరంగారు. నాకూ ఆయనికి స్నేహం ఎలా కలిసిందో భగవంతునికే విరుకు. వడ్డీ లేకుండా డబ్బు అప్పిస్తాననీ, వ్యాపారం చెయ్యమనీ ప్రోత్సహించారు. వెంటనే వ్యాపారం ప్రారంభించాను. చిన్న మిల్లుకొన్నాను. తరువాత ఆయిల్ కంపెనీ విజన్సీ నుండించాను. నా అదృష్టం బాగుండి వీధిదిలో నా పెట్టుబడి నాకు వచ్చేసింది. ఆయన అప్పు ఆయనకు తీర్చేశాను. అప్పుడు ఆయన సహాయంతో, కొద్ది మదుపుతో ప్రారంభించిన వ్యాపారం ఇప్పుడు లక్షల మీద నడుస్తోంది. కరుణాకరం గార్ని మట్టుకు నేను ఎప్పుడూ తల్చు కుంటూంటాను.”

“ఆయన ఇప్పుడు ఎక్కడ ఉన్నారు?”

“అదే తెలియదు. నా దురదృష్టం కొద్దీ నేను వ్యాపారం ప్రారంభించిన మరుసటి నెలవత్సరమే ఆయనకు మా వూరి నుంచి బదిలీ అయి పోయింది. ఆ సమయంలో నేను మద్రాసులో ఉన్నాను, వ్యాపారం పని మీద. ఆయనకు హఠాత్తుగా బదిలీ ఉత్తరువులు వచ్చాయట. మేమిద్దరం కలుసుకోకుండా ఆయన వెళ్లిపోయారు. ఆయన కుటుంబానికి, మాకుటుంబానికి పరిచయం ఉంది. నా భార్య, ఆయన భార్యకు వీడ్కోలిస్తూ ఎంతో బాధ పడిందిట. నేను వచ్చాక చెప్పింది. ఆయన తరువాత చాలా వూళ్ళు తిరిగి, కలకత్తా వెళ్లిపోయారనీ, అక్కడే రిటైరయ్యారనీ తెలిసింది. తరువాత ఎంత ప్రయత్నించినా ఆయన సంగతి గాని, ఆయన కుటుంబం సంగతి గాని తెలియలేదు. అది నా దురదృష్టం.”

“ఆయనకేమైనా పిల్లలా?”

“అప్పటికీ, రెండేళ్ల మగపిల్లవాడు ఉండేవాడు. తరువాత ఎంతమందో తెలియదు. అప్పుడు మా అవిడ మా పెద్దమ్మాయిని కడుపుతో ఉంది.

సామిత్రి ఆశ్రమములో వస్తు అవనిజయోద్ధకు పోయి ఆ తల్లి పాదములకు ప్రణమిల్లి, కుశలమడిగి, అష్టగారి ఆదేశము తెలియజేసి, ఆమెను తోడ్కొని రాఘవాదులన్న చోటుకు వచ్చెను. జనకజ అప్పుడు సర్వలసమక్ష్మముతో చేతులు జోడించి దృగ్విస్తరముతో — “ఓ జనులారా! మునులారా! దేవతలారా! త్రిక రణ శుద్ధిగా చెప్పుచున్నాను, శ్రీ రాముడే నా భర్త. ఇక్కడకుని తప్ప ఇతర పురుషులను కలలో కూడా భావించి యెరుగను.” అని శపథము గావించెను.

ఆ వెంటనే భూపుత్రి అత్మ క్షోభతో అనంత వదనయై గద్గద కంఠముతో “అమ్మా భూదేవి! ఇక నీవు నన్ను వీరోచికి తీసుకొని పొమ్ము—” అని ప్రార్థించెను. తృటిలో అక్కడ ఫలశ్రేణులను ద్వనితో భూమి చీలెను. అందులోనుంచి ఒక సింహాసనము పైకి లేచెను. ఆ స్వర్ణ సింహాసనము మణిరత్నముయ మై పాము పడగల పై అమరియుండెను. భూపుత్రి బద్ధ శ్రద్ధాంజలియై ఆ స్వర్ణాసనముపై కూర్చుండెను. అందరూ చూచుచుండ ఆ సింహాసనము సీతాదేవితో సీతాశమునకు పోయెను.

మై కీలీ మహనీయ చరిత్ర నాటితో ముగిసి, ములోకముల వ్యాపించెను. అశ్వ జననమూహము ఆ దృశ్యము గాంచి అశ్రువులు రాల్చెను. సీతాపతి శ్రీ రాముడు వికల మనస్కుడై—“సీత పరమ సాధ్య,

ఆమె నా స్వంతమేరిగి తదనుసారము నడచుకొనెను.” అని చింతించి సాశ్వతోచనమయ్యెను.

యజ్ఞ సమాప్తి

జానకీ వియోగ వ్యాకులితుడైన ధశరథాత్మజుని, వాల్మీకి విభీషణాదులు ఊరడింపజేసిరి. అనంతరము సాకేతపతి సుతులను తోడ్కొని నవిన సోదరసేనా సమేతముగా సాకేతపురికి వచ్చి నకల లోక వాసుల సమక్షమున తొన్నెనమ్మతముగా అశ్వమేధయజ్ఞము లోక కల్యాణ కరముగా పూర్తి చేసెను. తదనంతరము వసిష్ఠ విశ్వసూత్ర శతానందాది మునిశ్వులను పూజించి, జనక విభీషణ సుగ్రీవాది రాజన్యులను సత్కరించి, గోభూ హిరణ్యాది దానాదులతో బ్రాహ్మణ సమాజమును సమాదరించి, యాచక కోటిని వస్త్రాస్త్రములతో సంతోష పరచి సత్కీర్తి నొందెను. యజ్ఞమునకు వచ్చిన అతిథిలోకమును సాకేతపతి సోదరపూర్వకముగ వీడ్కొలిపెను.

అనంతరము రఘూదత్తపాదు నిత్యమూ పురాణోపాసములుచుచూ, పుణ్యజనులను దర్శింప మౌనుచూ సజ్జనులతో ధర్మాధర్మచర్చ చేయుచూ, ప్రజాసు రంజకముగా మరి కొన్నియేండ్లు రాజ్య పాలన చేసెను. (సకేవం)

మనసున మల్లెలు

23 వ పేజీ తరువాయి

ఆయన భార్య, తనకు కోడల్ని కనిమ్మని మా ఆవిడతో అంటుండేది. చాలా దొడ్డ ఇల్లాలు. నేను చాలాస్థూర కలకత్తా వెళ్లాను గాని, వాళ్ల భోగట్టా నాకు దొరకలేదు.” అన్నారు విచారంగా. రామారావు అవునన్నట్లు తల వూపాడు.

సుబ్బయ్యగారు గడియారం వైపు చూసి, తనకు మిల్లుకు వెళ్లవలసిన టైమైందనీ, రామారావుగారు మర్చిపోకుండా ఆ వూట తమ ఇంటికే బోజనానికి రావాలనీ చెప్పి బయల్దేరారు. ఆయనను సాగనంపాక రామారావు తన గదిలో కిటికీ ఎద్దకు వచ్చి, అప్పుడే బట్ట లారమ్మన్న విమలను చూసాడు. అతని మనసులో విమల అంటే విపరీత మైన సానుభూతి ఉంది. ఆమెకు సంప్రదింపించిన వైద్యం ఎల్లీ, ఆమె అందం, తెలివితేటలూ, అడవిని కావిన వెన్నెలలా నిష్ప్రయోజనం అయి పోతున్నాయనీ విచారించాడు. చాలా కాలం నుండి అతని మనసులో వివాహానికి వ్యతిరేకంగా ఉన్న భావాలు క్రమంగా మారసాగాయి. విమల లాంటి స్త్రీ తటస్థ స్త్రీ తను ఎందుకు వివాహం చేసుకోకూడదు? మనసును ఒక కల్పనా ప్రపంచంలో విహరింపజేసి ఆమెకళ్ళూ, ఆ కళ్లలోని చూపు అతనిలో ఎన్నో మాతన భావతరంగాల్ని కల్పింప జేసేవి. ప్రకృతి చిత్రాల్ని తను గీసినప్పుడు, ప్రకృతిలో తనకు కల్పించిన సౌందర్యం సైబ్రి సౌందర్యంలా కన్పించేది. విమల రూపంలో మొట్టమొదటిసారిగా అతను చైతన్యంతో కూడిన సౌందర్యాన్ని చూసి, దాన్ని చిత్రించడం తనకు సాధ్యం కాదనుకున్నాడు. ఆమె రూపాన్ని చిత్రించడంలో ఆమెలో ఉన్న బాహ్య సౌందర్యాన్ని చిత్రించవచ్చు గాని, ఆమె అంతరంగంలో ఉన్న ఒక ప్రత్యేకతను

చిత్రించలేదు. ఆమెతో తనకెంత మాత్రం చరిత్రయం లేక పోయినా రామారావు, ఆమె మనసు లోని భావాలన్నీ తనకు తెలుసుకొసాగాడు. విమల మేడదిగి ఇంటిలోకి వెళ్లిపోయింది.

విమల అదృశ్య మయ్యాక రామారావు మెల్లిగా బట్టలు వేసుకుని బయటకు బయల్దేరాడు. ఒక సారి తన ఆసీనుకు వెళ్లామని, ఈ లోపల స్టేషనులో దుర్గయ్య హోటలులో ఒక కప్పు కాఫీ తాగుదామనీ, స్టేషను వైపుకు నడక సాగించాడు. దుర్గయ్య కాఫీ చాలా బాగుంటుందని ప్రతీతి.

ఆ సమయంలో ప్రెస్టర్ హోటల్లో కూర్చుని తీవ్రంగా దినపత్రక సతిస్తున్నాడు ప్రొద్దుటి రైలు వెళ్లిపోవడం వల్ల, రద్దీ తగ్గి దుర్గయ్యకు బల్లమీద కూర్చోడానికి తీరుబాటు అభించింది. లోపల, సాయి దగ్గర రావం, రెండో సర్వరుతో, తను ప్రేమించిన నళిని యొక్క రూపం పర్చిస్తూ, సినిమాలో నటించే నటీమణులెవరూ ఆమె కాలి గోటికి పనికిరారని చెప్పాడు పైగా నళినికి సినిమా లలో శేరాలని ఉందనీ, తను ఆమెను మద్రాసు తీసికెళ్లి సినిమాలలో జేర్పిస్తా మనుకొంటూండగానే, ఆమె హఠాత్తుగా మాయమైందనీ చెప్పి, మళ్ళీ నళిని తను ఈ జన్మలో చూడగల్గుతానో లేదోనీ విచారించాడు. రెండో సర్వరు అప్పన్న, రామాన్ని ఓదారుస్తూ, అద్దెర్న పడవద్దనీ, ప్రేమకు అడ్డంకులు వస్తూనే ఉంటాయనీ, నళిని బూకొ ఏ చుట్టాలింటికీ వెళ్లిఉంటుందనీ, మళ్ళీ తనలో రావడానికి రాంకాంతరాల వల్ల వీలులేక పోయిందన్ననీ, ఏ నాటికైనా తిరిగి రాక అవుదనీ చెప్పాడు. అప్పన్న మాటలు విన్నాక రామానికి కొంత ధైర్యం వచ్చింది. నిజమే ననుకున్నాడు తను అవసరంగా బాడవడ్తున్నాడు గాని, నళిని వరాల అయి ఉండదనీ, మళ్ళీ తిరిగి రావచ్చనీ అనిపించింది. అతని హృదయంలో

అలాగే చిగ్గింది. అది మొహంతో నివారణ
క్రమంగా మారుస్తోంది.

"అమ్మూ, కలెక్టరు ఉద్యోగలేవన్నా భారీ
ఉన్నాయా?" అని అడిగాడు దుర్గయ్య, తండ్రి
మీద కూర్చుని, వెనకల గోడకి శరీరం చేరవేసి.

"లేవు. ఉన్నా 'పేపర్స్' వెయ్యరు" అన్నాడు
ప్రసాద్.

"ఎందుకే? అందరికీ తెలిసి పోతుందా?"

"అబ్బే, అందుకొక పరిక్ష ఉంది. ఆ పరిక్షకు
కట్టి పాసయిన వాళ్ళకే కలెక్టరు ఉద్యోగం
ఇస్తారు."

"అదేదో కట్టేసి, తొందరగా పాసయిపోదా.
ఈ ఉద్యోగాల్నింటికన్నా నష్టదీగితే అదే మంచిది"
అన్నాడు దుర్గయ్య, ప్రసాద్ కి కలెక్టరు ఉద్యోగం
తప్పకుండా వస్తుందనే, ఆశతో. ప్రసాద్ అత
నికి సమాధానం ఇచ్చేలోగానే రామారావు వచ్చి,
కాఫీ కావాలనడం, అతనికి కాఫీ తయారు చేసివ్వ
డానికి దుర్గయ్య లేచి లోపలికి వెళ్ళడం జరిగింది.

"మీరు ఇవాళి దేనా?" అని రామారావు,
ప్రసాద్ ని అడిగాడు. తరుచూ అతను ప్రసాద్ ని
హోటలులో చూస్తున్నాడు గాని అతనివరో
అతనికి తెలియదు. ఆ చిన్న పూళ్ళో, చదువుకున్న
వాళ్ళు తక్కువ కాబట్టి ఇంగ్లీషు పేపర్లెక్కువగా
రావు, అది చదివిన వాడెక్కువ మంది ఉండరు.
రామారావుకు ప్రసాద్ బాగా చదువుకున్నాడని
తొందింది.

"అవును. చూడండి" అని మర్యాదగా తన
చేతిలోని పేపరు, రామారావు చేతికిచ్చాడు
ప్రసాద్.

"ఈ హోటలు ప్రాథమికమైన మీరేనా?"

"అబ్బే కాదండీ. దుర్గయ్యగారు దీని ప్రావ
ణ్యం."

"మీరేం చేస్తున్నారు?"

"బి. ఏ. పాసయ్యాను. ప్రస్తుతం ఉద్యోగ
ప్రయత్నంలో ఉన్నాను."

"అలాగా." అన్నాడు రామారావు. ఇంతలో
దుర్గయ్య కాఫీ తేవడం, అది త్రాగి రామారావు
వెళ్ళిపోవడం జరిగింది. అప్పటి నుంచి రోజూ ఏదో
ఒక సమయంలో రామారావు, ప్రసాద్ కలసు

మనసున మల్లెలు

కుంటూ ఉండడం, పలకరించుకుని మాట్లాడ
కుంటూండటం ప్రారంభమైంది. ఇద్దరికీ ఒకరి
యందొకరికి, స్నేహప్రాతులనే సదలిప్రాయం
ఏర్పడింది.

మధ్యాహ్నం రామారావు సుబ్బయ్యగారింట్లో
భోజనం చేశాక, సుబ్బయ్యగారూ, ఆయానా,
రవికుమార్, సుబ్బయ్యగారి సావిట్రి కూర్చుని
సంతోషంగా మాట్లాడుకో సాగారు.

"చూడండి రామారావుగారూ, నేను పొందు
ఇంటిపేరింగ్, ఫోటోగ్రఫీ నేర్చుకుంటానంటే
మా వామనగారు ఒప్పుకోవటం లేదు. ఒక సినిమా
డైరెక్టరు వచ్చాడని నా కెంతో కోరికగా ఉంది."
అన్నాడు రవికుమార్.

"ఫరవాలేదు. ఈ రోజుల్లో సినిమా కూడా
ఒక వ్యాపారమే. అందుకని అతన్ని పంపించండి."
అన్నాడు రామారావు నవ్వుతూ.

"సినిమా, వ్యాపారమే అన్న విషయం నేనూ
ఒప్పుకుంటాను అందుకనే, వ్యాపారం ఎలా
చెయ్యాలో నేర్చుకున్నాక అందులో దిగమంటు
న్నాను. నేను నాలుగు రూల వ్యాపారాలు చేస్తున్నాను.
అందులో ఏదో ఒకరకమైన వ్యాపారం తనకు నచ్చిన
దాన్ని, నడిపి, లాభం గణించి చూపించమనండి.
అరువత పినిమూలు తియ్యడానికి పెట్టుబడి
పెడతాను." అన్నాడు సుబ్బయ్యగారు.

"అదీ పలుబుగానే ఉంది." అన్నారు రామారావు.

"మరి ఫోటోగ్రఫీ నేర్చుకోవడమా?"

"దానికోసం బొంబాయి వెళ్ళడం దేనికి?
రంగంలో దిగుతే అదే పట్టున ఉంటుంది. అంత
దాదా ఈ కెమెరా వాడే" అన్నాడు సుబ్బయ్యగారు.

"మొత్తానికి మీరు వ్యాపారస్థులనిపించుకున్నారు.
మీకు జవాబు చెప్పడం మావల్ల కాదు" అన్నాడు
రామారావు నవ్వుతూ.

"మూలంకేమిటి లేండి. ఏదైనా దూరపుకొం
డలు నున్నవు. దేనికన్న సాధక బాధకాలు దానికి
ఉన్నాయి. సినిమా అంటే ఏదో పెద్ద గొప్ప విష

యం, అనుకుంటాం. మొన్న మా స్నేహితు
డోడు, మంచి 'కామె' పిక్చర్ కంటి తీశాడు.
అందరూ బావుందన్నారట గాని, దమ్మిడి లాభం
రాకపోగా అసలుకే మోసం వచ్చిందిట. వ్యాపార
పద్ధతులతో నడిపినప్పుడే అది రాణిస్తుంది."

రవికుమార్ కి తన ఆశయాల్ని ఇలా వ్యాపారపు
తత్వేడలోనే, విలువలేనివిగా నిర్ణయించడం
చాలా కష్టం వేసింది. ఎంతసేపూ తన తండ్రి,
న్నమ్మం గురించే అలోచిస్తుంటారు గాని
లాభాల విషయం ఆలోచించరు. సొంత వ్యాపారంలో
ఎంత లాభం వచ్చినా, 'అబ్బే చాలా నష్టం ఎచ్చింది'
ఇలా అయితే తొందరగానే దివాలా తియ్యవచ్చు
ననడం ఆయన కలవాటు ఏమైనా తనకు బాగా
స్వతంత్రం వచ్చాక గాని లాభం లేదు, అని
ఆ ప్రసక్తి వదిలేశాడు.

"మీకు ఈ పూళ్ళో ఎలా తోస్తోంది?"
అని రామారావు నడిగాడు.

"తొందరపడకముంది. అప్రేమ పని ఉంది కదా,
సాయంకాలాలు కాస్త మందకొడిగా గడుస్తు
న్నాయి. ఇతర పూళ్ళలో అయితే క్లబ్బులుండేవి"

"ఇక్కడ క్లబ్బు వడవడం కష్టం. ఎవరూ
రారు"

"ఈ మధ్య హిందీ చదువుతో కొంత కాల
క్షేపం అవుతోంది."

"ఎవరైనా ట్యూటర్ని పెట్టారా?"

"పెట్టానని మాస్తున్నాను కొంతకాలం
జర్దం కావడం లేదు."

"చేరే ట్యూటరెందుకు? మా అమ్మాయి
విమల ఉందిగా. దానికి మీరు ఇంగ్లీషూ, లెక్కలూ
బోధ పరచండి" అన్నారు సుబ్బయ్యగారు.

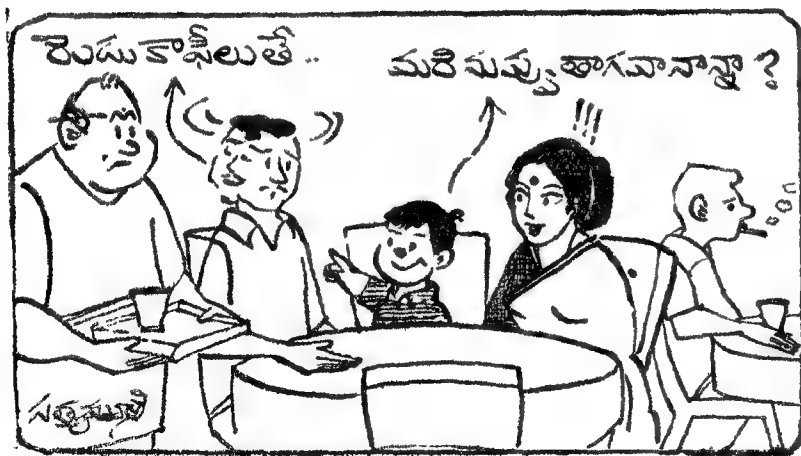
రామారావు హృదయం ఒక గెంతు గెంతింది
ఇంతటి అద్భుత అవకాశం లభిస్తుందని అతన
ఎప్పుడూ వూహించలేదు.

"అలాగే తప్పకుండా" అన్నాడు.

"అమ్మా! వివలా!" అని కూతుర్ని పిల్చి,
"మన రామారావు గారికి నువ్వు హిందీ చెప్తే
ఆయన నీకు లెక్కలూ, ఇంగ్లీషూ చెప్తారట...
నీ కిష్టమేనా?" అని అడిగాడు సుబ్బయ్యగారు.
విమల అలాగేనంది.

"మీరు కూడా మా ఇంట్లో ఒకరిలాంటి
వారే మీకు తిరిక్కున్నప్పుడు వచ్చి, మా విమలకు
చెప్తుండండి." అన్నారు సుబ్బయ్యగారు రామారావు
గారిలో.

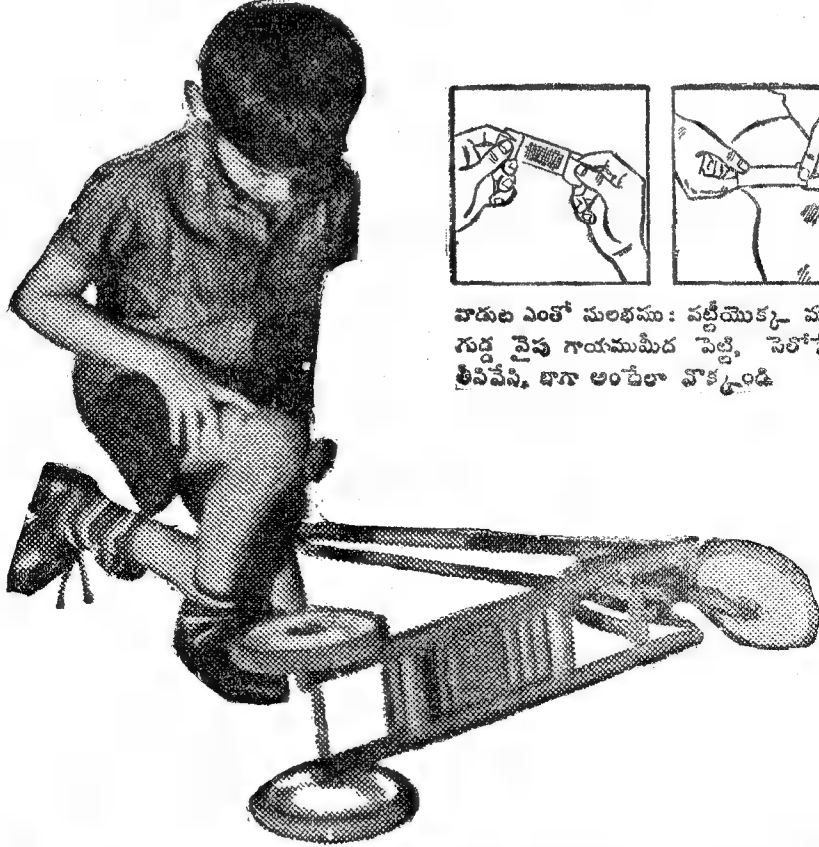
అరువత రామారావు తన గదిలో కూర్చుని
సుబ్బయ్యగారు తన యందు చూపిస్తున్న జల్ది
మానం చాలా గొప్పదనమున్నాడు. తనయందెంతో
నమ్మకం ఉండటానికే ఆయన ఈ విధమైన
విర్వాణ చేశారు. ఏది ఏమైనా రోజూ కొంత సేపు
విమల సాన్నిధ్యంలో గడిపే అవకాశం లభిస్తుందని
ఆయన తృప్తి పడ్డాడు. (నకేషం)

బాధకు లెక్కచేయని చిన్న పిల్లలకు కూడ

బ్యాండ్-ఎయిడ్*

ప్రథమ చికిత్స పట్టీలు అవసరమే

బాధకు ఎంతో సులభము: పట్టియొక్క మందు, గుర్త వైపు గాయముమీద పెట్టి, సెలోప్లేస్ట్ తీసేసి, బాగా అంటేలా వొక్కండి.

(ఈ చిన్న పిల్లవాడు బాధకు లెక్కచేయడు. కాని ఆ చిన్న దెబ్బను ఉపేక్షచేయకూడదు! దెబ్బకు బ్యాండ్-ఎయిడ్ ప్రథమ చికిత్స పట్టీని వెంటనే వేస్తే దానికి శుభమైన, ఆరోగ్యరక్షకమైన రక్షణ కలుగుతుంది. పూర్తిగా వాటర్(పూఫ్)వైన బ్యాండ్-ఎయిడ్ ప్రథమ చికిత్స పట్టీలు వీలుగా ఉండేలా ఒక్కక్కటే విడివిడిగా ప్యాకుచేయబడినవి.

*ట్రేడ్ మార్క్.

జాన్సన్ & జాన్సన్

ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్

311 ఫోర్తెత్ స్ట్రీట్, బొంబాయి 21

AWT-11. 2504

క్రియోరన్స్ అమ్మకం

ఆకర్షణీయమైన రంగులలో
మిక్కిలి అందమైన నవీన
డిజైనులతో చేతన చేసిన
ఒక్కొక్కటి ధర రూ. 7/50.
2 పీరియా రూ. 14 3 పీరియా
రూ. 20 టెక్స్టరం ఒక పీరి
రూ. 11. 2 పీరియా రూ. 21.
4 పీరియా రూ. 30 సెన్సెటి
వ్ కం పీరియా 14 రూ. 15.
2 పీరియా రూ. 28/- 3

పీరియా రూ. 30/- అన్నిటికంటే ఎక్కువగా
ఉపయోగం 2 పీరియా కొనుగోటి ఒక జత ఇయర్
టాప్, 3 పీరియా కొనుగోటి ఒక బస్, ఒక
తొలి బాప్, ఉపయోగం వంపరును.
కొదిలి స్థానములు. మీ ఆర్డరును వెంటనే
పంపండి మీ ఆర్డరు సంఖ్యతో పాటు ది.
THE ROYAL STORES (APM2)
Post Box No 17/4, Delhi 6.

వెన్ను విరిగే భారం

ఘంటసాల నియంత్రణకు ప్లానిటాబ్

వెన్నుకము * మలభ్రమ * * *
మీ దాక్తురుని సంవదించండి
ఈ వివరములకు మాకు వ్రాయండి
WIND CHEMICALS LTD., KANPUR

తామరకు లిచెన్సా

మనస్థైర్యమైన
అర్జన్ వివారిణి
ప్రతిబోధా దాక్షిణ్య
విపారము చేస్తారు.
ఈ క్రిందివాటికి నిరపాయకరము
అమోఘము అగు కీమనివారిణి

- పుక్తు
- కార్మిక్ల మగ్గుపాపిన పుక్తు
- మదమపగుక్తు
- చాకలి గడ్డి
- మొటిమలు ఇంక ఇతర
చర్మదోషములు

అనంత అర్జన్ మూత్రాన్ని అనుసరించి
ఇండియాలో పీడితే తయారు చేయబడుతుంది

ది డాలర్ కంపెనీ

337, శంభుచెట్ల స్ట్రీటు, మద్రాసు-1

పెద్ద కెమిస్టరు అందరినీ వద్ద ఉంచవలెను

33DOL-1 TG

"కడుపు నొప్పి, మిశ్రమా: మీ అమ్మని నీకు బయోసాల్
ఇమ్మని అడుగు, అది పిల్లలను ఆరోగ్యవంతముగాను, ఆహ్లాదకరముగాను
వెంచును."

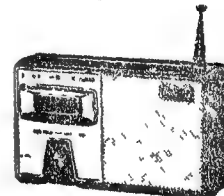

బయో-సాల్
(గ్రేప్ మిక్చర్)

జె. అండ్ జె. డి. పేన్
హైదరాబాద్ దక్కన్

నేషనల్ ట్రాన్సిస్టర్ రూ 72/-

జపాన్ లోని యాల్కానెట్ రేడియో, పెద్ద రేడియో
వలె వసలేయును. అన్ని ట్రాన్సిస్టర్లు, లాక్
స్క్రీన్లు గ్యారంటీ అని జపాన్ లో తయారైనవి

మీరు కోరిన చోట
అంగీతం, వార్తలు విని
మీను స్థానికంగా
వసంచంలలోని ప్రతి
స్థానము వైఫల్యము.
మీరుకు స్పష్టంగా

ఎందుకంటే బానిస సంస్థ, చేతులు అనువైన నది
అందమైన నది తేలికైనది 3 సం॥ గ్యారంటీ ది
రూ 72/- VPP చార్జీలు రూ 6/- రేడియో తో
కీమరు 7/-

RAJA TRADERS (SPW-72)
P. BOX 1494 DELHI-6

హొలంనుంచి ఇంటికి తిరిగి వస్తున్న రైతుకు దారిలో ఒక రాళ్లగుట్ట కనిపించింది. ఆ రాళ్లగుట్ట వెనక పులితోక చివరకూడా కనిపించింది. రైతుకి భయం చేసింది! తనకోసమే గుట్టలవలె పులిపొంచి ఉంటుందని ఊహించాడు. ఏమిటి చెయ్యటం?

అమాంతంగా వెళ్ళి పులితోక పట్టుకున్నాడు. పులి విడిపించుకుందామని పెనుగులాడింది, కాని రైతు తోకవదలేదు. పులి గాండ్రించి పంజాలని విడిలింది. రైతు మాత్రం తనపట్టు విడవలేదు!

ఇలా కొన్ని నిమిషాలు గడిచాయి. ఇంతలో అటుకేసి ఒక సన్యాసిరావణం గమనించాడు రైతు.

“రజంగానిన్ను చేతుడేలంపాడు!” అని అరిచాడు. “అదిగో, నా కొడుకని తీసుకుని ఈ పులిని చంపిము, నేనేనూ గట్టిగా పట్టు

కుంటాను!”

సన్యాసి గంభీరంగా చూశాడు, “ఎలా చంపను? జీవహింస చెయ్యలేనే!” అన్నాడు.

“అదేంమాటని? ఈ తోకనిలా ఎంతకాలం పట్టుకునుండను? వదలగానే నన్ను చంపెయ్యమా పులి?” అని గోలపెట్టాడు రైతు. కాని ఏంలాభం! సన్యాసి వినిపించుకోలేదు. అహింస తన పరమధర్మం అన్నాడు, అసలే బలహీనంగా ఉన్న రైతు ఇకి లాభం లేదనుకుని “పోనీ తోక నువ్వుపట్టుకో, నేనే పులిని చంపుతా,” అన్నాడు.

సన్యాసికి ఇండులో తన ధర్మానికి విరుద్ధంగా ఏమీ కనిపించ లేదు, తోక పట్టుకున్నాడు.

“గట్టి పట్టుకున్నావా?” అని అడిగాడు రైతు.

“అహా!” అని సన్యాసి సమాధానం ఇవ్వగానే రైతు తోకని వదిలేశాడు. పంటికి పట్టినచెమట నంతా తుడుచుకుని, కొడవలి తీసుకుని ఇంటిముఖం పట్టాడు.

“అయ్యా, రైతుగారూ! పులిని చంపేరే!” అని కేకవేశాడు సన్యాసి కంగారుగా. అప్పటికే పులి పెనుగులాడిటా ప్రారంభించింది.

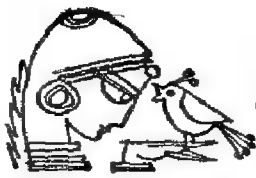
రైతు జవాబులేకుండా నడిచి వెళ్లిపోనటంచూసి సన్యాసి ముగింక కంగారుగా “ఇంక పట్టుకోలేను, త్వరగా దంపెయి!” అని అరిచాడు.

రైతు అగి వెళ్ళిలికిగానూ: “సన్యాసిగారూ! మీ అహింసా ధర్మబోధన నామనస్సునే మార్చేసింది. నేనిక ఏ ప్రాణిని చంపలేను! ఇంకొకరిని చంపే పట్టుక, ఈవారి వెంటనే వచ్చేనా రెవరైనా చంపుతారు” అని నిరవాదిగా చెప్పి తన దారిని తీసు వెళ్ళిపోయాడు. ★

కాలనాహితీ: ఏ
ఇండోనిషియాకిత

సరంగమాల వివరకథాంశం

'జక్కన్న'లో రెండు ప్రాయముగ గీతాలున్నవి. 'నీదోగిలిగింత' (జి.ఇ. 35410) "నిలువుమా నిలువుమా నీలవేణి" (జి. ఇ. 35376) ఇందులో మొదటిది సింధుభైరవి రాగం. "వలపు తలుపులిపె, కమ్మని తలపు విడువరేవె, నీవు తాకిన నిమిషమందె బాయవనమ్ము పూచె" అని నీ నా రే. రచన వరసలో ప్రత్యేకత లేదుగాని పాద్యగోష్ఠిలో జనార్దన్ వాయిదిన పితారుల ఆలౌకికమైన మిమిక్రీలు ఉన్నవి. రెండవది సీనియర్ నమ్మదార రచన. 'రాచెలి నిను మది దాచుకోనీ, నీ కమల వీలినద నా మనసూ నిడురపోనీ' అని వారి ముద్ర రాగం తిలంగ్ సుగళి కంఠంలో తిప్పిన సుతారపు వంపులు ఇందులో పొంపులు.

దాశరథి రచన విషాదగీతం 'ఎనటికోయి నీ నడువం' (ఎన్. 69771) అన్ని విధాలా సాధారణమైన గీతం. వాయోగ్రహణం మాత్రం కమ్మల పండువుగా ఉన్నది. పై పాట అసాదేరి రాగం. రెండు సరదా నృత్య గీతాలు 'రఘుంతక మంతకే ఆలరా' (జి. ఇ. 35410) "మల్లెపూల చెండు వంటి చివుదావా" (జి. ఇ. 35386) మొదటిది కొనరాజు సాహిత్యం. 'అమ్మాయిలకు గుట్టు ఎక్కువ, అబ్బాయిలకు బెట్టు తక్కువ' ఇందులోని మెరుపు రాగం సీలూ అనుకోవచ్చేమో! పాడిన స్వర్ణలత మాధవపెద్ది కంఠాలలోను, వరస, 'నాడ్య గోమలలోను' నిరుపమానమైన ఉత్సాహం ఉంది "మల్లెపూల" పాట, నమ్మదార రచన గొల్లమిద్దు వరస, వసంత మాధవపెద్ది గానం చిల్లని జావనద ఎరిమళం. రెండింటికీ నృత్యం నిర్వహించినది చో.పా. గిరిజ వాలా శ్రమ తీసుకొని చేసింది. హీరోయిను చేయని ఏ హాస్యతార చేయకం ముదామహం.

చిత్రంలో సంగీత సాహిత్యాల రీత్యా, చిత్రీకరణ రీత్యా మణిమళ్ళుం వంటిది అరుదైన దానికీ కమాల్, సింధుభైరవి, టూన్, జానీ, దుర, యమన్ కలాణి రాగాలు ఇందులో ఉన్నవి 'నీ రూపు గననకే పారవశ్యలా, మా రాజ మనసేలు మరని తంబ్రాలు' అన్న పదము మరుదాతి మధురం అది ఇంకా రికార్డుగా రాలేదు.

చివరి స్థానం నమ్మదార రచన (ఎన్. 69809) తన రాగంలో కొంత వేర్పు ఉంది. పతాక సన్నివేశంలో పాదయ విధాన మీటే విధాన రాగరచన చేయబడినది. ఈ పాటలు కానీ కమాల్ రాగంలో తిల్లానా ఒకటి ఉన్నది చేసిన రాజశ్రీ, శకుంతల చేయించిన వరస నృకమ్మన శ్రద్ధ తీసుకున్నారు నృత్యం కూడ శాస్త్రీయమైన పద్ధతిలో ఉంది. నాడుకునికి ఇదేనచలేదంటే వాయికపై మోలే కాని నాట్యకళపై పీఠికాదు.

చివరి మూడు సంగీత సాహిత్యాలపై ఈ విధంగా శల్కనకీక చేయటానికి కారణం తక్కిన సీనియర్ పాటలకన్న ఇవి తక్కిన స్థాయిలో ఉన్నాయని కాదు. ఇలా యెక్కిన స్థాయిలో ఉన్నవే. అయితే 'జక్కన్న'లో పాట సాహిత్య విధి పై చేయి.

చాలామంది పాఠకులు ప్రత్యక్షంగానూ, పరోక్షంగా ఉత్తరాల ద్వారానూ అడిగే ప్రశ్న ఒక్కటి ఉంది. అది 'పాట మొదట వ్రాసి, తరువాత దానికి వరస కడతారా లేక మొదట వరస చేసి, దానికి పాటలు వ్రాస్తారా' అన్నది. అందరూ సర్వసాధారణంగా చెప్పే జవాబు అవసరమిబట్టి, సౌకర్యాన్ని బట్టి రెండు విధాలా జరుగుతుంది అని.

నిజానికి మూటికి తొంభై వంతులు రెండు విధాలా జరుగుదు. పాట వ్రాసి వరస చేయక, వరసచేసి పాటలు కూర్చక యిక పాట యెలా తయారవుతుంది అని అడుగుతారేమో. ఈ విధంగా అని చెప్పేముందు ఈ మాత్రాన్ని అతిక్రమించే కొద్దిపాటి వాటిని గురించి తెలుసుకుందాం.

"అమరశిల్పి జక్కన్న" లో "ఈ పల్లవి రాంలా" ఉన్నది. ఈ పాట 'రామప్ప' సంగీత రూపకానికి సీ. నారాయణరెడ్డి ఏవాడో వ్రాసినది. వచ్చినది నిర్మాతకు యధార్థంగా అరుపు తీసుకొని యిష్టం వచ్చినట్లు వరస మలుచుకొని ఉపయోగించుకున్నారు. ఇక ఇటువంటి కోవలోకి వచ్చేనే పివిమాడో మాటికో కోటికో వినిపించే ప్రఖ్యాత కవుల విఖ్యాత రచనలు. ఒకోమాడు క్షేత్రయ్య, సారంగపాణి, అన్నమయ్య మొదలగువారి పదాలు తీసుకున్నా రాగం మార్చకుండా వరస మార్చటం మొదలగు 'తేలికపరమాలు' అడుగుతుంటాయి. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు గాని సాహిత్యం జోలికి ("పూజాపం" లో "బెదర్చా మరుదాంసురా" మార్చి వట్లు) పోరు.

ఇక సాహిత్యాన్ని మార్చి వరసలను ఉన్న దున్న

ట్లుగా ఉంచడం ఇంకా అరుదు. ఒకోసారి వికపడే తిల్లానా దరువులు మారినా వరస పాతదే అయిఉంటుంది. అలానే 'హేళన' సీనియర్ త్యాగ రాజకృతుల పనులరించి చేయబడిన రెండు పాటలు. వరస త్యాగరాజుదే. మూటలు కొత్తగా వ్రాసు కున్నవి.

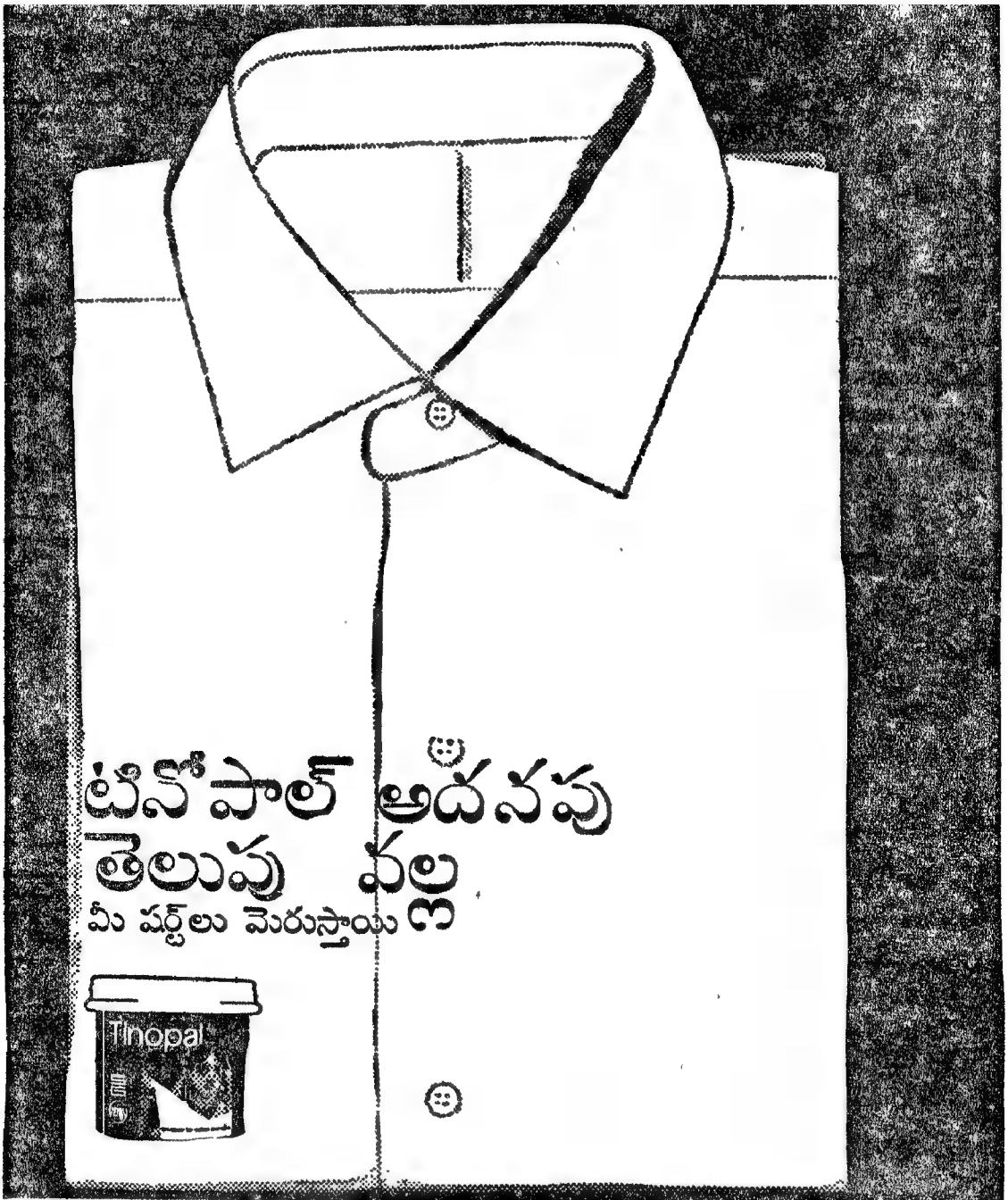
పై రెండు తెగలకు చెందిన పాటలు మూటికి ఒకటి రెండుకి మించి ఉండవు ఇక తక్కిన పాటలు ఎలా చేస్తారో వివరించి నిర్మాత, దర్శకుడు, నాటితోబాటు స్థానం ఉన్నచోట రచయితా (సాధారణంగా పింగళి, బ్రహ్మయ్య) ఆ సన్నివేశంలో పాట వరస ముఖ్యమా, మూటలు ముఖ్యమా అన్నది నిర్ణయిస్తారు వరుసే ముఖ్యమనుకుంటే సంగీతదర్శకుని పిలిపించి కడనూ, సన్నివేశానికి అందులో గల స్థానాన్ని వివరించి, తమకున్న ఉద్దేశ్యాన్ని చెప్పి ఒక వరసను చేయమంటారు. ఆరోజో మరునటిదిరమో సంగీతదర్శకుడు మూడో నాలుగో వరసలు పల్లవుల వరకు వినిపిస్తాడు. నిర్మాత, దర్శకులకు సచ్చివ దానిని రచయితకు వినిపిస్తారు. రచయిత పల్లవి వ్రాయటం ఆరోజూ తక్కిన వరస సంగీత దర్శకుడు చేయగా చరణాలు వ్రాయటం రెండు మూడు రోజుల్లోనూ పూర్తి చేస్తాడు. ఒకవేళ సన్నివేశానికి మూలకే ముఖ్యమనుకుంటే పాటే ముందు పూర్తిగా వ్రాయించి నిర్మాత, దర్శకులు సరేనన్న తరువాత సంగీతదర్శకునికి యిస్తారు. ఒకోజా ఆలోచించి రెండవరోజు రెండు మూడు వరసలు ఆ మూటలతో వినిపించడం, నచ్చిన పల్లవి సర్దుతీలే

పై పదాలాదులో "మాగమములు" శతదినోత్సవం సందర్భంలో సీనియర్ చిత్రంలో మలా తి. జాన్ వెల్లారెడ్డి, దర్శకులు శ్రీ అచ్యుత్ నీ చూపుతున్నాడు.

టినోపాల్ అదనపు తెలుపు వల్ల మీ షర్ట్లు మెరుస్తాయి

మీరు వుతికే తెల్లటి బట్టలకు టినోపాల్ చేర్చితే ఎంత వ్యత్యాసమో చూడండి. ఎంత ప్రకాశమానమైన తెలుపు, ఎంత అద్భుతమైన కాంతియో! షర్ట్లు, ట్రోజర్లు, రవికెలు, దుప్పట్లు. టినోపాల్ అదనపు తెలుపువల్ల మీరు వుతికే తెల్లటి బట్టలన్నియు మెరుస్తాయి.

నేడే టినోపాల్ కొనండి—కొత్త “ఎల్వర్ ఫూస్ ప్యాక్”లో గలదు! తాల్చీడు బట్టలకు టి చెంచాలో నాలుగో వంతు మాత్రమే చాలు.

కొంచెము టినోపాల్ తెల్లని దుస్తులను అన్నిటికన్న తెల్లగా చేయును.

టినోపాల్ టి.ఆర్. గైయర్
ఎస్.ఎ. బాల్, ప్రింట్లెండ్
వారి రిజిస్టర్డ్ ట్రేడ్ మార్కు
ప్రేమ మార్కు..

కలకత్తాలో తయారీ చేయబడిన: సుహృద్ గైయర్స్ లి., పరి వాడి, బరోడా
పేజ్ లవీస్? ఎక్స్ ప్రెస్ డిలివరీ, ఇంకాగే, బొంబాయి—1 టి. ఆర్.

Shree SGT 227 Tel

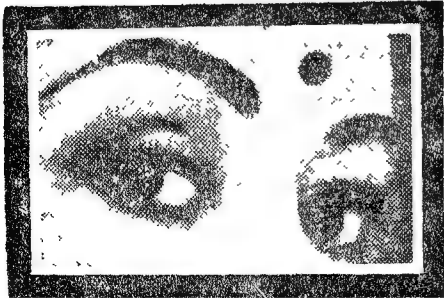
రాజా టాల్కమ్ పౌడరు

అందాన్ని ఇచ్చే ఉత్తమమైన టాల్కమ్. సున్నితతమైన నువానతో అందరికీ ఆకర్షణీయమైనది. పసిపాపల శరీరాలకు ఇది ఒక ప్రత్యేకత.

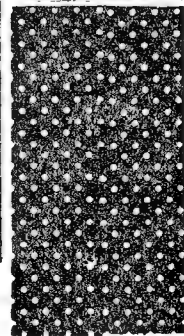
శరీరకా విట్టలు ఉదుకుకు: రాజా టాల్ పౌడర్ దివ్యమైన స్నానమునకు: రాజా కస్టూరి పౌడర్ పెద్ద ప్లేటంపింటిలో కొడుకును. మగ్గం & కంపెనీ, బెంగళూరు

GP

కండ్ల రక్షణకు, అందానికి దర్పార్ కా టు క్

రాంబీర్ కంపెనీ, బొంబాయి-4.

శిరోజాలుగాలుచున్నవా?

శిరోజాలు కురచగా చిరుసుగా నున్నవా?

యరన్

అది ఎట్లు చర్యజరుపునో చూడండి! మీ కిష్టమైన ఏనానెలోనైనా దానిని కలవండి! అది ఎంత త్వరగా శిరోజాలు రాలిపోయి అవి పొగవైన బొడవగు శిరోజాలను ఎట్లు పెంచునో మీకు ఆశ్చర్యమగును.

ఏకైక దివిజ్యాంక్షన్: నుగంధ పుర్ అహమరాబాద్-1
ఏ శెంట్టె: డి. నరోత్తమ్ అండ్ కం, బొంబాయి-2

MPS TEL

స్టోక్స్ ముంబై:

మెన్సర్స్ జె. బలాబామ్ & కం 260, చై నాబాద్, మద్రాసు-1

అంగ్ల-సాహిత్య వారిపత్రికలో ప్రచురించబడిన ఇంకా తోపేసిన కొర్రా నులు మాత్రమే పంపాలి. సాధారణంగా 4" x 2", 4" x 4" పత్రికలో సహజంగా ఉంటాయి.

జుజూటాన్

మకరధ్వజి చేరినది

వీరనము, బలహీనత, ధాతునము, ముఖవాధులవేతను. దీర్ఘవాధులవేతను శరీరము కృశించుట, రక్తహీనత, దడ, పాలమాలిక, రక్తసోటు, మతిస్థిమితము లేకుండుట హరించి బలము, రక్తపుష్టి, ధాతుపుష్టి, జీర్ణశక్తి కలిగించు శాస్త్రీయ అయుర్వేద రసాయనము 8 జన్మం సీపా రు. 6-50 హాస్యేజి రు. 2/- చరకాశ్రమం ఫార్మసీ (ఫోన్: 240) తాలూకా ఆఫీస్: ఎడల విజయవాడ-3.

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

ద్రీవామృతం

ఆరోగ్యానికి బల్యానికి అయుర్వేదాశ్రమం (వై.వేల్) ఇమిటేడ్ మద్రాసు-17

పాదాలలో ఆనెలు

పాదాలలో ఆనెలు, కండలు పెరిగి, నేళ్ళ పాతకుపోయేదము. నెలపై బెట్టు లేక రాళ్ళు తగిలిన (అల్సేషన్) వారు పై పూతగా వాడిన 'నేళ తోప' మాయంచేయగలవంటిది. వెల పొన్న బిర్రులతో రు. 4-25 న. వె. కొక్కోకము చి తనటములు గలది. రు. 1-5 (దాంపత్య రహస్యములు ... రు. 3-0) తెలుగు హిందీ స్వయంశిక్ష రు. 4-5 (వాసు బిర్రులు ప్రత్యేకము.

ప్రభ అండ్ కో.

3, మలయ పెరుమాళ్ వీధి, మద్రాసు-1.

RATNAM'S N-OIL

(పై పూతకు మాత్రమే)

అంగవరములు బలహీనత చెంది, చిన్నదైనచో తిరియధా ప్రకారం అయిపూర్తి సౌఖ్య మనుభవింపకు 50 పం|| ప్రఖ్యాతి గలది. 1 సీసా రూ. 10/- ఇ. పి. 1-50. కావలసినవారు ఎద్దాన్ను పంపేది. ఇందులో పెప్టల్ రకం అర్జంటు గుణమునకు రూ. 25-00 అ. పి. పి. రూ. 2-00. డాక్టర్ రత్నం సన్స్, (Estd 1904) మలకపేట బిల్డింగ్, అజంపూరా మార్కెట్ వద్ద, హైదరాబాద్-24 (అంగ్లవర్షం)

అవి - ఇవి - అన్ని

మలాపురంలో "మూగ సనసులు" శతదినోత్సవం

మలాపురంలో ఇటీవలే జరిగిన "మూగ సన" శత దినోత్సవ సభలో శ్రీమతి సావిత్రీ, జమున, మార్కాండేయ, గుమ్మడి, అల్లసానిగయ్య, వడ్డూరపు, దర్శకుడు శ్రీ ఆదర్శరావు, శ్రీ దాశరథి తదితరులు పాల్గొన్నారు. శ్రీ బాక్స్‌లో జరిగిన ఈ సభకు స్థానిక మూర్తి శ్రీ కె. యం. కృష్ణమూర్తి అధ్యక్షత వహించారు.

సరేస్వర బాక్స్ అధిపతి శ్రీ తాతరాజు బులకు, సాంకేతిక నిపుణులకు స్వాగతం పలికారు.

భాగ్యక్తులు శ్రీ కృష్ణమూర్తి ప్రసంగిస్తూ, గమనసులు చిత్రంలో నటించిన నటీనటీమణులతో సావిత్రీ, జమున, మార్కాండేయ, గుమ్మడి, అల్లసానిగయ్య, వడ్డూరపు, దర్శకుడు శ్రీ ఆదర్శరావు తదితరులను కలిసున్నామని తెలిపారు. శ్రీ దాశరథి ప్రసంగిస్తూ, గోదావరి నదిని నివారికి, దర్శకులు శ్రీ ఆదర్శరావు అధిపతి అన్నారు. శ్రీమతి సావిత్రీ తమ ప్రసంగం "సభలో నాగేశ్వరరావుగారు తేలికగా కొట్టుకున్న కనపడుతున్నది, ఈ చిత్రం రజతోత్సవం చేసుకోగలదని ఆశిస్తున్నాను" అన్నారు.

జమున, తమకు లభించిన "గౌరవ" పాత్ర బాగా ఉన్నది వివరించారు. దర్శకులు జమున ప్రసంగిస్తూ, ఈ చిత్రం నిర్మాణ సాధక బాధకాలను వివరించారు. శ్రీమతి సావిత్రీ మాత్రం, శ్రీయంతి అల్లసానిగయ్య, వడ్డూరపు గారితో ప్రసంగించారు.

సనసులకు, సాంకేతిక నిపుణులకు సహజంగా నమస్కరించారు. స్థానిక కళాశాల ప్రెసిడెంట్ శ్రీ సుబ్బరాజు ట్రోఫీలను బహూకరించారు. శత దినోత్సవ సభ జయప్రదంగావాలని శ్రీ వాగేశ్వరరావు అమెరికానుంచి పంపిన సందేశాన్ని, అంత సందేశాలను సభలో పదిచారు.

శ్రీ సేనకృష్ణ సరసిరాజు వందల ముచ్చటతో ముగిసింది.

—కూచి గోపాలకృష్ణరావు.

పి. పుల్లయ్యగారి కుమార్తె వివాహం

కమలా సినీమా దర్శకులు శ్రీ పి. పుల్లయ్య, ముద్దియ కుమార్తె చి. సీ. రథ వివాహం, ప్రధాన వాస్తవ్యులు శ్రీ ఎ. వి. రామానుజులు గారునుగారి జ్యేష్ఠపుత్రులు శ్రీ రోక్తమితో, నానెం 12 వ తేదీన మద్రాసులో జరిపించారు.

వివాహానికి సగంంలో పరిపురు ఏముఖులు, మూ కళాకారులు, ఇతర పెద్దలు వచ్చేళారు.

ఈ సందర్భంలో కుమారి యామిని కృష్ణమూర్తి శాస్త్రియ స్తుత్య ప్రదర్శన జరిగింది.

"రాముడు—భీముడు" చిత్రంలో పెండ్యల సంగీతం గమక, అతి అందంగా ఉందని ఒక విఖ్యాత వ్యాఖ్యాత వ్రాస్తూ డనుకుంటామ! ఈ విషయంలో బాటే మరొకటిను. అరుద్ర "అన్నపూర్ణ" లోనూ, ఆత్రేయ "అత్తబలం" లోనూ అశ్రీ రాధం వచ్చిన పాటలు వ్రాశా రనటానికి నోరు, వ్రాయటానికి కలం రాలేదా ? ఎప్పుడూ ప్రేమేలు రికార్డులపై పెడనవేతే, వారిని మందలించరామా ?

సోటీనడి, ఒక చిత్రాన్ని యిద్దరు తీసినప్పుడంతా, ఒకరు పెద్ద దెబ్బ, మరొకరు కొంత దెబ్బ తింటున్నారు. "ద్రావణివస్తావనారణం", "ద్రావణి మావనరక్షణం", "బావాగమ్మ", "శాంత బాల నాగమ్మ", "శ్రీలక్ష్మమ్మ కడ", "లక్ష్మమ్మ" ఉదాహరణలు. బాగా బాగుపడినది బెసిపియే గాని, తక్కినవారంతా యేదోవిధంగా నష్టపోయారు. అమధ్య అయిదు పాడి అక్కరాల కంపెనీవారు, జి. పరలక్ష్మి ద్రావణిగా "వర పశల" తో సోటీ వడా లభికోవటం, కర్నూడు నుంచి కన్నులు, అభి మన్య సాత్రల పరకూ, మీ చేది కావాలన్నే, అది తీసికొనివేయడమి, గుమ్మడిని అడగటం, అతను ఆ సినీమా ఉద్దేశ్యమే వారికి మునిసించ ప్రయత్నించి, కృతకృత్య డటం జరిగింది. ఇప్పుడు మాధవి వారు, "పాండవ వనవాసం" కథ తీయాలనుకుంటుంటే, మరొక కంపెనీ దాననే వేరొకపేరుతో తీయాలని సంకల్పిస్తున్నారు. మరొక పంపిణీ సంస్థ దానికి చేయూత విచ్చ ప్రయత్నిస్తున్నవట. పాపం !

ఏ ప్రసిద్ధ పటిమణి శుక్రవారంనాడు అయిదువేలు నల్లదబ్బు పుచ్చుకొని తిరిగి తేదన్నది? మాటాడకుండా మరొక అయిదు వేలు యిచ్చిన ఆ దర్శక నిర్మాత యెవరు ? శుకవర్ణ ప్రశ్నలలో యిది మొదటి ప్రశ్న.

చిత్రలాభార్థ "లక్ష్మి లక్ష్మి" పి. బారాయణ రెడ్డి ఉయారు చేశారట మూ మీతా కియూ డాగా ? అంబా భానుమతి అన్న భావతో పాడిక పాటను విలు బంతువుల భాషలో రాయించలేరు కదా ?

మీకు తెలుసా

పవనాడుకనే ఎదుటివారికి ఆకర్షణే యమైన అందంగా కనబడాలంటే కొన్ని సులువైన భూషణాలు→ నెల రోజు లలో సహజ అందం హిందుకుకొన్ని మార్గాలు→ ఉండే అందం చెడ కుండా ఉండా లంటే కొన్ని జాగ్రత్తలు→ నలుగురిలో గౌరవంగా భుండా లంటే కొన్ని భూషణాలు→ ఆరగింపుగా, బలంగా జీవించాలంటే కొన్ని మార్గాలు→ వివాహములు, వాటి జాగ్రత్తలు→ వివాహమునకు ముందు యువతే యువకుల యెడ తీసుకోవలసిన కొన్ని జాగ్రత్తలు→ భార్య భర్తలు ఆనందంగా, అవ్యాప్తంగా భుండా లంటే కొన్ని మార్గాలు→ చిన్న పిల్లలను, గర్భిణీస్త్రీలను గూర్చి కొన్ని విషయాలు→ ఇవిగాక ప్రతి వారికి అర్థమయ్యేటటుగా అనేక కుతూహల విషయాలు 'యువతే యువకులు' అనే పుస్తకంలో వివరంగా వ్రాయబడి యున్నవి.

ఈనాటి యువతే యువకుల మనస్తత్వాల కు సరిపడే అనేక కుతూహల విషయాలు, మారుతపుస్తక తెలుసుకోవలసిన కొన్ని విషయాలు→ వ్రాయబడి పుస్తకం పుస్తకాన్ని తుప్పక పదివి మీ జీవితాన్ని ఆనందంగా గడపండి.

సుఖమైన జీవితం గడపాలనుకునే దంపతులు, సంసారాన్ని స్వర్గమయంగా చేసుకోవాలనుకునేవారు, ఆనందంగా జీవించాలనుకునేవారు, వివాహమే నవారు→ కానివారు, చిన్న పిల్లలున్నతల్లిదండ్రులు, గర్భిణీస్త్రీలు, అందంగా కనబడాలనుకునేవారు, మనస్తేరీగాన్ని గూర్చి తెలుసుకోవాలనుకునేవారు→ ఈ పుస్తకం తుప్పక పదివి తీశావీ. ఈ పుస్తకం మావద్ద మాత్రమే దిగుకున్నట్రింది అడ్డసుకు గి.ం. డ్యారా ఉ.కె.50 పంపితే మూకూ ఒక పుస్తకం పోస్టు భిర్లులు చిత్రంగా పంపిన పంపబడును. కొనగినవారికి V.P.P. లోగో పోస్టు భిర్లులు అధనంగా పంపబడును. మా అడ్డసు వివరంగా వ్రాయండి. ఈ పుస్తకం లోని విషయములు బాలామం వివిషయాలని బాలామంది అంటున్నారు→ మారూ తుప్పక చదవండి. *

B.L. BOOKS,
SANTHAPE T, NELLORE (A.P.)

అనాడు "అతివాద" కమ్యూనిస్టుల దుస్పృహన విధానాలను మార్చిస్తు. సిద్ధాంత మహాపాధ్యాయుడు వి. బి. లెనిన్ జహిర్త మొనర్చి విప్లవోద్యమానికి ఎనలేని సేవ చేశాడు.

ఈనాడు 'అతివాద' కమ్యూనిస్టుల ఆర్పాటాలను తెలుసుకోవాలన్నా, వారి చెడు ఉదాహరణనుంచి ఉద్యమాన్ని రక్షించాలన్నా తప్పక చదవండి.

"అతివాద" కమ్యూనిజం : ఒక బాలారిష్టం

రూ. 1.75

—వి. బి. లెనిన్

(ప్రతులు : విశాలాంధ్ర ప్రచురణాలయం, విజయవాడ-4.
విశాలాంధ్ర బుక్ హౌస్, సుల్తాన్ బజారు, హైదరాబాద్.

ప్రోటెక్స్

అన్నింటికీ పనికివచ్చే టాల్క్-ఎం పౌడరు
కుటుంబములోని వారందరికీ దివ్యమైనది

"రోజంతా హాయి కలిగి న్నుంది కనుక ప్రోటెక్స్ అంటే నాకిష్టం."

"ప్రోటెక్స్ అంటేనే నాకిష్టం ఎందుకంటే, అది చాలా పవక; మాయింటితో అందరికీ పనికివస్తుంది."

"నామన్నిక వర్గాన్ని ప్రోటెక్స్ కాపాడుతుంది కనుక అమ్మదాన్నే తెచ్చుంటుంది."

వైట్రా
గర్భావస్థలోని సహచరి

వర్తక గర్భావస్థలోని సహచరి
వీరగర్భి, అర్ధగర్భి, సంభావ
యోగ్యులకు ఉపయోగపడుతుంది. అన్ని వర్గాల
కారకులు. ధీమా 2-8-0

కష్టాలపరేపర జెజవాడ

పెప్సె
లోక ప్రసిద్ధయి.
గొంతు

మరియు
గుండె
బిళ్లలతో
రోమ్ము పడికెము

త్వరితంగా నివారించ బడినది
గొంతు నొప్పి, రొమ్ము వడికెము దగ్గులు,
జలుబులు, గొంతు మరియు గుండె బిళ్లలతో
పెప్సెతో త్వరితంగా నివారణ యోగ్యము.
పెప్సెను రుచురించి, నొప్పి నివారింపి
క్రిమిలను విదూరించే దర్శన జరుపుకో...
ఆందోళనకర అనిదీలను అపొదించండి.

పెప్సె
గొంతు మరియు
గుండె బిళ్లలు

మందుల వ్యాధి
లందరి వద్దను
భారతము

వి. ఇ. ఫుల్ ఫార్మ్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
197-56-786

మద్రాస్ స్టేటుకు సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు
మెసర్స్ మోతీశింకంపెన్సి, మద్రాసు-

తాజాగా నిలవచేయబడినవి
పక్కాగా పనిచేసేవి

Calico PINEAPPLE SLICES

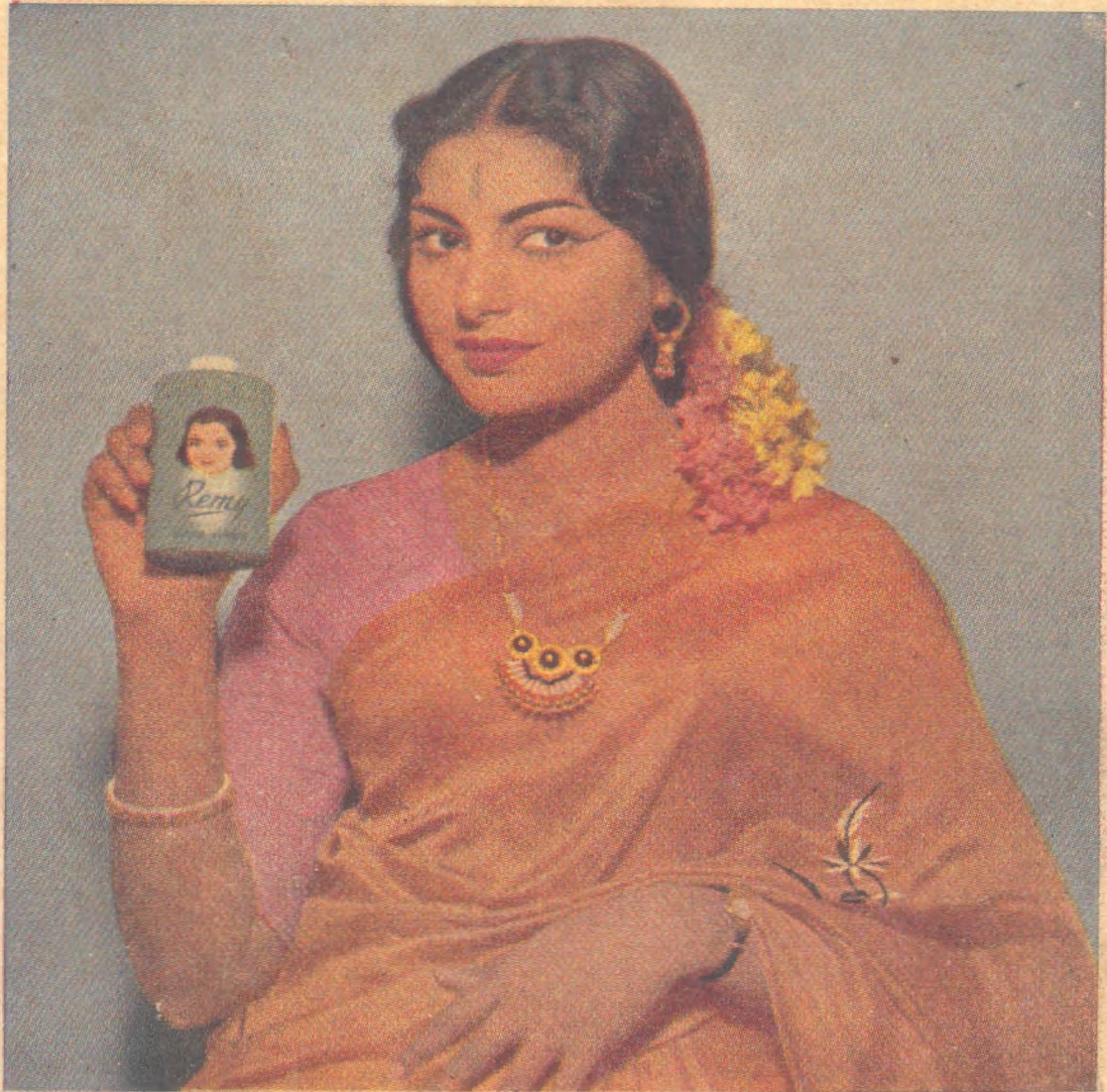
కాయికో అనాస ముక్కలు (సిరప్ తో)
ది కానింగ్ ఇండస్ట్రీస్ కౌన్సిల్ లిమిటెడ్,
ట్రేడర్ (కేరళ స్టేట్)
నిలవచేసిన పండ్లకు భారత ప్రభుత్వంవారి
పోటీలో ప్రథమ బహుమతి పొందినవారు.

వీజంట్లు : మెసర్స్ ప్రగతి ఏజన్సీస్,
పులిపాడవారి వీధి, విజయవాడ-1.

“దేశద్రోహులు”లో దేవిక, ఎన్. టి. రామారావు

శారద

అందమైన ముఖ వర్ణస్సనకు
ఎక్కువ కాలం నిలిచే పరిమళమునకు

రెమి

టాల్కమ్ పౌడరు